ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

24. I 1992. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIV ● ЦЕНА 70 ДИН. ● БРОЈ 2091

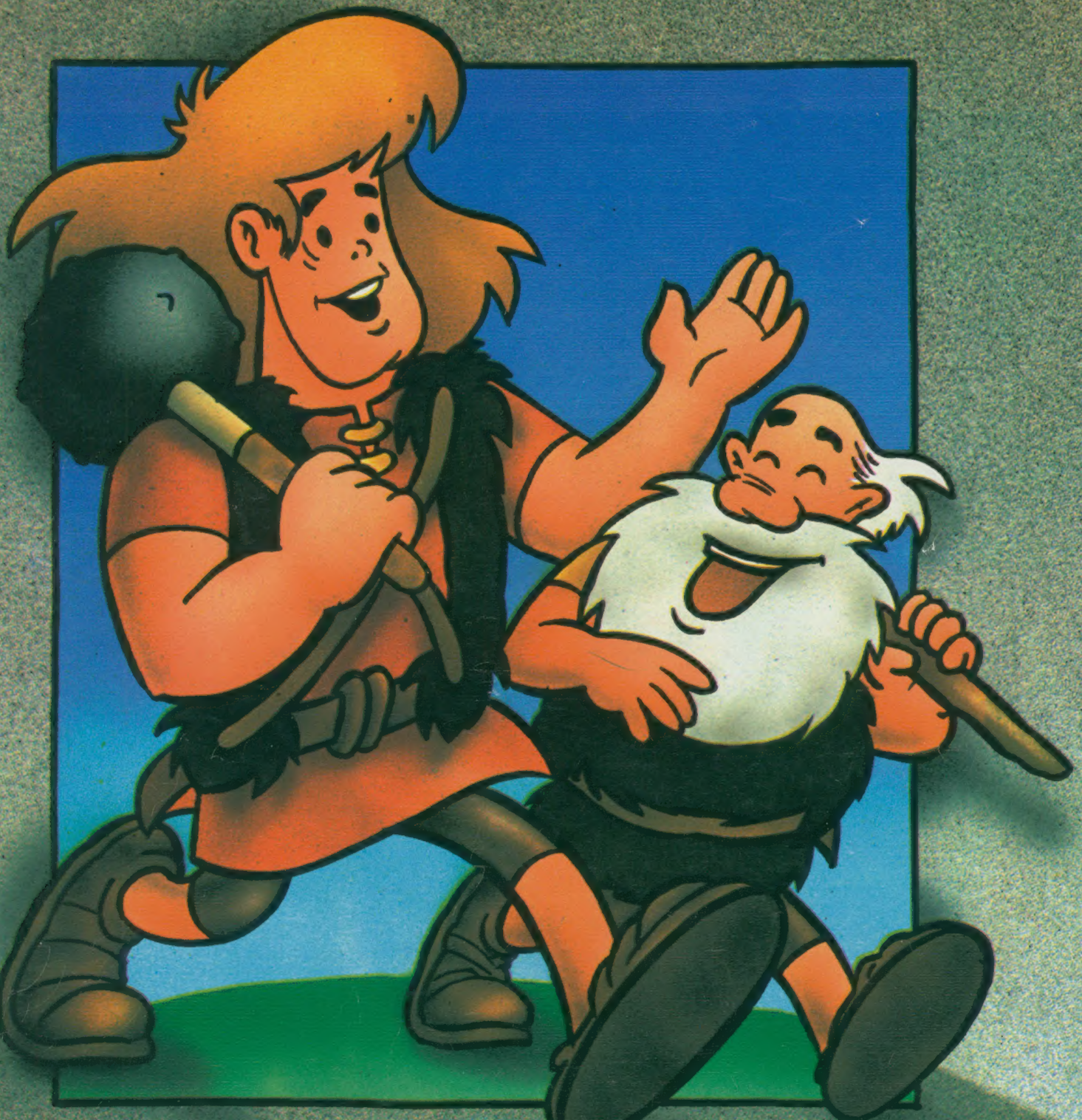

ДИКАН и ШПИЈУНИ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

Ђирлеј

Верovали или не!

ЖЕНЕ

ЗА КОЈЕ СЕ У МНОГИМ ЗЕМЉАМА ЕВРОПЕ У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XVII И ПРВОЈ ПОЛОВИНИ XVIII ВЕКА ВЕРОВАЛО ДА СУ ВЕШТИЦЕ, ОДВОЂЕНЕ СУ У ХОЛАНДИЈУ, У ОДЕВАТЕР И ТАМО СУ СТАВЉАНЕ НА ВЕЛИКУ ВАГУ. СВАКА КОЈА ЈЕ БИЛА ТЕЖА ОД 45 КИЛОГРАМА, ПРОГЛАШАВАНА ЈЕ КРИВОМ.

КРАЉ ЛУЈ II БАВАРСКИ

У СВОМ ЗАМКУ ЛИНДЕРХОФ РУЧАВАО ЈЕ ИСКЉУЧИВО ЗА СТОЛОМ КОЈИ СЕ ПОТПУНО ПОСТАВЉЕН, ДИЗАО ИЗ ОТВОРА НА ПОДУ.

Леонардо Да Винчи

(1452-1519) ПОЗНАТИ РЕНЕСАНСНИ СЛИКАР, ВАЈАР, АРХИТЕКТА И ПРОНАЛАЗАЧ, БИО ЈЕ И ЈЕДАН ОД ПРВИХ АЛПИНИСТА У ИСТОРИЈИ. ОН СЕ У 50. ГОДИНИ ПОПЕО НА 2566 МЕТАРА ВИСОКУ ПЛАНИНУ БО.

ИБОС

ПЛЕМЕ ИЗ НИГЕРИЈЕ (АФРИКА), КОРИСТИ КАЛЕНДАР ПО КОМЕ СЕ НЕДЕЉА САСТОЈИ ОД 4 ДАНА, А МЕСЕЦ ОД 7 НЕДЕЉА.

ПИЈАЧНИ КАМЕН

КОЈИ ВЕЋ 600 ГОДИНА СТОЈИ НА ТРЖНИЦИ У ГРОСМОНТУ (В.БРИТАНИЈА), ОСЛОБАЂАО ЈЕ ПЛАЋАЊЕ ПИЈАЧНЕ ТАКСЕ ОНОГ ПРОДАВЦА КОЈИ НА ЊЕГА ПРВИ ПОЛОЖИ СВОЈУ РОБУ.

ПУТНИЦИ

КОЈИ ПРЕЛАЗЕ АРКТИЧКА ПРОСТРАНСТВА ЧЕСТО СВОЈЕ САНКЕ ПРЕТВАРАЈУ У ЧАМАЦ ТАКО ШТО ПРЕКО ЊИХ РАЗАПНУ КЕРАДУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

●●● инжењер Владимир Марињин из Волгограда сагрaдио је у својој башти овај објекат чија је корисна површина 40 m² и у њему може лепо да се станује. Међутим, његова главна идеја била је да ће овде моћи достојно да дочека сваки НЛО.

●●● холандска фирма „Филипс" пустила је у продају сијалице „које упозоравају": кад прегори основна 90-ватна нит, упали се она од 20 вати која може да положи још око недељу дана док се ви не одлучите да ставите нову.

●●● амерички математичари браћа Дејвид и Грегори Чудновински дошли су до најбоље формуле за израчунавање слова „пи" и помоћу ње на суперкомпјутеру израчунали више од милијарду децимала иза зареза. На тај начин је срушен претходни рекорд који је држао Јапанац Канеда, а износио је 201 милион знакова. Представа о овој џиновској колони може се колико-толико стећи једино помоћу такозваног фракталног пејзажа начињеног на овом истом суперкомпјутеру.

●●● научници сматрају да ће половина језика којим се данас говори ишчезнути кроз 100 година! Већ сада многим језицима и дијалектима северноамеричких Индијанаца или малих народа Совјетског Савеза говоре само старци или, у најбољем случају, средовечни људи док их деца уопште не знају.

●●● шведски лекари пронашли су да ноћно мокрење код деце изазива недовољно лучење једног хормона чији је задатак да смањи стварање мокраће током ноћи. Већ је синтетички добијен лек чији су молекули врло слични неопходном хормону. Увече се детету само стави неколико капи у нос и нема више пишкења у кревет.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

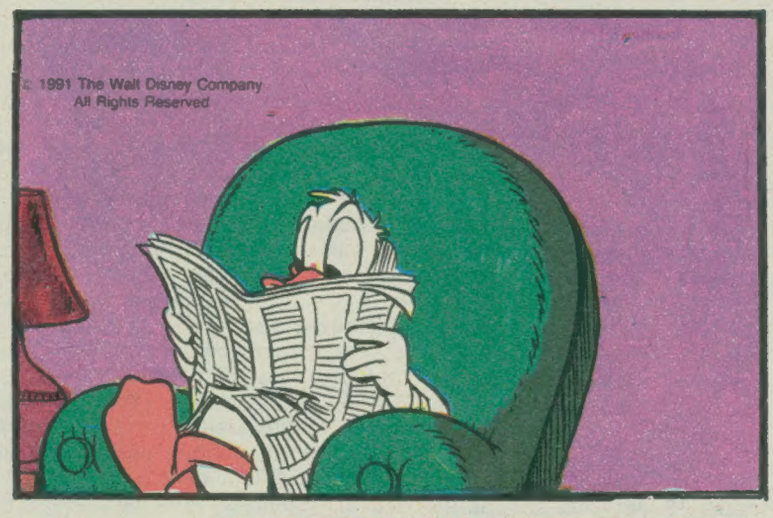

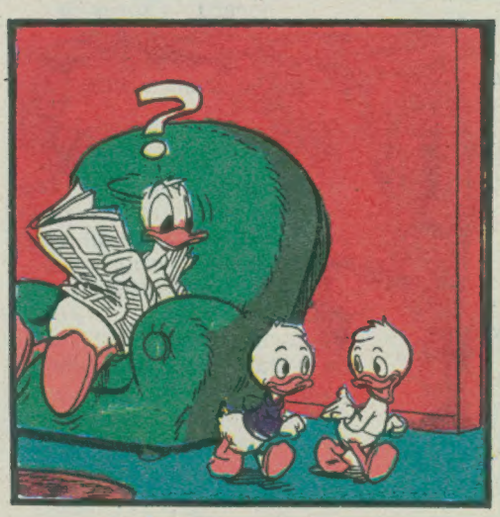

Distributed by King Features Syndicate

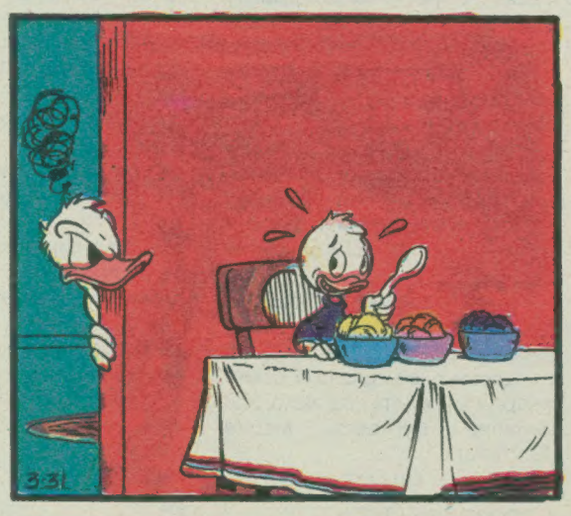

У просеку дневно...

АМЕРИКА НА ДЛАНУ

Свет који нас окружује изузетно је сложен. Да бисмо боље разумели његову разноликост и сложили коцкице у мозаику, користимо статистику. Она нам омогућује да уз помоћ бројки откријемо појаву у њеном „просеку". Просек у стварности не постоји као такав, али зато мири два екстрема – оно што је уобичајено, али и нетипично за ствари које нам се дешавају. Том Хејмен је уз помоћ статистике покушао да нам прикаже Америку у току једног јединог врло просечног дана

Сваког дана...

– роди се 10.500 нових Американаца, а 5.937 умре.

– 673.693 Американца слави рођендан, а 3 милиона купује рођенданске поклоне...

– 56.061 Американац вози аутомобил у пијаном стању

– 133 погине у саобраћајним несрећама, од тога 71 под утицајем алкохола.

– 81 изврши самоубиство

– 24 умре од сиде

Сваког дана...

– 307 особа повреди се у кади или за време туширања

– 189 задобије повреде користећи машину за шишање траве

– 104 се повреди за време бријања

– 68 док игра голф

– 222 возећи скејтборд, а чак 1.546 возећи бицикл.

– амерички клинци проведу у просеку 3 и по сата пред телевизором. За то време у прилици су да виде 5 реклама за пиво, 33 сцене насиља, 38 сцена сексуалних наговештаја

Сваког дана...

– 2.740 малишана побегне од куће

– мушкарци посвете деци 7 минута, а жене чак 4 пута више

– 134 милиона Американаца једе ван куће (од тога 16 милиона у Мекдоналдсу)

– поједе се 24,6 милиона хот-дога а кока-кола се послужи 524 милиона пута

– 101 милион одраслих особа истовремено је на сталној дијети, од тога су 60 милиона жене

– Американци дневно потроше 10 милиона долара на помфрит и 3 милиона долара на куповину витаминских препарата, док се за опрему за вежбање код куће потроши тек 2 милиона долара.

– сваког дана 4 хиљаде Американаца почне да пуши, док 877 умре од болести изазваних пушењем, од армије пушача која броји 55 милиона.

– у исто време потроши се 1,5 милиона долара за рекламирање цигарета

– дневно се прода 1,5 милијарди цигарета, од чега 368 милиона цигарета марке „Марлборо".

– ипак, 3 хиљаде Американаца покушава да остави пушење.

– 219 хиљада Американаца посети лекара жалећи се на главобољу, а потроши се 80 милиона аспирина.

– дневно се пријави 35 нових случајева сиде и 62 случаја туберкулозе

– 1,5 хиљада одлази на естетске пластичне операције, од чега 225 Американаца мења облик свог носа, а 256 жена подвргне се операцији повећања груди.

– 46 милиона долара потроши се на козметичку робу

– 33 милиона долара оде на куповину срећки

– у просеку се прода 37 хиљада аутомобила, 34 хиљаде „Библије", 30 хиљада стрипова о Спајдермену

– дневне новине чита 105 милиона Американаца, од тога 27 милиона чита свој хороскоп, 52 милиона не пропушта читуље, 79 милиона стрип стране, 81 милион писма уреднику, 86 милиона спортске стране.

– у Америци се „произведе" око 450 милиона килограма ђубрета – углавном кућног

– 3 милијарде галона отпадака заврши на обалама Сједињених Држава

– 2 милиона Американаца удише опасне количине сумпор-диоксида

– 40 милиона удише угљен-моноксид изнад дозвољене границе

– угрожено је 405 животињских врста док ловци на туне убију чак 274 делфина

Сваког дана...

– америчка федерална влада потроши за образовање 46 милиона долара, а чак 807 милиона долара за националну одбрану.

– разни лобији потроше 174 хиљаде долара покушавајући да утичу на Конгрес

– одбори се постављање 2 прислушна уређаја, а 7 особа ухапси се на основу обавештења добијених прислушкивањем.

– Американци потроше 2 милиона долара на системе за обезбеђивање својих домова, али у исто време провалници упадну у 12 хиљада станова и кућа

– украде се 2,5 хиљаде аутомобила

– 1,7 хиљада особа је опљачкано а 49 убијено

– дневно се прода 3,5 хиљада пушака и 3 хиљаде пиштоља, почини се 93 хиљаде криминалних дела, а 34 хиљаде Американаца заврши у затвору.

– на тржиште се пласирају 33 нова производа од чега су 14 дечије играчке на које се троши 434 милиона долара.

– на ТВ рекламе утроши се 63 милиона долара, а на оглашавање у новинама 80 милиона

– „Кока-кола" компанија потроши дневно 546 хиљада долара на рекламу што није узалуд јер чак 965 хиљада људи пије кока-колу за доручак!

Сваког дана...

– Американци потроше на чекање у реду 101 милион часова

– отворе се 34 нова ресторана, док се 8 затвори, а укупно се пријави 209 случајева банкротирања мањих и већих фирми

– IBM потроши на истраживање и развој 11 милиона долара (Џенерал Моторс 12 милиона)

– пријаве се 243 патента и 148 нових трговинских марки

– влада САД плаћа дневно 445 милиона долара на име камата за државни дуг

– капитал страног власништва увећа се за 243 милиона долара

– 214 Американаца почне да ради за јапанске компаније

– 2.749 Американаца пријави се за неки курс страног језика

– Америку посети 24 хиљаде странаца (од тога је највише Јапанаца – 8,5 хиљада)

– песма „Satisfaction", врти се на радио станицама широм Америке 302 пута, „Love me tender" 433 пута, „Yesterday" 589 пута, „Always on my mind" чак 633 пута дневно

– из библиотека се дневно преузме 3,3 милиона књига

– изда се један нови часопис

– направи се један филм

– 3 милиона Американаца посети биоскопе, а 6,3 милиона позајми касете из видео клубова

– дневно се прода 34,5 хиљада бицикала, а нестане 8,2 хиљаде

– Американци троше 2 милиона долара на храну за бебе, око 6 милиона долара на храну за мачке и 8 милиона долара на храну за псе

Сваког дана...

– 11 особа пријави да је видело духове, 10 особа НЛО, док једна особа тврди да је видела Елвиса Присли.

– председник САД заради 547,95 долара

– Бил Козби 95.890,00 долара, а Мајкл Џексон 164.383,00 долара

– за то време 3 и по хиљаде средњошколаца се залуби

С. Пашић

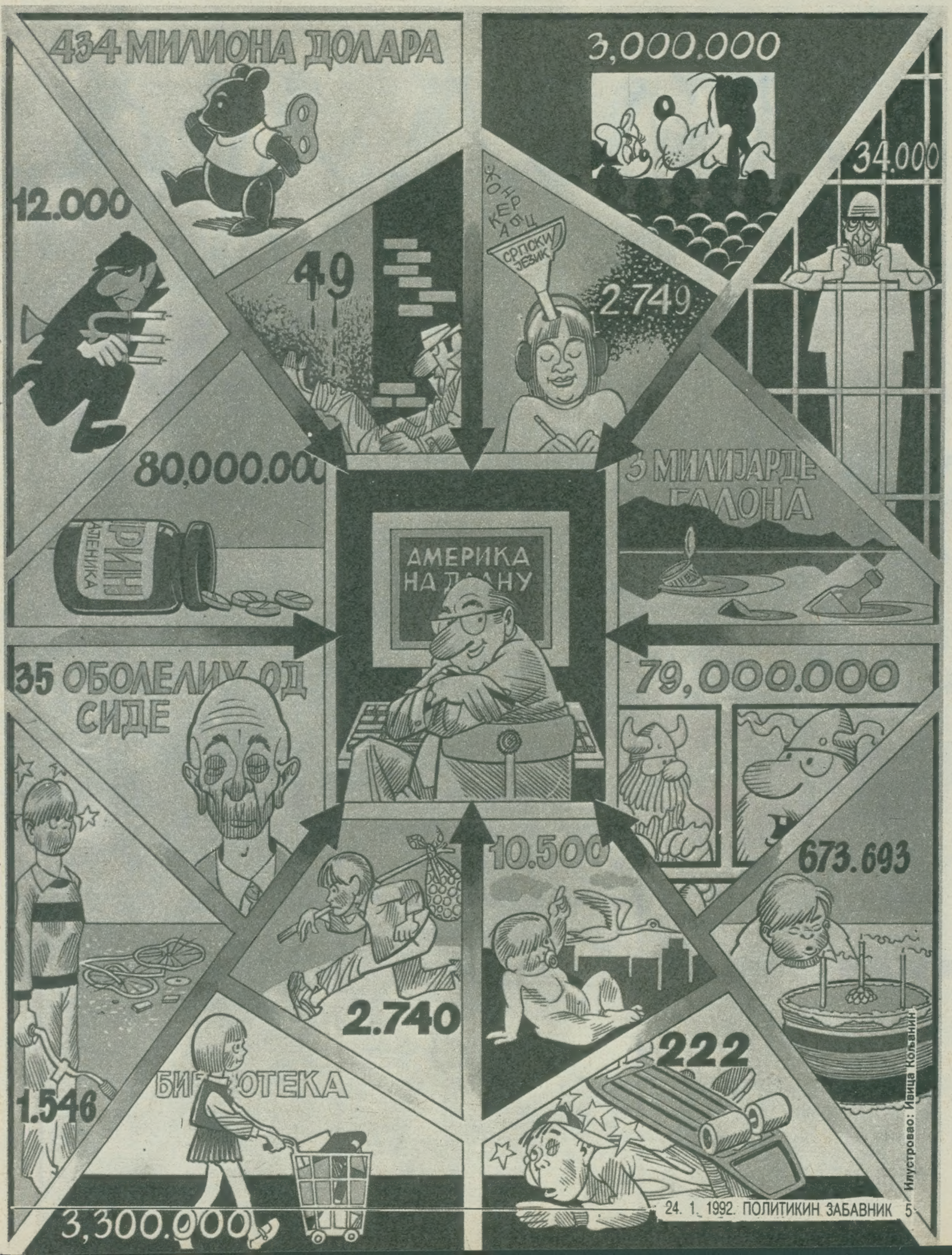

Илустровао: Иван Кољанин

Заштитник бродара, рибара и вука

Светац за почетнике

Растко Немањић, српски светац и историјска личност, за живота је већ богато задужио свој народ. Међутим, важна улога овог човека наставила се и после његове смрти

Прича је бајколика. Примерена прошлости какву бисмо волели да имамо... А можда се уистину тако и збило.

Тек, седамнаестогодишњи Растко Немањић, најмлађи син великог жупана Стефана Немање, на двору својих родитеља у престоном Расу затекао је монахе са Свете горе. Очаран причом једног руског калуђера који му је детаљно описао живот у светогорским манастирима и испосничким ћелијама, млади Растко који је дотле проводио време у читању божанствених, светих књига – одлучио је да са тим калуђером крене на далеки пут. Оца је известио да иде у лов на јелене.

Следећег дана, међутим, ловци су кренули у потрагу за њим. Избезумљени отац за својим љубимцем послао је једног војводу, и то са овим речима:

„Знаш колики је бол од љубави према деци и огањ што вазда гори и никад се не може угасити. Зато, љубазни, ако си примио какво добро од нас, сада је време да љубав покажеш и вратиш сина мојега, и тием утешиш срце моје и матери душу од смрти ослободиш, заслужићеш многа добра..."

Војвода је несуђеног ловца на јелене пристигао у Русику који је припадао руском манастиру Свети Пантелејмон. Уморни од пута и опијени гостопримством, Немањини изасланици поспали су у цркви. Тек тада, по романтизованој белешци Милоша Црњанског, настаје врхунац драме:

„Тада у ноћи, уплашен да га силом не врате, Растко Немањић зажеле да сместа прими монашку ризу. У тврдој кули манастирског утврђења Пантелејмона, најстарији монах те братије, постриже му златну и дугачку, младићку косу и одену га у монашко одело. Место световног и поносног имена Растислава, на монашењу му даде име библијско: Сава. Обоје су плакали кад се обред замонашења у ноћи и тишини свршавао."

Ујутро, кад је сазнао шта се у току ноћи догодило, војвода насрну на монахе поштујући једино заповед свог господара да му врати сина. Ко зна како би се збитије завршило да Сава пред војводу није бацио своју одсечену косу поручују-

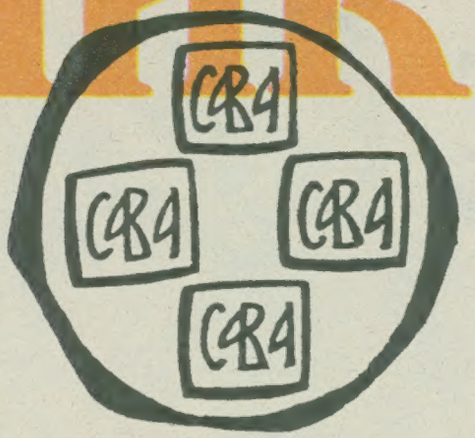

Печат Св. Саве

ОВА

СВЕТИ САВА, ШКОЛСКА СЛАВА

Први писани траг о школској прослави Светог Саве датира из 1734. и налази се у Аустријској народној библиотеци у Бечу. То је уџбеник за трећи и четврти разред српско-латинске школе у Сремским Карловцима, у коме се јасно види да на Дан Светог Саве 14. јануара (по старом календару) није било наставе већ се ученици позивају да се за празник моле великом српском светитељу и просветитељу.

Милош Црњански бележи да се почетком 18. века „Савина прослава претворила у просветну прославу и постала школска свечаност, прослава национална, празник матерњег језика, словенске идеје, словенског јединства и наде у бољу будућност".

Најпознатији и највернији портрет Светог Саве – фреска из манастира Милешева, рађена за његовог живота

ћи оцу „да је уверен да ће овде у Светој Гори дочекати и видети господина оца својега и насладити се свете и часне старости његове и наситити слатке и вечите љубави његове".

Тако је и тада трећи син великог жупана Стефана Немање закорачио у историју. Јелени су наставили кроз шуму.

Препукла је џамија

Животопис Саве Немањића на размеђи је – безмало већ осам столећа – историје и легенде. Тамо где историја није умела да дâ одговор, у помоћ је прискакала легенда. А историја, збијена у неколико редова, изгледа отприлике овако:

Раскошни и моћни грчки манастир Ватопед успео је да из Пантелејмона доведе сина српског велможе. А отац је, помиривши се с одлуком сина му, послао светогорским манастирима товар злата на дар. Сава поправља и дограђује Ватопед изградивши унутар манастира три цркве. Отац убрзо долази за сином узевши духовно име Симеон.

Уз дозволу византијског цара Алексија III Анђела, почетком 1198, отац и син почињу изградњу манастира Хиландара, прве српске духовне заједнице на Гори Атонској. Симеон није доживео да види Хиландар под куполом. Двадесетпетогодишњи Сава наставља сам. Завршава Хиландар и откупљује Каракалу, Ксиропотам и Филотеју и обнавља их.

Уто стиже глас из Србије о борби за власт између два Немањина сина: Вукана и Стефана. Сава стаје на страну Стефана. Историја каже да је заједничка владавина Саве, као духовног вође и мудрог саветодавца, и Стефана, као државника и владара српских земаља, незапамћена хармонија деобе власти два брата у српској историји. Ваљало је, даље, изборити се за независност цркве и државе. Било је то зло време: распадало се моћно Византијско царство а Рим је желео да га наследи.

Мудрошћу и бескрајним стрпљењем Сава успева да издејствује да Стефана крунишу за краља – постаје Првовенчани 1217 – а две године касније и српска црква добија самосталност. Сава постаје први српски архиепископ сместивши средиште архиепископије у Жичу.

Након смрти Стефана Првовенчаног Сава је наново принуђен да мири два брата: Стефанове синове Радослава и Владислава. А све да сачува Србију, моћну и јединствену.

Сава Немањић умире 14. јануара 1236. у Трнову, сахрањен је уз највише почасти у маузолеју бугарских владара, у цркви Четрдесет мученика у Трнову. Краљ Владислав је годину дана касније пренео Савине мошти у велику цркву Вазнесења Господњег у манастиру Милешева...

Историја је још забележила да је Свети Сава заједно са оцем Немањом био ктитор манастира Св. Богородице и Св. Николе код Куршумлије, Ђурђевих Ступова код Новог Пазара, Студенице и Хиландара. Отац и син су, око 1199, у Хиландару основали прву српску болницу, а десетак година касније Сава оснива и прву болницу на територији српске државе, у Студеници, постајући оснивач наше научне медицине.

Сава је и отац српске писмености. „Житије светог Симеона" и „Служба светом Симеону" једина су Савина дела писана чистим црквенословенским језиком српске редакције, сва остала су на народном језику.

●●●

Године 1595, у страху од култа сад већ свеца Саве и могуће буне српског народа, Синан-паша, да би зауставио ширење устанка у Банату, преноси мошти Светога Саве до пред Београд и на поље Врачарево (одакле се преко Дунава видео Банат) и ту их спаљује.

Народна песма казује да кад је спаљен Свети Сава, затресла се земља, препукла једна џамија, а многи мртви из гроба усташе...

Камфор за чудеса

У народном предању Сава Немањић је, пре свега, чудотворац, поштован и код муслимана и код католика. Тешко је прецизирати да ли је више чудеса правио за живота или у неком другом времену.

Истраживачи његовог живота и дела поделили су чуда која је чинио у четири групе. У прву групу убројили су истеривање злих духова које се Сави приписује у сусретима са разбојницима. Друга је везана за потчињавање природних сила. Трећа група чудотворстава су необична исцељења. Последња, по много чему најневероватнија, свакако је веровање да је могао да васкрсне мртве. (Овде се помиње случај да је из мртвих повратио свог брата Стефана Првовенчаног.)

Једно од објашњења ових чудотворстава академик Јован Туцаков објашњава прилично једноставно. Посебно случај са Савином способношћу да оживи мртве. Наиме, са својих путовања по Азији и Африци Сава је доносио свакојаке лекарије. И камфор који је тада био драгоцен лек за све:

„Камфором су чињена вероватно највећа чуда. Кад неко обамре, падне од сунчанице, привидно умре, обезнани се, падне у кому – још стари Кинези су пре више хиљада година као хитну интервенцију давали камфор да се човек поврати, освести, дође себи, оживи", записао је Јован Туцаков. А Сава је, рекли смо већ, оснивач наше научне медицине.

Наравно, није могуће сва чудотворства Светог Саве објаснити на овако једноставан начин. Многи су склони веровању да вера, изистинска, у себе и свет око себе, чини највећа чудеса.

Некадашњи ловац на јелене је временом, уз помоћ народног предања, постао и заштитник бродара, рибара и вукова...

Живот и дело Светог Саве није остало само својина српског народа. У Архангелском сабору московског Кремља само четири лика из живописа ове цркве не припадају руским кнежевима и царевима: Михаило VIII Палеолог, кнез Лазар, Симеон Српски и Сава Српски. Сава је приказан у олтарском простору, међу угледним црквеним оцима Православне цркве из првих векова хришћанства и руским архијерејима.

П. Милатовић

Илустровао: Брена Јовановић

Да ли је могућа вештачка еволуција?

АНИМАТ НАШ БРАТ

До сада су научници настојали да створе роботе који би били савршенији од људи. Уложено је много пара, а резултати су остали скромни. Наметнуло се питање зашто процес не би ишао у обрнутом смеру. Треба направити механичка бића која ће се, временом, усавршавати сама

Мајушни робот на три точка велик је као кутија цигарета. Има само два циља „у животу": када чује буку, сакрије се у угао собе, а када се све смири, излази из ћошка и лута уоколо у потрази за неким извором светлости.

У односу на савршене роботе који се углавном појављују у научнофантастичним филмовима, овај мини делује сувише једноставно. Ипак, он је значајна степеница у развоју вештачке интелигенције AI (artificial intelligence). Може, рецимо, да се употреби за аутоматске усисиваче који ће радити сами, кад нема никог у кући. Можда ће постати и добар основ да се направе роботи радници који ће подизати градове, ратовати или постављати опрему на удаљеним планетама.

Савршенство без мане

Сетимо се, на пример, ХАЛА, робота из чувеног Кјубриковог филма „Одисеја 2001. у свемиру". Од електронских умова као што је ХАЛ очекујемо да буду готово свемогући. Да знају најситније детаље и податке из било које области, да сваког победе у шаху или некој сложеној видео игри, да пишу песме или напамет знају Шекспирова дела, причају нам вицеве и да, по могућности, имају „руке" како би нам прали судове, донели пиће или оправили телевизор. Укратко, замишљамо механичко биће као савршену имитацију идеалног човека.

На жалост, сва настојања да се створи вештачка интелигенција до сада нису уродила плодом. Стручњаци зато мисле да су погрешили што нису кренули од почетка. Јер, како је један од њих рекао, стварали су надградњу, а од основа ни трага.

На недавно одржаном конгресу у Паризу AI стручњаци одлучили су да почну са стварањем једноставних робота – анимата. То су, условно речено, мале вештачке животиње које ће „трчкарати" по лабораторијама или постојати на екранима компјутера.

Основна идеја је да се анимати проучавају у својој „природној" средини, исто као што се биолози, ентомолози, психолози, баве животињама или људима. А крајњи циљ је да се аниматима, кад се схвати њихово понашање, помогне да еволуирају у неку сложенију врсту, па у још сложенију...

– Можда је ово и најбољи пут ка стварању вештачке интелигенције – каже Стјуарт Вилсон, са Роуланд института у Кембриџу, америчка држава Масачусетс, који је и смислио назив „анимат". – Ако желимо вештачку интелигенцију, до ње вероватно можемо да дођемо вештачком еволуцијом.

Идеја о аниматима није нова. Још 1950. научник Алан Туринг имао је две идеје о стварању вештачке интелигенције. Тада је, ипак, преовладало мишљење да је прва идеја – боља.

ТАТА, КУПИ МИ МАЧКОМАТА!

Од могућих анимата који ће постојати у будућности можда нам је најближи мачкомат. Биће направљен тако да пре свега, буде врло привржен господару. У односу на обичну мачку, мачкомати ће бити дуговечни, изузетно чисти (нема песка или пиљевине за њихов WC), и корисни. Хватаће све што се креће по кући (господара подразумева се, никако – мишеве, бубашвабе, мраве...)

Псомати ће, за разлику од мачкомата који ће имати изузетно осетљив вид, имати изражен њух. Власник псомата са уживањем ће га водити у лов сигуран да ће његов љубимац бити знатно бољи ловац од своје генетске сабраће.

Радникамате ћемо просто обожавати: постојале би две врсте. Они врло мали градили би, попут мрава, читава насеља. Величине неколико центиметара енергију би црпили из соларних ћелија. Могли би да обављају и неке друге послове – да копају тунеле, одржавају путеве, да са, малим изменама, буду добри фармери, чак и да подижу базе на Месецу.

Друга врста радникамата имала би много више намена. Од послова по кући до

Илустровао: Растко Ћирић

ладало мишљење да треба стварати што савршеније машине или компјутерске програме који ће, што је могуће више, опонашати људе. Уложене су велике суме новца у различите пројекте, али ниједан није оправдао очекивања. Додуше, добијени су програми који су могли да се користе за уско специјализоване области, али готово неупотребљиви за било шта друго.

Сада се стручњаци окрећу Туринговој првој идеји: да се створе машине које би се, слично деци, суочавале са различитим ситуацијама кроз које би се училе и развијале стичући сопствено искуство. То што су анимати слични неким бактеријама, најједноставнијим „Пек-Мен" видео-играма или мравима, више не узбуђује научнике. Ако се човек еволуцијом развио од најнижег облика живота зашто и са роботима не би било тако?

Један од твораца анимата је и Родни Брукс са чувеног америчког универзитета МИТ. Његов анимат има уграђене кутијице од којих свака има другачији компјутерски запис. По једној рачунарској команди анимат треба да се креће уз зид, по другој да се не судара са предметима на које наиђе, по трећој – да се креће према извору светлости. И сам Брукс задивљен је резултатима. Сви ти анимати раде свој посао, али успут почињу да уче и планирају.

– Десило се оно што сам и прижељкивао – каже Брукс. – Свака та кутијица са компјутерски одређеном командом учествовала је у сложенијем процесу „размишљања".

Федерико Чечоне и Доменико Паризи са Института за психологију из Рима у своје анимате покушавају да уграде способност еволуције. За почетак, створили су компјутерску симулацију две врсте анимата. Први имају способност да примете и разазнају објекте са удаљености, други се крећу према предметима, пружају „руку" и хватају их.

Чечоне и Паризи дозволили су да само они анимати који су се показали као „најпаметнији" могу да се репродукују и продужавају врсту. На тај начин свака нова генерација била је за нијансу способнија од претходне.

– Дошли смо до 65. генерације – сведоче Чечоне и Паризи. И што је најзанимљивије, пред очима нам се одвија нека врста еволуције анимата. Родитељи преносе деци знања која су стекли у свом компјутерском животу, а деца желе да науче и нешто ново.

Градови и нове цивилизације

Постоји велика препрека која ће анимате кочити у развоју. Колико год осетљивих сензора да имају, недостаје им лична мотивација. Тако бар мисли Пети Мејс, истраживач вештачке интелигенције на Белгијском универзитету у Бриселу. Треба им уградити осећај глади, жељу за одмором, борбеност, истраживачки дух. Само тако анимати ће на прави начин моћи да се суоче са светом око себе у коме има и особа другачијих од њих.

Ако компјутерска бића која је створила Пети Мејс икада сиђу са компјутерских екрана, биће идеална да нам чисте станове, путују у васиону, истражују и најудаљенија небеска тела... Једно је сигурно: без обзира да ли ћемо им дати сасвим једноставне или крајње сложене задатке, биће нам верни и послушни помагачи.

А оног тренутка кад их пустимо у свет, било на копно, у васиону, можда чак и у океане, можда ће се та механичка бића толико осамосталити да ће почети да граде неке своје колоније под морем, градове, потпуно нове цивилизације.

Припремила ***В. Софреновић***

оних на опасним местима као што су нуклеарне централе или платформе за вађење нафте из мора.

Телемати су најомиљенија фантазија Родниja Брукса са Универзитета МИТ. Они би живели у телевизору. Оног тренутка кад се телевизор искључи, почињали би посао. Чистили би прашину са екрана и у самом апарату, чак би били оспособљени да отклоне неки мањи квар.

Чистачмати – роботи величине мачке служили би као идеалан усисивач. Скривали би се у неком ћошку и чекали својих пет минута. Кад се све умири, ревносно би почињали са чишћењем. Све би то обављали у сарадњи са другим роботом. Њему би чистачмат предавао прашину, а овај би се потрудио да је однесе до контејнера.

Аутомати – замислите да седнете у кола, кажете им куда желите да идете, завалите се у седиште и пустите да вас аутомобил одвезе у жељеном правцу. Аутомати би били изграђени да се крећу путем одређеном брзином избегавајући препреке и друге аутомате. У почетку би изгледали као и остала кола, а временом би попримили и неке сасвим људске облике. Аутомати са ногама рецимо, били би намењени неприступачним теренима.

Војникомати – Ови специјализовани роботи били би намењени ратовању. Са уграђеним сензорима могли би да пуцају распознајући, наравно, ко је непријатељ. Идеални за ратовање хемијским, бактериолошким, чак атомским наоружањем.

И ко зна какавих ће још „мата" бити, ако их буде, у будућности.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1991 by King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ШАРМ СПЕЦИЈАЛНО ЗА БИРАЧЕ

Жак Ширак, Жан-Мари Ле Пен и Франсоа Митеран: пре и после. Без обзира која политичка уверења заступају, европски политичари бацили су се на улепшавање

ПРЕДСЕДНИЧЕ, ПРОЛЕПШАЈТЕ СЕ!

Изглед може бити пресудан не само у љубави већ и на послу, у шоубизнису, политици – тврде стручњаци за односе са јавношћу, једног новог, врло цењеног и одлично плаћеног занимања

Тош до пре двадесетак година Европљани су с подсмехом коментарисали „вечни осмех" америчких политичара, са низовима као бисер белих зуба. Није прошло дуго а „вечни осмех" стигао је и на Стари континент тако да нико више није правио ироничне примедбе кад је председник Републике Француа Митеран 1981. дао да му се истурпијају два очњака који су до тада заиста неугодно штрчали. Наравно, учинио је то по савету „стручњака за комуницирање" који су извукли неке закључке са претходних избора, неуспешних за Митерана. Није било подсмеха ни за вођу француских десничара Ле Пена кад се одлучио да скине црни повез преко ока и стави стаклено, или кад се Жак Ширак, тада градоначелник Париза, доста изборан, једног јутра појавио у својој канцеларији свеже „испегланог" лица.

Лидери Европе, заборављајући на идеолошке разлике, кренули су готово сви одреда у нову офанзиву – у освајање шарма.

Смејте се, Едит!

Једна од најпознатијих фирми која се бави дотеривањем јавних личности је „Алфа Медија", а њен оснивач Ги Шварц уједно је и саветник за односе са јавношћу садашње француске премијерке Едит Кресон.

– Што се тиче облачења, имам поверење у њен укус – каже он. – Годинама се облачи код Торента и ту није требало ништа мењати. Ја се, у ствари, мешам само кад се појави ризик да се у њеној близини нађу ТВ камере. Шминку тада осигурава сама станица, док се на служ-

ГАЛЕРИЈА НЕОДОЉИВИХ

Нема више правила за лепоту: Вуди Ален, Гензбург, Рудолф Валентино на врху су топ-листе омиљених мушкараца 20. века. Жан-Пол Сартр био је прави Дон Жуан!

Такав сам. Жгољав, опуштен, али неодољив, Вуди Ален, симбол модерног компликованог мушкарца.

Мушко. Ко може да заборави Клерка Гебла из филма „Прохујало са вихором"?

Губиле су главу за њим. Француски филозоф и писац Жан-Пол Сартр пленио је, кажу, речима.

Заувек божанствена. Грета Гарбо, незаборавна краљица Кристина.

Лепота ружноће. Француски певач Серж Гензбург: упадљиво лице и глас који су волели милиони. Жене посебно. И Џејн Биркин.

Врелих 37°2: Беатрис Дал, уз помоћ културног редитеља Бенеа, изазвала је праву грозницу филмом 37°2 који је код нас преведен као „Бети Блу".

беним путовањима мадам Кресон шминка сама. Фризер долази у њену кућу два-три пута недељно, обавезно пред наступ на ТВ. Нисам тражио од ње да мења фризуру јер је такву публика већ зна последњих година и сад би свака промена ишла врло тешко. Уопште, људи се не могу променити од данас до сутра. За то су потребне године, а неки пут ни за то време нисте сигурни је ли то права трансформација.

Једно искуство овог цењеног стручњака: лакше је истаћи оно што код неке особе ваља него уклонити недостатке, изузев оне баш најупадљивије. Тако је он, на пример, председници Кресон саветовао да пази како излази из аутомобила јер носи доста кратко.

– Ако успе да заузда своју личност, политичар може добити поене за себе – тврди Шварц – али ако се сувише контролише, постаје бледа фигура. Код мадам Кресон осмех је главно оружје и ја је често на то подсетим.

Како тренирају министри

– Политичари Европе направили су огроман напредак јер су схватили да ко победи на ТВ, победио је на изборима – тврди Франк Шлезингер који у агенцији „Алфа Медија" води одсек „медија тренинг". – А ТВ камере су неумољиве и пред њих политичар мора да стигне спреман, као за праву борбу у рингу.

Тренинг за наступе пред штампом и телевизијом постаје обавезно „основно образовање" за сваког политичара који жели да освоји јавно мнење. Пролазећи кроз обуку кандидат за „привлачног политичара" прихвата да његова комплетна личност прође кроз сито и решето (глас, поглед, покрети, начин изражавања, одећа итд.) све то да би на крају могла да буде састављена „службена сценографија", специјално за њега. Саветују га како да улази у салу парламента, како на конференције за штампу, одабирају му држање на изласку из кола пред неко важно заседање у Европској заједници...

Основно у свакој стратегији односа са јавношћу остаје „аудиовизуелни утисак". Зато се прво морају открити све слабе тачке у радио или ТВ наступу (изговор појединих гласова, јасноћа, акценат, интонација), али и сви квалитети и предности. Тек тада министри, посланици, па и сами председници република, могу да пређу у следећи „разред". Сада их смештају у одређене ситуације и то у потпуно исте услове који их чекају, рецимо, у директном преносу из ТВ студија при чему им најчешће спарингују прави новинари. И то не било какви, већ – имена. Министар учи како да реагује на шкакљива и неугодна питања, како да савлада панику и избегне блокаду. Идеал сваког „учитеља" је да свог штићеника научи вештини и методама помоћу којих ће се ослободити такозваног „дрвеног језика", клишираног и празног. Али, у том погледу успех се тешко постиже.

Случај Мадона

Некад се сматрало да је привлачност, шарм, лепота – дар природе и ко га има – има, а ко га нема може да плаче. Данас, крајем 20. века привлачност је, како рече један познати британски новинар, постала масован спорт, као тенис. У великим робним кућама Париза, Женеве, Бона можете бесплатно да добијете савет шта да купите и тако избегнете оних фамозних 30 одсто гардеробе којих, каже статистика, свако има у свом ормару а никад их не носи или како да то што купите и носите (за жене испод 165 cm никако дужа сукња!).

За оне са дубљим џепом појавиле су се у отменим кварговима институције које им откривају тајну како да постану привлачни од главе до пете (фризура, депилација, маникир, масажа...) што кошта и до 20.000 динара, плус ако треба уграђивање косе, лифтинг и остало. Али, ако имате веће амбиције према свету, они имају рецепте не само за ваше мишиће већ и морал – научиће вас не само како да носите блузу, преко или у сукњи, већ и своје године, функцију, да промените однос према себи, животу, стекнете сигурност.

Најспектакуларнији успеси у прављењу „нових личности" и даље се, ипак, постижу преко океана. После Мајкла Џексона, Шер и многих других, последњи случај је заиста задивљујући.

– Она пева као шерпа, а игра као пегла – написао је један критичар за Мадону. – Можда је то тачно, али само је погледајте. Луиза Чиконе, или Мадона, једноставно има оно што Американци називају „look" – изглед, и то ђаволски изглед, изглед звезде, секс-симбола. И то јој није дар природе. На почетку своје каријере била је обична хористкиња, а иза њеног садашњег имиџа стоји екипа препаметних и прескупих стручњака који су Мадону створили из почетка.

Она живи као програмирана, све је под пуном контролом. Трчање и гимнастика сваког дана, због линије (склона је гојењу) и кондиције. Свака њена изјава унапред се одмерава, ма како вама звучала спонтано. Наступ на позорници је тако ређи у секунду. У спотовима се тачно одређује проценат скандала – ни мало, ни много. Све то је Луиза Чиконе научила, плус њена челична воља и одлучно смишљена стратегија врхунских „учитеља". Па ипак јој све то не би вредело да није њеног темперамента, само њеног, који јој нико није поклонио.

★ ★ ★

Код нас, судећи по свему, школа за односе јавних личности са публиком још нема, али ће једног дана сигурно стићи стручњаци који ће и оне који немају природног шарма научити да буду ако не заводљиви и чаробни, а оно бар пристојно згодни. А дотле ево искуства једног од стручњака за младе у „Алфа Медији" за оне који желе да освоје некога кога су тек упознали:

– Избегните по сваку цену питање типа „Долазите ли овде често?", хороскопске теме („У ком сте знаку рођени"), и ни за живу главу не препричавајте последњи филм који сте гледали.

В. Милићевић

Са брадом од три дана. Мики Рурке, грубијан и скитница, последњи мачо модел made in USA.

Победила чак и Рамбоа. Бригит Нилсен, бивша супруга Силвестера Сталонеа, после две године билдовања, напустила је мишићавог мужа и отишла у друге, такође мишићаве руке.

Плеј-бој који обара. И изван ринга Тајсон воли да туче и – ломи женска срца.

Мерилин, за вечност. Тако плава, тако лепа, тако рањива. Из ње зрачи нека светлост која се никад неће угасити.

МА ШТА КАЖЕШ

ДОМАЋИ И ГОСТИ

Индијанци Јакоама који живе на граници Бразила и Венецуеле не носе панталоне. Ни сукње. И уопште не употребљавају ниједан део европске одеће. Они имају своја правила пристојности. Али, знају да други људи имају другачија правила која треба поштовати. И зато се у мисионарској станици Каза де Мизеркордија, коју однедавно посећују туристи не водећи при том претерано рачуна о свом изгледу у овој забити, на захтев поглавица Јаноама племена, појавила табла са следећим обавештењем: „Непристојно одевеним особама забрањен приступ на територију..." Следи детаљно објашњење шта је непристојно – мушкарци могу имати кратке панталоне, али никако не краће од десетак сантиметара изнад колена, а даме сукње за два прста дуже.

Врло оправдан захтев: народ не треба кварити.. ■

НИЈЕ ЛАЖ

Власник једног малог дућана са сувенирима у Стрaдфорду на Ејвону, Шекспировом родном граду, истакао је у излогу своје радње рекламу „Овде се говори француски, немачки, шпански". И то три пута, на сваком језику засебно. Његови суграђани су се на то изненадили јер власника познају више као предузимљивог човека „оптерећеног тек основном школом" него по смислу за језике. Један школски друг отворено му је то и рекао:

– Нисам знао да си тако талентован за језике!

– Па и нисам. И енглески сам једва савладао, како-тако – добио је одговор.

– А ко онда говори све ове језике код тебе – распитивао се даље познаник.

– Моји купци – био је одговор. – И то врло течно. ■

СВЕМИРСКИ ДИЈАМАНТИ

Каже се да богатство никоме није пало с неба. Међутим, да и то може да се догоди, доказали су научници који су сакупили узорке са површине тла на сто километара од канадског града Драмлера у држави Алберти. У земљи су, ни мање ни више, откривени ситни дијаманти. А како су они пали као киша? Највероватније је да су ванземаљског порекла, на нашу планету донео их је метеор који се срушио још пре 65 милиона година. ■

НЕ ХРЧИ НА ЈАВНОМ МЕСТУ...

...јер ово није спаваћа соба већ – читаоница! Ове речи, само на језику маратхи, могу се однедавно видети у читаоницама Бомбаја. Влада државе Махараштра донела је одлуку: ко заспи у јавној читаоници мора да плати казну. Разлог: многи бескућници, у којима Бомбај не оскудева, навадили су се да одлазе у библиотеку, узму књигу или новине и, како су неписмени, слатко над њима заспе у хладовини читаонице. Ништа природније, али, на жалост, блажено хркање смета оним правим читаоцима.

Половина суме добијена од казни за хркање биће употребљена за изградњу Дома за бескућнике тако да, у ствари, онај ко заспи у току „читања" улаже у будући стан. А ако заспи студент? Утолико пре заслужује казну јер какав ће он бити стручњак кад сад спава над уџбеником – закључује строга влада. ■

МАЛО СКРОМНИЈЕ, ЛЕДИ

Британци заиста воле да знају све о члановима своје краљевске породице. Тако су недавно многи часописи обелоданили да принцеза Дијана свилено чипкано рубље набавља искључиво у Италији и за то годишње утроши чак 20 милиона лира. Уједно, читаоци трач рубрика могли су да сазнају да популарна Леди Ди за своју увек елегантну и брижљиво одабрану гардеробу списка више него што цела краљевска породица годишње потроши за исхрану. Није зато ни чудо што многи Британци сматрају да би будућа краљица ипак могла да буде мало скромнија. ■

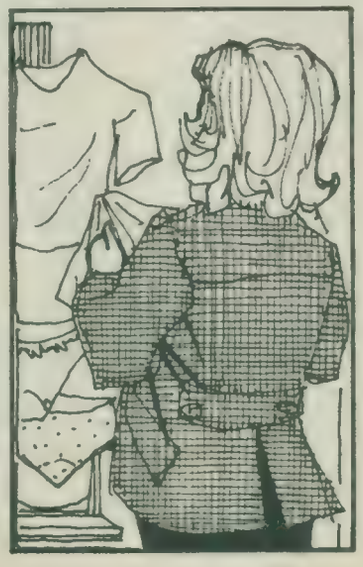

СКОК У ТИГАЊ

Кармен Малвази из Суцаре у Италији возила се, као и обично, на мотору сеоским путем који води дуж једног канала. Изненада ју је нешто страшно велико и тешко тресnуло по глави и бацило на земљу. Када се освестила и прибрала, сирота жена се тек тада шокирала: крај себе је угледала огромног шарана за кога је касније установљено да је дугачак 81 центиметар и тежак 10 килограма. Шаран је искочио четири метра увис из канала и пао на пут на коме се нашла дотична госпођа. Иначе, Кармен Малвази прошла је само са лакшом повредом рамена, а шаран је завршио на тигању. ■

СЛОБОДНО ПИТАЈТЕ

У редакцију немачког часописа „Менаџер" који је, као што му и само име каже, посвећен пословним људима, успешним наравно, стигло је писмо једне очајне читатељке:

– Драга редакцијо, нико неће озбиљно да ме саслуша, чак ни у поликлиници – стајало је у њему. – Ради се о томе да се мој муж, менаџер, у последње време јако мучи јер врло лоше спава. Наш лекар му је преписао три кутије средства за спавање, али је, на жалост, морао хитно да отпутује тако да је стигао само да ми телефоном каже да мужу дајем једну дневно. Можете ли да ми одговорите шта ја сад да радим: да му дам једну кутију или једну пилулу?

Одговор редакције био је једноставан:

– Ако је вашем мужу заиста потребан потпуни мир, почните с целом кутијом. Потом му можете давати по једну пилулу, али не више од тога... Разуме се, ако се уопште пробуди. ■

Илустровао: Зоран Петканић Петко

ОДЕЛО

Мада се јавно, на крсту, одрекла својих „злодела" и била помилована, Јованка Орлеанка није имала изгледа да сачува главу: језичак на ваги живота и смрти померило је мушко одело...

Гробља никада и нигде нису била омиљена састајалишта. Упркос томе, оно на Сен Оану било је 24. маја 1431. преплављено светом. Гурао се и пробијао између гробова покушавајући да приђе што ближе великом каменом крсту који се налазио у средини. Не зато што је био неки црквени празник, како би могло да се помисли, него због ломаче под њим која је сваког тренутка требало да буде запаљена. Високо, на крсту, била је привезана девојка од 19, можда и само 17 година, која је храбро чекала да јој прочитају пресуду. Ту част имао је ректор Париског универзитета Гијон Ерар.

– О, земљо Француска, ти си обманута, ти, која си увек била средиште хришћанства... Шарл који се назвао твојим краљем, а понаша се као јеретик и шизматик, повео се за речима ове безвредне и озлоглашене жене пуне порока... Теби то говорим, Жана! – обратио се у једном тренутку повишеним гласом учени доктор девојци на крсту. – Твој краљ је јеретик!

– Не, он то није! – успротивила се девојка. – Он је до-

ИСТИНИТА ПРИЧА ИЗ ФРАНЦУСКЕ ИСТОРИЈЕ: Јованка Орлеанка

ЈЕ ЗЛОЧИН

бар хришћанин и није ни за шта крив. Ако неко треба да одговара, то сам ја, али ћу своје рачуне положити само Богу и Светом оцу папи.

Уважени доктор наставио је да чита пресуду. Полако, уживајући у свакој речи. Џелат поред ломаче већ је постао нервозан. Све је предуго то трајало, а он је хтео да заврши посао и иде кући. Његова нервоза није промакла девојци на крсту и као да је тек тада постала свесна да је од грозне смрти дели још само неколико минута. Одједном је обузео ужасан страх.

– Урадићу све што тражите од мене, одричем се свих својих визија! – завапила је.

Настао је тајац. Сви су били зачуђени тим вапајем, и они који су девојку, већ тада легенду, сматрали светицом и они који су једва чекали да виде како јој пламен обавија тело. Збуњен је био и сам ректор.

– Шта сада да радимо? – упитао је енглеског кардинала Винчестера.

– Да је ставимо на искушење – одговорио је овај и Жани су, још привезаној за крст, дали да потпише на брзину сручен текст којим је признавала да су „њена привиђења лажна, да је истина да је носила непристојно, то јест мушко одело и кратку косу, што није поштено за женски род, да је носила оружје, и то веома охоло."

Жана се одрекла свега, изјавила да се каје и да је спремна да се покори. Руком коју јој је придржавао секретар енглеског краља потписала је оно што су тражили: Заузврат, са ње је скинута анатема. Казна спаљивања замењена јој је доживотном тамницом.

Обамрлу од ужаса, сву у зноју, Жану су скинули са крста и вратили у затвор.

Краљ је незадовољан

И док су се тешка гвоздена врата затварала иза ње, Жана није могла ни да наслути да заправо нема изгледа да сачува живу главу. Њеном потпуно неочекиваном одлуком да се покори Енглези нису били нимало задовољни, поготово не краљ. Он је Жану од Луксембурга, чији су људи код Компјења заробили Жан д'Арк, код нас познатију као Јованка Орлеанка, дао читаво богатство и нипошто није желео да она заврши друкчије него – по правди. А његово схватање правде подразумевало је ломачу.

Међутим, шта сада урадити кад се Жан Д'Арк јавно покајала? Још није све изгубљено, тешили су га саветници. Сасвим је једноставно да вештица понови неки од својих страшних злочина, рецимо да хаљине које је пристала да обуче поново замени мушким оделом.

По писању епископа Жана Масија, 28. маја, дакле само четири дана пошто је избегла смрт на гробљу Сен Оан, енглески стражари који су чували Жану упали су у њену ћелију, скинули јој хаљину и наредили да обуче мушко одело које су јој донели. Узалуд је преклињала да је не наводе на злочин. Знали су, исто тако добро као и она, да јој је то најстроже забрањено. Међутим, стражари су били неумољиви. Читавог дана Жана се није усуђивала да навуче одело упркос хладноћи која је избијала из влажних зидова. По подне, када су је природне потребе натерале да замоли да је изведу напоље, морала је да обуче једино што је имала. То несрећно одело.

Вест да је Жана поново кренула путем злочина прочула се још истог дана Руаном. Она је непоправљиви јеретик и није било друге него да се преда правди. У њеном случају то је могло да значи само једно.

У рано јутро 30. маја на Тргу Вје Мрше у Руану направљена је огромна ломача од малтера и грања што је обећавало да ће грешница дуго и споро умирати. Нису вределе никакве молбе ни објашњења како се догодило да је нађу у мушком оделу.

Суд је закључио да је лажљивица, кривоклетница, вештица. Два енглеска војника привела су Жану ломачи и везали је за стуб. Очајна, избезумљена, преклињала је присутне да се моле за њу и додају јој било какав крст што су јој бискупи милостиво допустили.

И док је неки свештеник трчао према цркви по крст, један млади енглески војник сажалио се на Жану и брзо јој направио крст од две гранчице. Истог часа џелат је потпалио ватру. Био је то крај Јованке Орлеанке, младе девојке коју су у смрт отерали не само Енглези, него и многи њени земљаци, па и сам краљ Шарл VII који је ставио круну на главу захваљујући управо њој.

Тек 15. фебруара 1450, значи две деценије после Жанине смрти, он се досетио да се није најчасније понео. Обновљен је процес Жан Д'Арк који се, узгред речено, по начину на који је вођен нимало није разликовао до онога на коме је осуђена, али на коме је рехабилитована и проглашена за јунакињу. Тако се Шарл VII Плашљиви, како га називају историчари, бар мало искупио.

Француска круна у енглеским рукама

За разлику од сиромашног и плашљивог краља рођеног иначе у браку једног лудака и једне блуднице, за кога кажу да се бојао чак и сопствене сенке, становници Орлеана нису били ни кратког памћења ни незахвални. Они су Јованку Орлеанку памтили као ослободиоца па су већ од 1432. празновали дан њене смрти. То раде вековима, све до данас. Сваког пролећа улицама Орлеана прође свечана поворка на чијем челу јаше, у оклопу и на белом коњу, двојница Жан Д'Арк. Бити макар и један једини дан у улози националне јунакиње велика је част.

Али, ко је била девојка према којој се део Француске показао врло лоше а коју од 1457. и званично слави?

Жана, кћерка Жака Д'Арка и Изабел Роме, рођена је између 1410. и 1412. године. Тачан датум се не зна.

У то време северна Француска и Париз били су под влашћу енглеског краља, а остатком земље владао је син Шарла VI Лудог. Две династије, Армањаци и Бургињони, отимале су се око француске круне. Шарл је, разуме се, хтео да се крунише, али није могао: традиција је захтевала да то учини у Ремсу, а он је био под Енглезима. Будући краљ није имао ни пара ни моћи, а ни воље, да окупи војску и протера Енглезе. Више је волео да тавори у неком од двораца на Лоари. То што је у крајевима, формално под његовом влашћу, владао хаос, није било нешто с чим је он могао да се избори. Ипак, неколико племића који су му били одани водили су у његово име ратове на ничијој земљи, оној која се налазила између његове и Француске под влашћу енглеског краља и на којој се налазио Домреми, родно село Јованке Орлеанке.

У атмосфери општег хаоса, безвлашћа и безакоња Жана, или Жанет како су је звали укућани, расла је као и сва остала деца. Заједно са браћом и сестром помагала је оцу у пољу, и мајци у кући, играла се са вршњацима и редовно ишла у цркву. Ни у чему се није разликовала од вршњака, тврдиле су касније њене другарице, осим што је можда била побожнија и што је, кад год би је неко за нешто замолио, говорила да ће то радо учинити. Према сиромашнима је била дарежљива, давала им и последњу пару. Парох у Домремију увек је истицао као пример на који се треба угледати.

Пророчанство се обистинило

Са 13 година Жана је почела да се мења. Престала је да се игра и све више времена проводила је у цркви. Седећи једно пополне у башти, „чула" је глас који ће јој променити живот. Како је касније причала, глас је долазио из правца цркве и више пута јој је поновио да треба да иде у Француску, бори се за њу и и да, пошто освоји градове који су били у рукама Енгледа, одведе престолонаследника на крунисање у Ремс. Узалуд се бранила да не уме да ратује и јаше, глас је био упоран.

Од тога дана Жани се често привиђало нешто слично, али се није усуђивала да о томе ишта каже. Међутим, када су 1428. Енглези кренули и у онај део Француске који им није припадао и, један за другим, освојили све градове осим Вокулера у коме је био престолонаследник, Жана се одважила да тајну повери ујаку и замоли га да је одведе Роберу од Бодрикура, једном од ретких племића који су остали уз Шарла. Да би згранутог ујака убедила да је баш она одређена за извршиоца божанске мисије, подсетила га је на пророчанство које је говорило да ће Француску упропастити једна жена (краљица Изабо од Бавијера то је заиста и учинила) и да ће је обновити девојка из народа. Та девојка је, наравно, била она, Жана.

Међутим, није било лако убедити Робера од Бодрикура у мисију за коју је Жана тврдила да јој је сам Бог поверио. Посаветовао је ујака да је добро излупа. И ко зна да ли би Жана икада узела мач у руке да војвода од Бара, заштитник Робера од Бодрикура, није овом окренуо леђа и препустио га Бургињонцима. Можда је у оној девојци и било нечега, помислио је Бодрикур свестан да више нема шта да изгуби и да, евентуално, нешто може да добије. Тако је Жана добила прилику да се упозна са Шарлом који ни упола као она није био занет идејама о ослобађању Француске. Међутим, ако та девојка освоји Орлеан и разбије опсаду Енглеза која је већ дуго трајала, можда ће заиста моћи да Шарла одведе у Ремс, размишљали су неки његови саветници док су остали били уверени да „та девојка није баш сасвим чиста".

У сваком случају, Жана је добила коња, оклоп, мушко одело, које јој је дошло главе, штитоношу и пажа, младе људе који, упркос њеном лепом лицу и складном телу, никада у њој нису видели жену.

На челу једва сакупљене војске, јер нико није имао пара да је плати, Жана је стигла у Орлеан који су Енглези опсели још 12. октобра. Пре ње у град је стигла прича о Девици која ће их спасти беде – отуд и одушевљење с којим су је дочекали.

Осмог маја увече Жана је разбила опсаду. После Орлеана ослободила је још читав низ градова: неке силом, а неки су се сами предавали. То је, између осталих, учинио и Ремс па је тако Шарл могао да буде крунисан онако како је то ритуал захтевао и постане легални владар.

Упркос томе и даље није много марио за Жану и њене визије у којима је сада видела себе у јуришу на Париз. Шарлу је било доста ратовања. Био је спреман да Париз и даље остави Енглезима и врати се на Лоару. Ту његову одлуку која је непријатељу ишла наруку, Жана није успела да промени. Да не би нешто предузела, Шарл ју је за сваки случај повео са собом. Енглези су то једва дочекали и поново кренули у освајање изгубљених градова. Један од њих био је Компјењ који је у помоћ позвао Жану. Међутим, времена су се променила. Само јунаштво ове храбре девојке није било довољно да покрене браниоце као што је то било у случају Орлеана. Французи су се разбежали и оставили је, као плен, људима Жана од Луксембурга.

Олга Вукадиновић

На планини Мекинли, највишој у Северној Америци, вечито окованој снегом и ледом и шибаној ветровима, владало је 25. маја 1989. године ужасно невреме. Водич Дејв Штенхели и осморица алпиниста на, како се каже, његовом ужету, спремали су се за починак у биваку на надморској висини од 5.000 метара. Следећег јутра очекивала их је последња етапа: још 1.187 метара до самога врха, крова Аљаске.

Три шатора слична ескимским иглоима зарили су дубоко на вијугавом леденом теснацу и око сваког подигли заштитни зид од снега и леда висине шездесетак центиметара. Упркос тим мерама предострожности Штенхели, који се шеснаест пута пео на врх Мекинли, није био сасвим спокојан.

Он је желео да зидови око шатора буду виши, али је било немогуће исећи још ледених блокова тврдих као бетон. Побринуо се да шаторе осигура од ветра оптерећујући ужад тешким металним кочићима и кукама заривеним у лед провученим кроз дванаест прстенастих отвора при дну сваког шатора.

Олуја је беснела и сутрадан и следећег дана и њих деветорица остали су за то време приковани у шаторима, између леда и неба.

Померамо се!

У суботу око 9 увече Џон Ричард, правник из Кентакија и страствени алпиниста, изишао је да још једном, пре него што легне да спава, провери куке и клинове. Делио је шатор с Хауардом Татхилом и Џимом Џонсоном који су унутра читали у касном сумраку Аљаске.

Ричард се, одједном, тргао и подигао главу. Кроз продорно звиждање ветра зачуло се нешто као грмљавина. У

Несрећа на врху Аљаске

Кроз продорно звиждање ветра зачело се нешто као грмљавина. Снажан налет олује савио је врх шатора који се заљуљао, нагнуо и почео да клизи према глечеру добијајући све веће убрзање. У њему су се налазила три човека

Илустровао: Брана Јовановић

следећем трену снажан налет олује савио је врх шатора, поцепао га и ледени вихор улетео је унутра. „Померамо се!", заурлао је Татхил.

Ишчупани шатор се заљуљао, нагнуо и почео да клизи. Ричард је покушао да изиђе и тресну је на леђа. И Џонсон се, с ножем у руци, бацио према шаторском крилу од најлона и такође пао на леђа.

Шатор је добијао све веће убрзање клизећи низ падину са све људима и испревртаним стварима. Џонсон је успео да устане и ножем разреже једно шаторско крило и Ричард је осетио како снег улази кроз ту рупу. Ухватио се за њу обема рукама, још више је поцепао и искочио напоље. Пао је лицем у снег и котрљао се за помахниталим шатором.

Како се, најзад, зауставио, био је сасвим сам. Шатор је, носећи са собом Татхила и Џонсона, заронио према сребрној белини глечера Питерса 450 метара ниже.

Ја ћу их носити на души

Док се ово дешавало, и водич Дејв Штенхели и остала шесторица алпиниста спавали су у својим шаторима сном праведника. Далеки крик тргао је водича. Скочио је и отворио шатор. Џон Ричард, тресући се и с лудачким сјајем у очима, увукао се унутра и изустио: „Они су нестали! Шатор је одлетео!"

Штенхели је излетео и скаменио се видевши празнину уместо шатора. И тешки метални кочеви и куке били су на свом месту што је значило да је шатор ишчупан.

Брзо се обукао и покушао да сагледа где је шатор. Али, због снежне олује није се видело даље од педесетак метара. „Сигурно су изгинули", помислио је. „Били су поверени мени и ја ћу их носити на души!"

Вратио се у шатор, потрпао у ранац топле покриваче, вреће за спавање, изолирајуће јастуке, чарапе, рукавице, боцу с водом и решо. Затим је покушао да успостави радио-везу са Центром за експерименталну медицину који се налазио на висини од 4.300 метара.

„S.O.S.! S.O.S!" Нико није одговарао. Ипак је наставио: „Овде водич Штенхели. Висина 5.000 метара. Двојица нестала у глечеру Питерсу. Место непознато. Крећем да их тражим!"

Спуштајући се, Штенхели је на висини од 4.900 метара наишао на логор-базу с петорицом алпиниста. И одатле је позвао Центар и опет узалуд. Планинари су се понудили да пођу с њим и помогну. „Само одржавајте радио-везу, можда ћете добити Центар", рекао им је и нестао у олуји.

На ивици коме

Под ногама је осећао све мекши снег у који је све дубље упадао. Стао је као укопан. Сада је, испод свежег снега, нагазио на ледену подлогу. Сетио се да се налази у коридору закрченом недавним лавинама. И сама његова тежина могла је да покрене нову.

Тада је, на узбрдици, угледао јасан траг: шатор се, вероватно, баш ту одбио и одскочио у глечер. Не хајући за опасност од лавине, Штенхели се попео до тог места. Знао је да Татхил има двоје а Џонсон петоро деце.

На 350 метара испод кампа-базе зауставила га је избочина. Нешто мало ниже минијатурни испуст, не шири од четири метра, штрчао је као надстрешница изнад глечера. Штенхели се ту попео и само што се није онесвестио видевши доле, код самог зида стене, два човека укопана у лед.

„Џими! Хоуви!", позвао их је загрцнут од радости. Џим Џонсон је без речи подигао главу. Хауард Татхил је једва изустио: „Ко сте ви? Хладно ми је!"

И Џим и Хауард, лица модрих од хладноће и окрвављених од тумбања и укочених руку, већ су прошли кроз стадијум дрхтања од зиме. Налазили су се сат или чак два, без рукавица и капа, на температури од −30°C, изложени леденом ветру у опреми за спавање само без вреће. Обојица су били на ивици коме.

Температура се спустила на −60°C

Штенхели је извукао покривач испуњен пенушавом сунђерастом масом и у њега умотао Џонсона. Татхила је увио у други. На руке им је претходно ставио прво чарапе па

рукавице. Али, то није било довољно.

Покушао је да упали решо и загреје их добрим пламеном. Ветар је ватру одмах угасио упркос врећи која је штитила решо. Пробао је још једном, али је мокрим рукама овлажио фитиљ. Осетио је како га хвата права паника.

Џонсон је, док се Штенхели петљао с решоом, давао све од себе да се ослободи покривача. Жртве хипотермије, односно губитка телесне топлоте, у последњем стадијуму пред смрт осећају ужасну врућину. Штенхели је ударцем смирио Џонсона и преко његовог покривача натрпао доста снега да би га спречио да мрда.

Знајући да ће обојица умрети уколико помоћ не стигне веома брзо, водич је пошао да је потражи на висини од 4.900 метара у логору оне петорице алпиниста. Слабо сунце увелико је било зашло и температура се спустила на −60°C.

Штенхели је двојицу настрадалих нашао око једанаест увече. А нешто после десет доктор Питер Хекет из Центра за експерименталну медицину ухватио је један S.O.S. из логора-базе и успоставио везу с петорицом алпиниста. Алармирао је и све водиче, чуваре националног парка, лекаре...

Али, није дозволио да ико од њих крене пре него што Штенхели не јави има ли преживелих. Доктор Хекет није желео да људи узалуд стављају животе на коцку.

Џонсон хоће да се тушира

Успон од 300 метара до логора Штенхели би, у нормалним околностима, прешао за добар сат верања. Те ноћи, знајући да ће Џонсон и Татхил за мање од сата бити мртви, у року од петнаест минута нашао се на 200 метара од базе.

Ту је угледао двојицу алпиниста како му иду у сусрет. „Живи су! Право до ивице низбрдице!", викнуо им је и први пут застао да се одмори. Плућа су му горела, грло му је горело, ноге као од олова.

Плашећи се лавина, алпинисти су се везали ужетом и кренули у правцу који им је водич показао. Њихови другови у логору чули су да су људи живи и то одмах јавили доктору Хекету. „Одлично, крећемо!", одговорио је он.

„Треба им шатор", изустио је Штенхели када се, минут касније, нашао у логору. Ту је и остао, сасвим сам и крајње исцрпљен, јер су и преостала тројица алпиниста кренула у спасавање.

Брзо су, верући се по леденим стенама, нашли Џонсона и Татхила. Татхил је био у полусвесном стању руку промрзлих до зглавака. Џонсон је у делиријуму бунцао како треба да се истушира и пође на посао.

Спасиоци су наместили шатор на испусту између глечера и провалије, стрпали у њега Џонсона и Татхила, добро их покрили, успели да упале решо а онда се и сами увукли у вреће за спавање. Увелико је свитало на Аљасци када су Џонсону и Татхилу успели да сипају у уста топли сок од јабуке.

Само дужност или херојски подвиг?

У шест ујутру до повређених су стигла и три лекара. Доктор Марк Селенд, видевши у каквом су стању, одлучио се за евакуацију хеликоптером.

Пилот је до касног поподнева тражио рупу у облацима да би летелицу спустио изнад стене над глечером. Штенхели је из кампа посматрао како се хеликоптер, најзад, удаљава у правцу града Енкорица. „Успели смо! Срећом, успели смо!" задовољно је размишљао.

Џонсон је задобио шест прелома кичменог стуба, повреду једног бубрега и промрзлине руку и ногу. На посао се вратио после три месеца лечења.

Татхилови смрзнути прсти покрили су се пликовима, што је био добар знак, захваљујући непрекидним топлим купкама. Али, циркулација крви није се сасвим успоставила и 23. јуна те исте године ампутирано му је шест прстију и то у самом корену шаке.

Храброст и пожртвованост Дејва Штенхелија прочуле су се међу водичима и алпинистима. И мада је он упорно тврдио да је само извршио своју дужност, сви који су видели шта је учинио тврде да је то био прави херојски подвиг.

Б. Д.

ШИРОМ СВЕТА

РОНАЛД СПАСАВА КРАЉЕВСТВО

Према прастарој легенди, чувени лондонски Тауер, некадашња тврђава с кулом где су одрубљене многе велеиздајничке и често крунисане главе, срушиће се, а с њим и Британска империја – која одавно није баш империја, али јесте краљевина – када из њега нестане и последњи гавран, столећима и столећима „заштитни знак" Тауера. Тамо их тренутно има осам и они су у надлежности Министарства за чување и заштиту човекове околине.

О гавранима води бригу чувар с титулом надзорника гавранова, која је равна витешкој. Да не би, случајно или намерно, одлетели, секу им се велика крутна пера једног крила. Али, то их спречава да на свет доносе подмладак јер се гавранови паре у лету. Због тога од старости или болести угинуле гавранове од вајкада у Тауеру замењују новима из Шкотске, Велса и западне Енглеске, важно је да их има.

Све док се 1989. године, која ће се дуго памтити и остати забележена у историји Велике Британије, није у самом Тауеру родило гавранче, прво после више од четири века. Оно је улило наду у све боље дане за краљевину. Крстили су га Роналд.

ФРАНЦУСКО-НЕМАЧКЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ СА ЗАДРШКОМ

Француска није у рату и не може се рећи да је посута смртоносним клопкама, па, ипак, свакога дана, од шума Лорене до плажа Корзике, сто двадесет професионалних чистача мина проналази и неутралише на тоне опасне муниције која потиче из три последња француско-немачка рата. Још увек се наилази на гранате заостале из рата вођеног 1870. године, многа језера крију на хиљаде хемијских граната, а не тако ретко понеки пољопривредни ратар одлети у ваздух са све трактором који је усред њиве стао на нагазну мину.

Од краја Другог светског рата француски чистачи мина, од којих је 608 погинуло при обављању овог посла, уништили су 16 милиона граната, 490 хиљада бомби и 600 хиљада плутајућих мина.

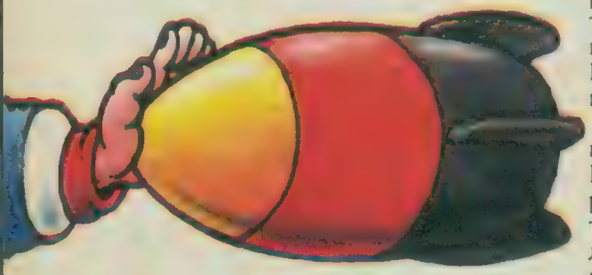

ПИВО ОД ВОДЕ ИЗ НИЛА

После дугог и напорног дана проведеног у зноју пред лончарским пећима или у копању гробница за господаре радници – робови старога Египта могли су себи да приреде бар једно задовољство – да се освеже којим врчем локалног пића. То је била врста пива сачињена од воде из Нила, полупеченог хлеба, житног слада и урминог сока.

Археолози су недавно, под вођством Мајкла Хофмана са Универзитета у Јужној Каролини, на налазишту Хијераконполис у Египту открили четири подрума који су, по свој прилици, остаци најстарије пиваре на свету. Ако је тако, она је радила пуном паром пре око пет и по хиљада година, раније него што је почела градња пирамида.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ДИКАН И ШЛИЈУНИ

ЦРТА:
Л. СРЕДАНОВИЋ

ОВО ЈЕ ДИКАН СТАРИ СЛОВЕН. МЛАД СНАЖАН И НЕУСТРАШИВ.

ВУКОЈЕ ДИКАНОВ СТРИЦ ОШТРОУМАН, ВИДОВИТ. НИЈЕ ПУСТИО ДИКАНА ДА ИДЕ У СВЕТ САМ.

САРКА, ЈАГУАРКА. СИМПАТИШЕ ДИКАНА. НИКО НЕ ЗНА КОЈОМ ПРИЛИКОМ ГА ЈЕ УПОЗНАЛА.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

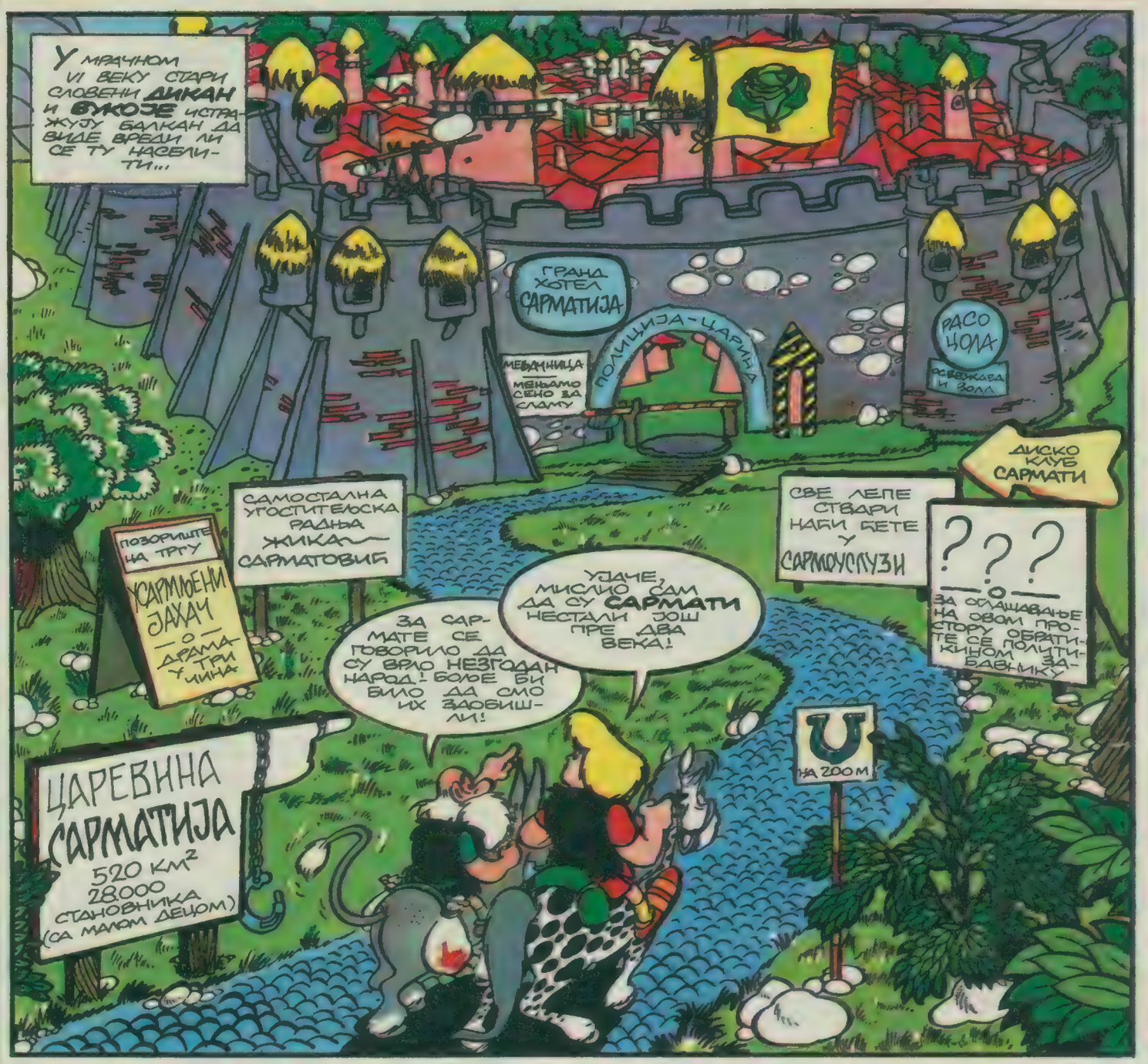
У МРАЧНОМ VI ВЕКУ СТАРИ СЛОВЕНИ ДИКАН И ВУКОЈЕ ИСТРАЖУЈУ БАЛКАН ДА ВИДЕ ВРЕДИ ЛИ СЕ ТУ НАСЕЛИТИ...
ГРАНД ХОТЕЛ САРМАТИЈА
МЕЊАЧНИЦА
МЕЊАМО СЕНО ЗА СЛАМУ
ПОЛИЦИЈА-ЦАРИНА
РАСО ЧОПА
ЖВЕЧЈАВА И ЗОЛА
ДИСКО КЛУБ САРМАТИ
САМОСТАЛНА УГОСТИТЕЉСКА РАДЊА ЖИКА САРМАТОВИЋ
ПОЗОРИШТЕ НА ТРГУ
ХАРМЉЕНИ ЈАХАЧ
— О —
ДРАМА ТРИ ЧИНА
СВЕ ЛЕПЕ СТВАРИ НАЋИ ЋЕТЕ У САРМОУСЛУЗИ
???
— О —
ЗА ОГЛАШАВАЊЕ НА ОВОМ ПРОСТОРУ ОБРАТИТЕ СЕ ПОЛИТИКИНОМ ЗАБАВНИКУ
ЗА САРМАТЕ СЕ ГОВОРИЛО ДА СУ ВРЛО НЕЗГОДАН НАРОД! БОЉЕ БИ БИЛО ДА СМО ИХ ЗАОБИШЛИ!
УЗМАЧЕ, МИСЛИО САМ ДА СУ САРМАТИ НЕСТАЛИ ЈОШ ПРЕ ДВА ВЕКА!
U НА 200 М
ЦАРЕВИНА САРМАТИЈА 520 КМ² 28000 СТАНОВНИКА (СА МАЛОМ ДЕЦОМ)

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ПОКУШАЈУ НА ЛАТИНСКОМ; ЈЕЛИС СЛОБОДАЦИЈА УЛАЗАЦИЈА У ВАША САРМАТСКА НАЦИЈА?
英語圖解
ОН СПИКЕ ОЛД СЛАВЕН ЏЕЗИКЕЏШН!
О, ЈЕС! МИ ГА СПИКАМО! МИ ОЛД СЛАВЕ!
ОНДА ВАС МИ ДОБРО РАЗУМЕМО! САРМАТСКИ СЕ НЕ РАЗЛИКУЈЕ МНОГО ОД ВАШЕГ ЈЕЗИКА! ЈА САМ ШЕФ ПОЛИЦИЈЕ ЂУШКАТИЈЕ!
ГЛАВНА ЈЕ РАЗЛИКА ШТО МИ ИМАМО САРМАТСКО Р, А ВИ ГА НЕМАТЕ!
САРМАТСКО Р?
ДА! ДОК ВИ КАЖЕТЕ САМОГЛАСНИК И САМОДРИЦАЊЕ, МИ САРМОГЛАСНИК И САРМООДРИЦАЊЕ!
СВЕ МИ ЈЕ ЈАСНО! ЗАТО ВИ КАЖЕТЕ „УСРАМЉЕНИ ЈАХАЧ"!
ВИДИМ ДА БРЗО УЧИТЕ! ЕВО ВАМ ПОСЛЕДЊЕ ИЗДАЊЕ НАШЕГ ПРАВОПИСА! НАБУБАЈТЕ ГА НАПАМЕТ!
ЗАР БАШ МОРАМО? МИ ОДАВНО НЕ ИДЕМО У ШКОЛУ!
ЗА ГРЕШКЕ У ПРАВОПИСУ, ОВДЕ СЕ ИДЕ У ЗАТВОР! НАРОЧИТО ПАЗИТЕ НА ИЗУЗЕТКЕ! НЕ КАЖЕ СЕ АРМИРАНИ БЕТОН САРМИРАНИ БЕТОН ИТД!
А САД, ДА ВИДИМО ШТА ИМАТЕ ЗА ЦАРИНУ? ЗЛАТО, КОБАСИЦЕ?
НЕМАМО НИШТА!
АЛКОХОЛ? ПРЕПЕЧЕНИЦУ? ЛУТУ? МУЧЕНИЦУ? БРЉУ?
МИ ПИЈЕМО САМО МЕДОВИНУ!
ПОКАЖИТЕ ПАСОШЕ! ОД ЧЕГА ЖИВИТЕ?
ЖИВИМО ОД ДАНАС ДО СУТРА... А ТУ И ТАМО ПАДНЕ НЕКИ ХОНОРАР!
СЛАЖЕТЕ ЛИ СЕ СА ПОЛИТИКОМ НАШЕГ ЦАРА САРМОДРЖЦА НОСИТУРА!!?
НИСМО ДОСАД НИ ЧУЛИ ЗА ЊЕГА ПА НЕ ЗНАМО КАКВА МУ ЈЕ ПОЛИТИКА!
САД ЋЕМО ВАС ПРОВЕРИТИ НА ЈЕДНОМ ПРИМЕРУ: РЕЦИТЕ ОТВОРЕНЮ ШТА МИСЛИТЕ О НАШИМ БРАКОВИМА?
ОТВОРЕЊО? ПА ЈА МИСЛИМ ДА СУ СМЕШНИ!
ТО ЈЕ УВРЕДА!
ПЉАС!
3

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. Средановић

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

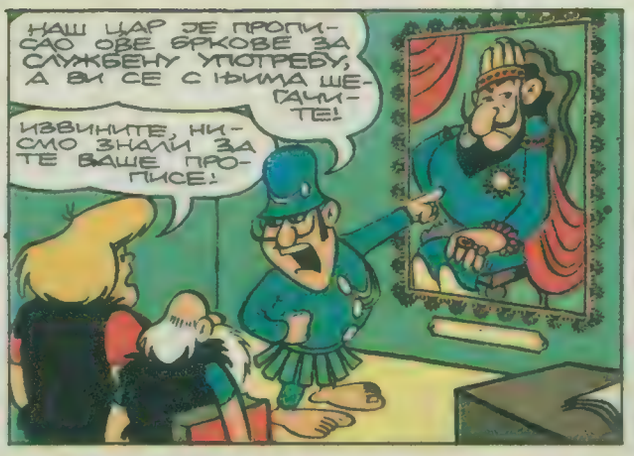

НЕ МОЖЕМО ВАМ ДАТИ УЛАЗНУ ВИЗУ! ВИ СТЕ ОВДЕ НЕПОЖЕЉНИ!
МОЖЕМО ЛИ ДОБИТИ БАР ТРАНЗИТНУ ВИЗУ? САМО ДА НЕШТО ПОЈЕДЕМО ПА БИСМО ПРОДУЖИЛИ ПУТ!
НЕЋЕМО СЕ МЕШАТИ У ВАШУ ПОЛИТИКУ БРКОВА!

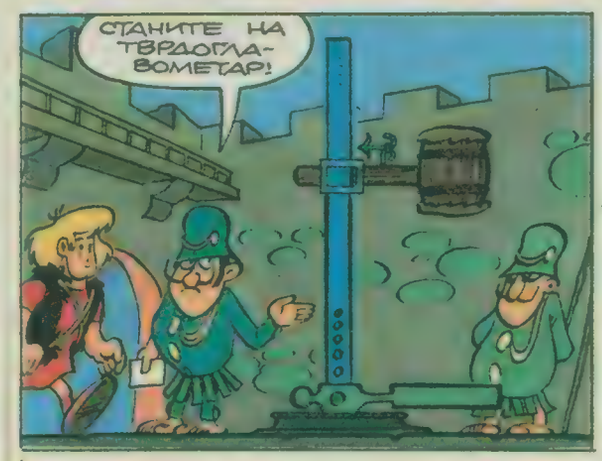

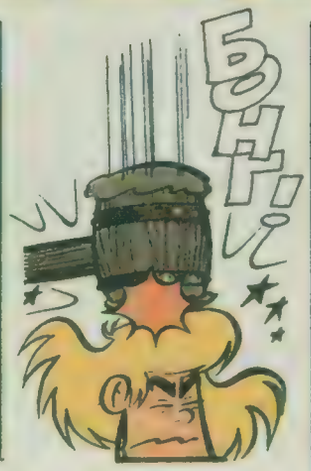

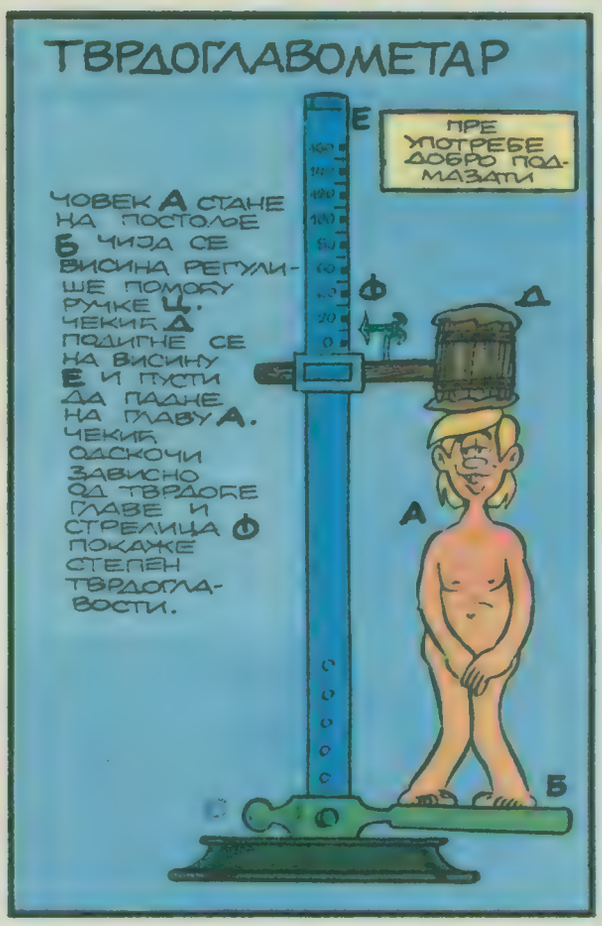
ТВРДОГЛАВОМЕТАР
ЧОВЕК А СТАНЕ НА ПОСТОЉЕ Б ЧИЈА СЕ ВИСИНА РЕГУЛИШЕ ПОМОЋУ РУЧКЕ Ц. ЧЕКИЋ Д ПОДИГНЕ СЕ НА ВИСИНУ Е И ПУСТИ ДА ПАДНЕ НА ГЛАВУ А. ЧЕКИЋ ОДСКОЧИ ЗАВИСНО ОД ТВРДОЋЕ ГЛАВЕ И СТРЕЛИЦА Ф ПОКАЖЕ СТЕПЕН ТВРДОГЛАВОСТИ.
ПРЕ УПОТРЕБЕ ДОБРО ПОДМАЗАТИ
Е
Д
Ф
А
Б

ДА ВИДИМО ШТА КАЖУ ТАБЛИЦЕ: 80 СТЕПЕНИ – НЕ ТРПИ ШЕФА ИЗНАД СЕБЕ! 100 СТЕПЕНИ – ПОТПУНО НЕПОКОРАН ТИП! 140 СТЕПЕНИ – ТЕЖАК БУНТОВНИК! НЕ, НИСТЕ ВИ ЗА НАС! БУНТОВНИЦИ НАМ НИСУ ПОТРЕБНИ!

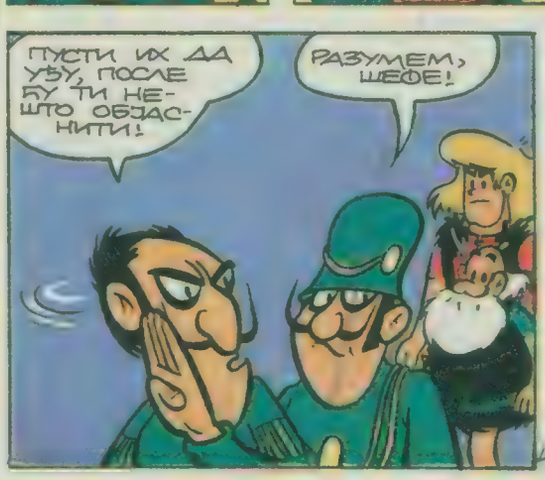

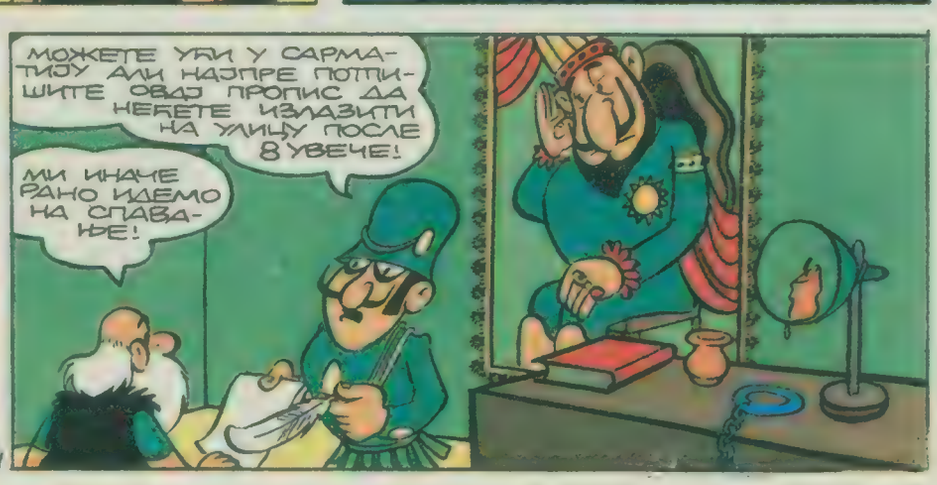
МОЖЕТЕ УЋИ У САРМАТИЈУ АЛИ НАЈПРЕ ПОТПИШИТЕ ОВАЈ ПРОПИС ДА НЕЋЕТЕ ИЗЛАЗИТИ НА УЛИЦУ ПОСЛЕ 8 УВЕЧЕ!
МИ ИНАЧЕ РАНО ИДЕМО НА СПАВАЊЕ!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

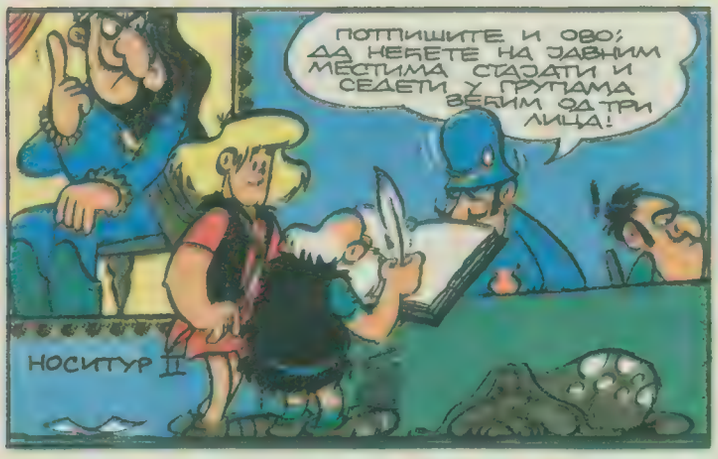

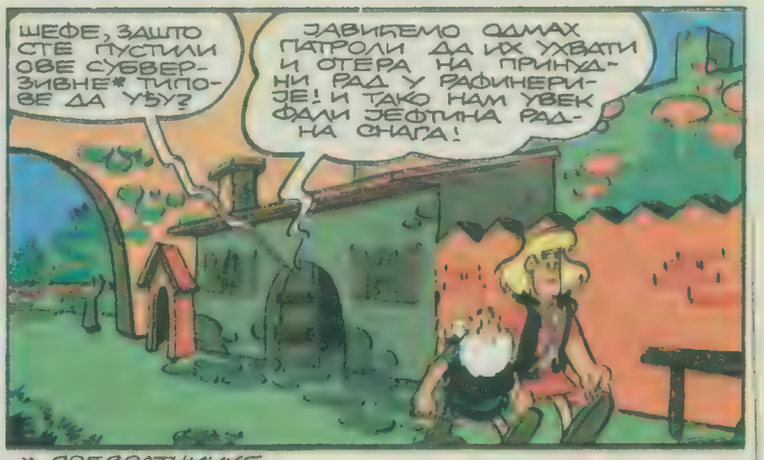
ШЕФЕ, ЗАШТО СТЕ ПУСТИЛИ ОВЕ СУБВЕРЗИВНЕ* ТИПОВЕ ДА УЂУ?
ЈАВИЋЕМО ОДМАХ ПАТРОЛИ ДА ИХ УХВАТИ И ОТЕРА НА ПРИНУДНИ РАД У РАФИНЕРИЈЕ! И ТАКО НАМ УВЕК ФАЛИ ЈЕФТИНА РАДНА СНАГА!

* ПРЕВРАТНИЧКЕ

ТАЈ ЊИХОВ ЦАР САМОДРЖАЦ НОСИТУР ЈЕ СИГУРНО ВЕЛИКО ЗУБРЕ!
ТЕРОРИШЕ ИХ И ПРАВОПИСОМ! ГЛЕДАЈ ОВО; САРМОУК, САРМОЉУБЉЕ, САРМОУБИЦА, САРМОПОЖРТВОВАЊЕ..
ИЗДАЈЕМО СОБЕ ЗА САРМИЦЕ

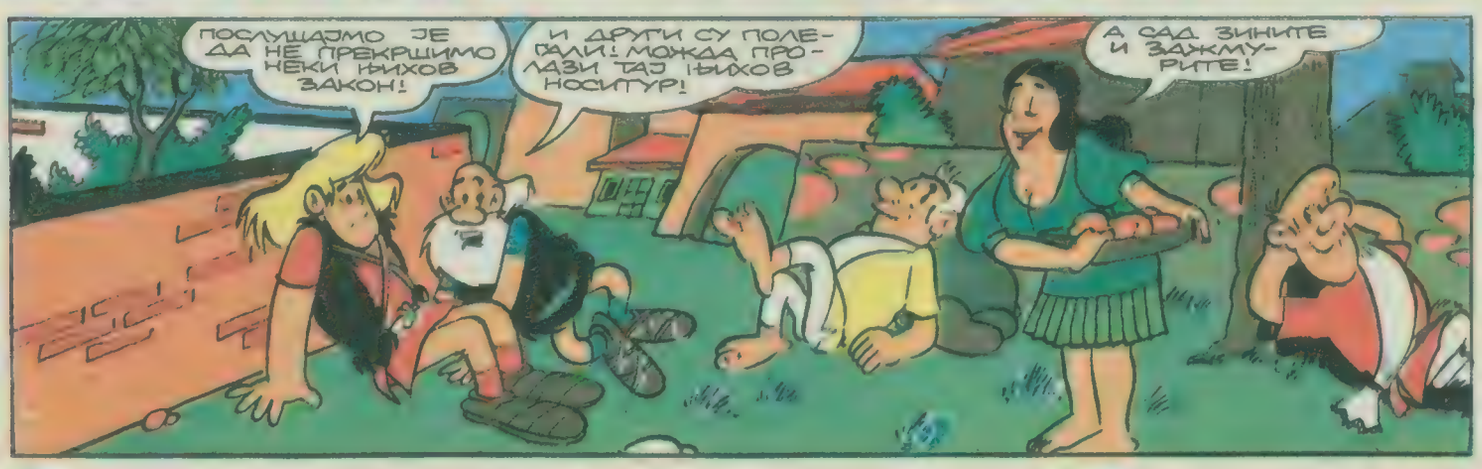
ПОСЛУШАЈМО ЈЕ ДА НЕ ПРЕКРШИМО НЕКИ ЊИХОВ ЗАКОН!
И ДРУГИ СУ ПОЛЕГАЛИ! МОЖДА ПРОЛАЗИ ТАЈ ЊИХОВ НОСИТУР!
А САД ЗИНИТЕ И ЗАЖМУРИТЕ!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ЖМУРИШ ЛИ, УДАЧЕ?
ВИРИМ НА ЈЕДНО ОКО! МОРАМ ДА ВИДИМ ШТА СЕ ДОГАЂА
СТАРИ, НЕ ВИРИ!
ВАЖИ, ЕВО ЖМУРИМ!
ОНДА ЗИНИ... ЕВО ТИ!
ХМ? ЊАМ! ЊАМ! ДИКАНЕ, СТАВИЛА МИ ЈЕ У УСТА ПАРЧЕ ПЕЧЕЊА!
И ЈА САМ ДОБИО БАТАК!
ОВО МЕ ПОДСЕЋА НА ВРЕМЕ КАД САМ БИО МАЛИ... ВОЛЕО САМ ДА ЈЕДЕМ У КРЕВЕТУ!
А САД СВИ ОДГОВОРИТЕ: ШТА СТЕ ДОБИЛИ?
БУРЕТИНУ!
Е, НИЈЕ, ВЕЋ ГУШЧЕТИНУ! НЕМА БУРЕТИНЕ У VI ВЕКУ! СВИ ДА ПЛАТИТЕ ПО ДУКАТ!
ДРУШКАНЕ, МИ СМО ОВДЕ СТРЕНЧЕРИ! ОБЈАСНИ НАМ КАКВА ЈЕ ОВО ЕМИСИЈА?
ОВО ЈЕ СВАДБА! СТАРИ ЧВАРКОПУЛОС УДАЈЕ КЋЕРКУ ЈЕС-МИНУ ЗА ЈАКОТУ ИЗ ПЛЕМЕНИТЕ КУЋЕ ЈАКОТИЋА!
ОБИЧАЈ ЈЕ ДА СЕ ДАРОВИ ЗА НЕВЕСТУ СКУПЉАЈУ НА КВИЗУ ПЕЧЕЊА! СВАТОВИ НАРАВНО ПОГРЕШНО ОДГОВАРАЈУ ДА СЕ СКУПИ ШТО ВИШЕ МИРАЗА!
А ЗАШТО СЕ ЈЕДЕ ЛЕЖЕЋКИ? ЈЕСТЕ ЛИ ТАЈ ОБИЧАЈ УЗЕЛИ ОД СТАРИХ ГРКА?
НЕ! У САРМАТИЈИ ЈЕ ЗАБРАЊЕНО СТАЈАТИ И СЕДЕТИ У ГРУПАМА ВЕЋИМ ОД ТРИ ЛИЦА! КАД ЛЕЖИМО, ИЗИГРАВАМО ЗАКОН!
НА ДВОРУ НОСИТУРА II, ШЕФ ПОЛИЦИЈЕ ЊУШКАТИЈЕ РЕФЕРИШЕ...
...ЈАКОТИЋИ И ЧВАРКОПУЛОСИ КОРИСТЕ СВАДБУ ЗА ВЕЛИКО ОКУПЉАЊЕ! СИГУРНО СПРЕМАЈУ ЗАВЕРУ...
СВЕ ИХ УХАПСИ!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ЗУЈАВАЦ

У СТОГОДИШЊЕМ ВЕКУ УПОТРЕБЉАВАН ЗА РАСТЕРИВАЊЕ ЉУТИХ ДЕМОНСТРАЦИЈА. ДУЖАН СЕ У УПОТРЕБИ СВЕ ДОК НИ ЈЕ ПРОЧИЋЕН ЕВЕН КАСНИЈИ ГАС- СУЗАВАЦ.

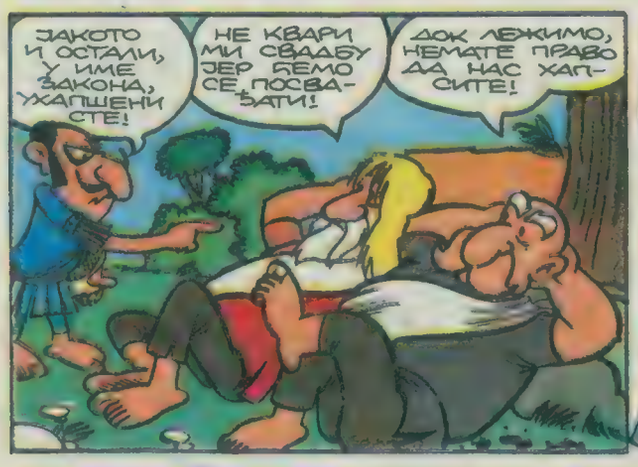

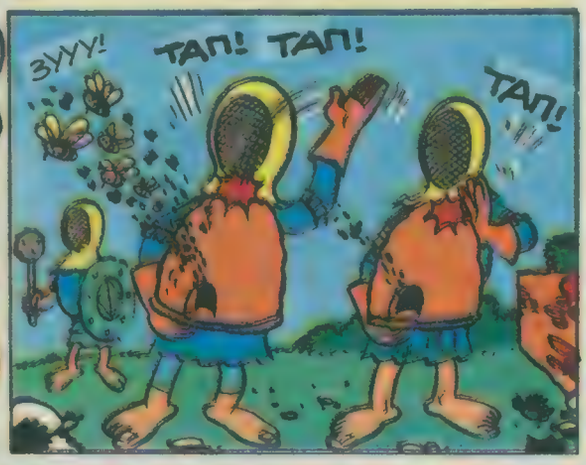

АХА, УСТАЛИ СТЕ! САД МОЖЕМО ПРИМЕНИТИ ЗАКОН!
СРАМОТА!
ДОЛЕ ПОДЛАЦ НОСИТУР!
УПАДОСМО У ПОЛИТИЧКЕ ТРЗАВИЦЕ!
МИ СМО УВЕК ЗА СЛАВИЈЕ! СЕМ ТОГА, ОНИ СУ НАС ЧАСТИЛИ ПЕЧЕЊЕМ!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

А. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

ДА СЕ И МИ ЗАШТИТИМО МАСКАМА!
ЈОЈ!
ЦЕНТРАЛА ЗА ЈУСТИНИЈАНОВЕ ШПИЈУНЕ
ПОСМАТРАЧ
Ц.У.Ј.А.* ТРЕБА О ОВОМЕ ДА БУДЕ ОБАВЕШТЕНА! ПОСЛАЋУ ШИФРОВАНУ ДЕПЕШУ!
НОСИ ХИТНО У КОНСТАНТИНОПОЉ!
ШИФРОВАНА ДЕПЕША: ПАСУЉ 14, ТЕТОВАЦ 16, ЛУК 8, БЕЛИ ЛУК 12, ШАРА РЕПА 4-6, ПЕРШУН 6-9, КАЗМАК 44
ПРЕВОД: ДИНАСТИЈА НОСИТЕРОВИЋА У ОПАСНОСТИ, СТОП ИНТЕРЕСИ ВИЗАНТИЈЕ УГРОЖЕНИ
СВРАТОЈКОСТОРОВ

* Ц.У.Ј.А.=ЦЕНТРАЛНА УХОДНИЧКА ЈУСТИНИЈАНОВА АГЕНЦИЈА

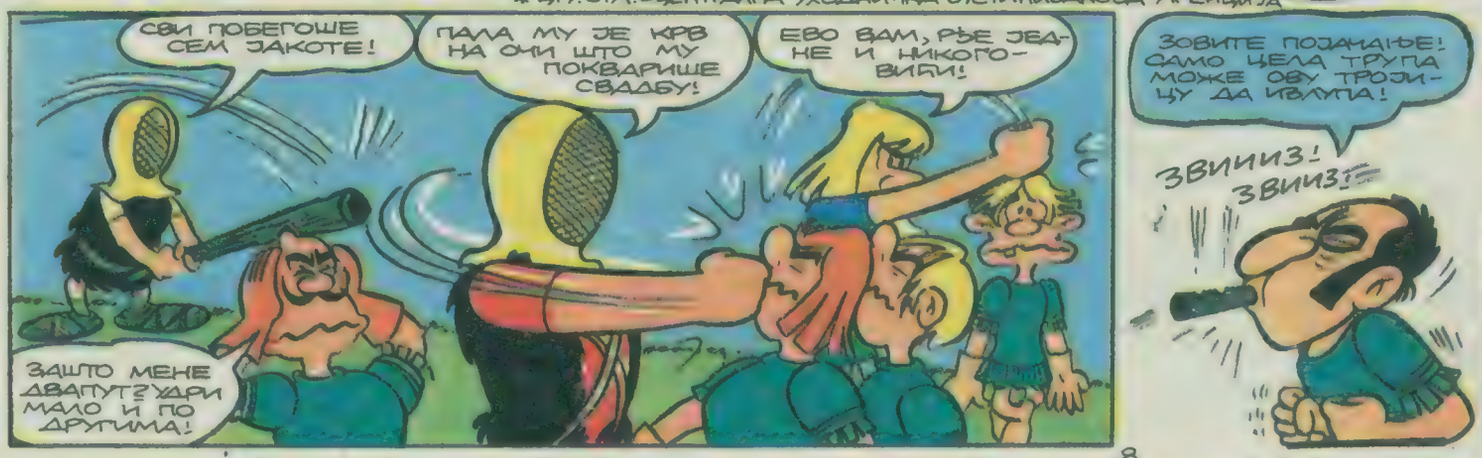
СВИ ПОБЕГОШЕ СЕМ ЈАКОТЕ!
ПАЛА МУ ЈЕ КРВ НА ОНИ ШТО МУ ПОКВАРИШЕ СВАДБУ!
ЕВО ВАМ, РЂЕ ЈЕДНЕ И НИКОГОВИЋУ!
ЗАШТО МЕНЕ ДВАПУТ? УДРИ МАЛО И ПО ДРУГИМА!
ЗОВИТЕ ПОЈАЧАЊЕ! САМО ЦЕЛА ТРУПА МОЖЕ ОВУ ТРОЈИЦУ ДА ИЗВУПА!
ЗВИИИЗ! ЗВИИЗ!

8

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. Средановић

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

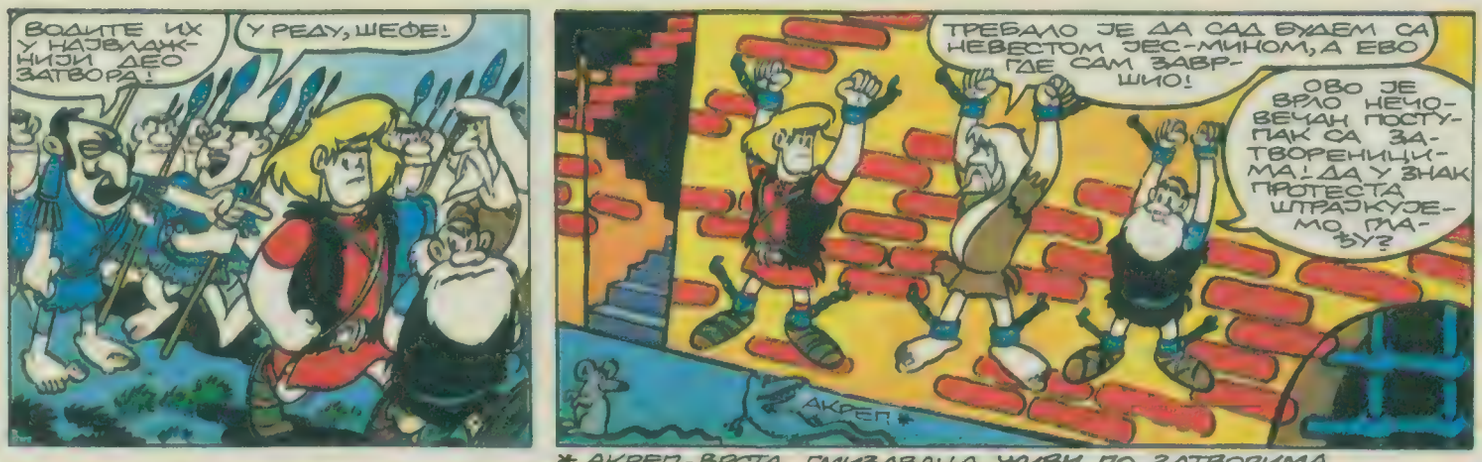
ВОДИТЕ ИХ У НАЈВЛАЖНИЈИ ДЕО ЗАТВОРА!
У РЕДУ, ШЕФЕ!
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА САД БУДЕМ СА НЕВЕСТОМ ЈЕС-МИНОМ, А ЕВО ГДЕ САМ ЗАВРШИО!
ОВО ЈЕ ВРЛО НЕЧОВЕЧАН ПОСТУПАК СА ЗАТВОРЕНИЦИМА! ДА У ЗНАК ПРОТЕСТА ШТРАЈКУЈЕМО, ГЛАСУ?
АКРЕП*

*АКРЕП-ВРСТА ГМИЗАВАЦА, ЖИВИ ПО ЗАТВОРИМА

НЕ ВРЕДИ ШТРАЈКОВАТИ ГЛАДУ ЈЕР ИНАЧЕ ОВДЕ ЗАТВОРЕНИЦИМА НЕ ДАЈУ ХРАНУ ПРВИХ ДЕСЕТАК ДАНА!
ХВАЛА ВАМ ГДЕ ЧУЛИ И ГДЕ НЕ ЧУЛИ ШТО СТЕ СЕ КАО СОКОЛОВИ СИВИ БОРИЛИ НА НАШОЈ СТРАНИ!
НЕМА НА ЧЕМУ! САМО МАЛО СМО РАЗОЧАРАНИ!
ЧУЛИ СМО ДА САРМАТИ ЖИВЕ ОД ЈУНАШТВА И СЛАВОЉУБЉА А ДАНАС СЕ РАЗБЕЖАШЕ!
МИРНОДОПСКИ ЖИВОТ РАЗМЕКШАО НАМ ЈЕ ЧОЈСТВО И ЈУНАШТВО, АЛИ КАД СЕ НАЉУТИМО МИ СМО ОПЕТ ОНИ СТАРИ! ВИДЕЋЕТЕ!

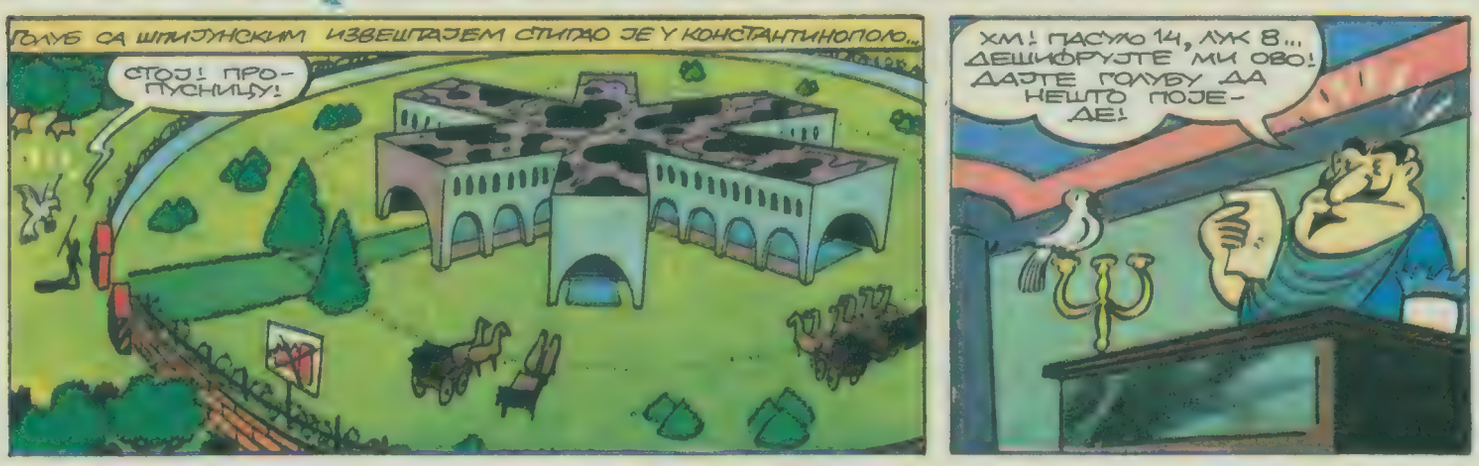
ГОЛУБ СА ШПИЈУНСКИМ ИЗВЕШТАЈЕМ СТИГАО ЈЕ У КОНСТАНТИНОПОЛО...
СТОЈ! ПРОПУСНИЦУ!
ХМ! ПАСУЉ 14, ЛУК 8... ДЕШИФРУЈТЕ МИ ОВО! ДАЈТЕ ГОЛУБУ ДА НЕШТО ПОЈЕДЕ!

ДЕШИФРОВАО САМ! ТАЈНИ АГЕНТ 005, СВРАКОПУЛОС ЈАВЉА ДА СУ УГРОЖЕНИ ИНТЕРЕСИ ВИЗАНТИЈЕ У САРМАТИЈИ!
СВРАКОПУЛОС! ТО ЈЕ ПАНИЧАР И БОЛЕСНО АМБИЦИОЗАН ЧОВЕК КОЈИ МИ ШАЉЕ ИСТИ ИЗВЕШТАЈ ВЕЋ ПЕТ ГОДИНА!
ХОЋЕ ДА СЕ ИСТАКНЕ ДА ГА ПРЕМЕСТИМО У НЕКИ ВЕЋИ СВЕТСКИ ЦЕНТАР! БАЦИ ТО У АРХИВУ! ШТА ЈЕ ЈОШ СТИГЛО?
ИМАМО ИЗ РИМА ИЗВЕШТАЈ АГЕНТА КОЈИ ЈЕ ОРГАНИЗОВАО СВРТАВАЊЕ И ХАПШЕЊЕ ПАПЕ СИВЕРИЈА*!
*ПОЗНАТА АФЕРА ИЗ 538. ГОД.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. Средановић

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

СУД ЗНА ДА БИСТЕ СЕ ЖАЛИЛИ, ПА ЈЕ УНАПРЕД ОДБАЦИО ВАШУ ЖАЛБУ!
ЗАКУКАЋЕ И НОСИТУРУ МАРКА И ТО ПРЕ ТРЕЋЕГ ПЕТКА, КУНЕ ВАМ СЕ ЈАКОТА!

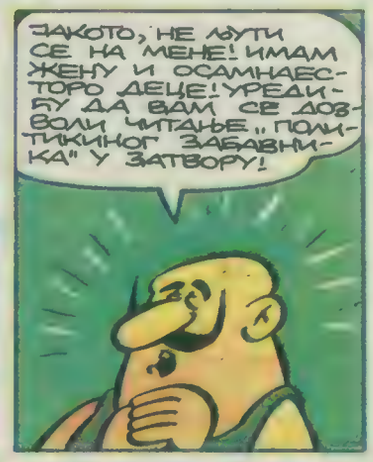
ЈАКОТО, НЕ ЉУТИ СЕ НА МЕНЕ! ИМАМ ЖЕНУ И ОСАМНАЕСТОРО ДЕЦЕ! УРЕДНИК ЈЕ ОДОБРИО ДА ВАМ СЕ ДОЗВОЛИ ЧИТАЊЕ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" У ЗАТВОРУ!

НАПРЕД МАРШ У РАФИНЕРИЈЕ!
НИСАМ ЗНАО, УЈАКЕ, ДА ТИ ЧИТАШ „БАЗАР"!
ПОСЛАО САМ ЈЕДНО ПИСМО УРЕДНИШТВУ О ПОЛОЖАЈУ ЖЕНЕ КОД СТАРИХ СЛОВЕНА, ПА ЧЕКАМ ДА ИЗАЂЕ!

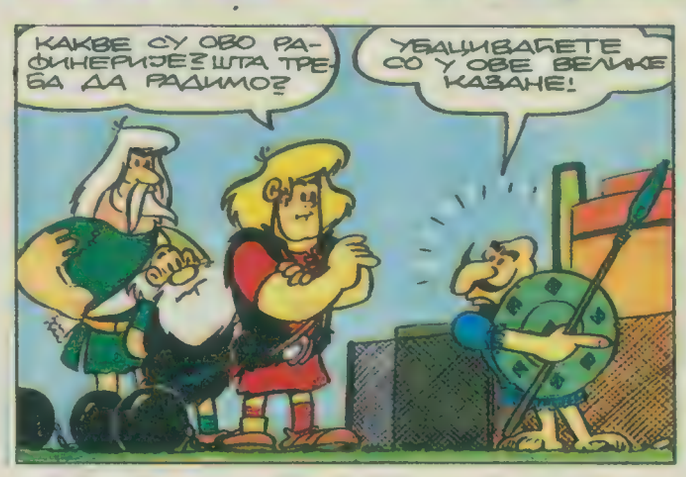

...У ОГРОМНЕ КОНТЕЈНЕРЕ У КОЈИМА НАТАЛА ГЛАВИЦЕ БИЉКЕ КОЈА СЕ НА ЛАТИНСКОМ ЗОВЕ CAULIS А МИ ЈЕ ЗОВЕМО СМРДМИРИС...
ЧУДНО ЈЕ ЗОВЕТЕ!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

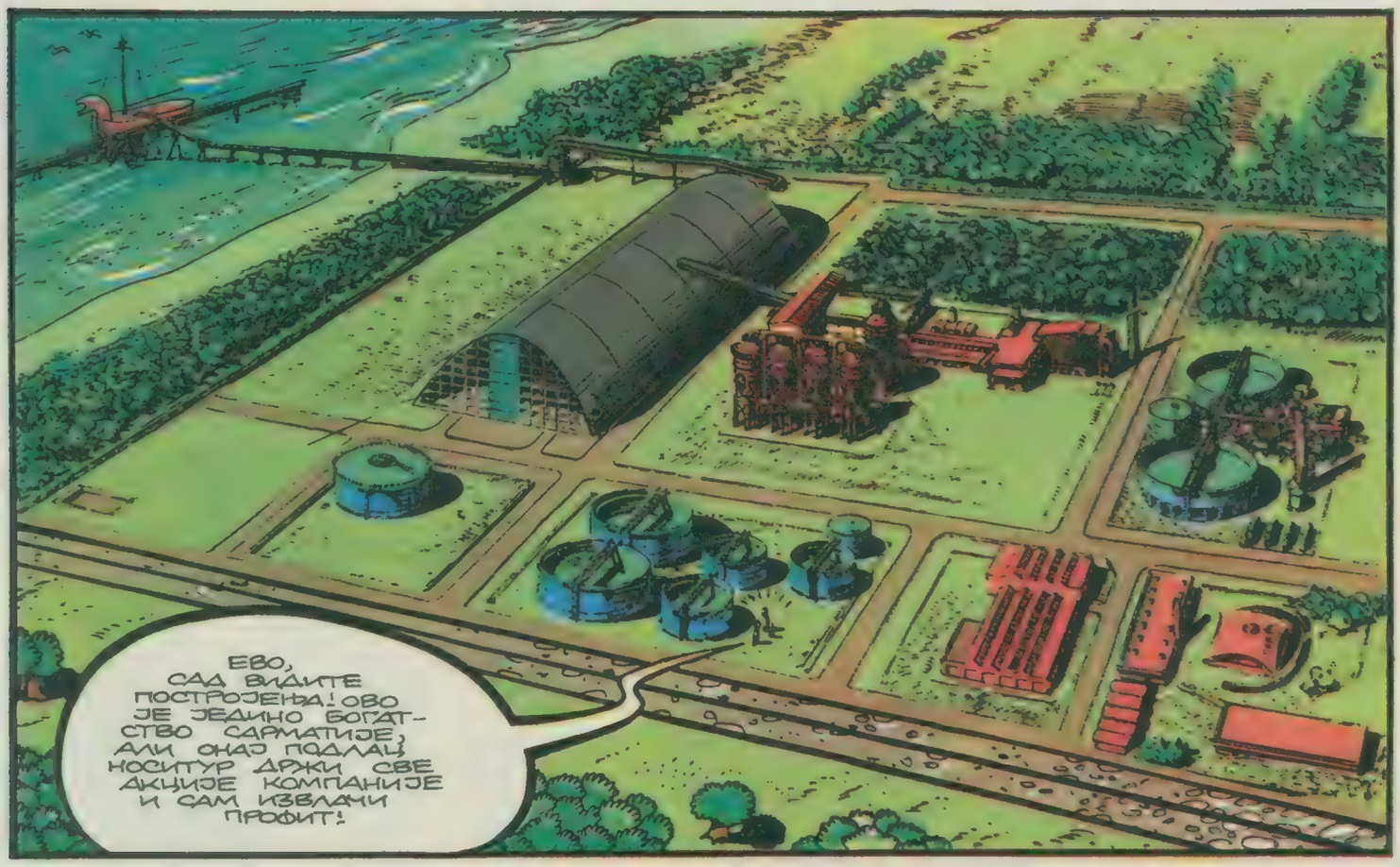
ЕВО, САД ВИДИТЕ ПОСТРОЈЕЊА! ОВО ЈЕ ЈЕДИНО БОГАТСТВО САРМАТИЈЕ, АЛИ ОНАЈ ПОДМАЋ НОСИТУР ДРЖИ СВЕ АКЦИЈЕ КОМПАНИЈЕ И САМ ИЗВЛАЧИ ПРОФИТ!

ЈОШ НАМ НИСИ ОБЈАСНИО ШТА СЕ ОВДЕ ПРОИЗВОДИ!
У КОНТЕЈНЕРИМА НАСТАЈЕ ПРОЦЕС ФЕРМЕНТАЦИЈЕ И CAULIS, ОДНОСНО СМРДМИРИС, ИЗ НЕУТРАЛНОГ ПРЕЛАЗИ У КИСЕЛО СТАЊЕ!

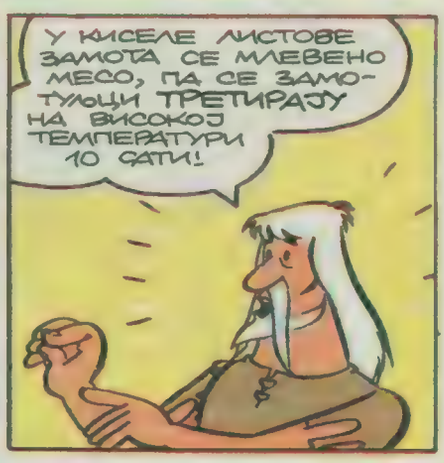

11

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

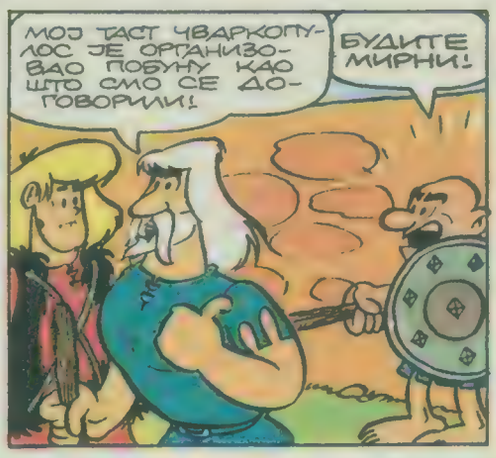

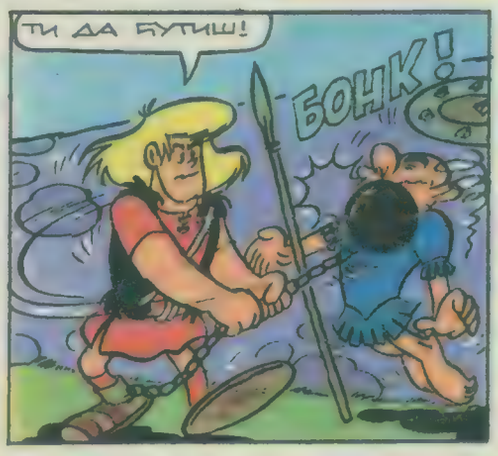

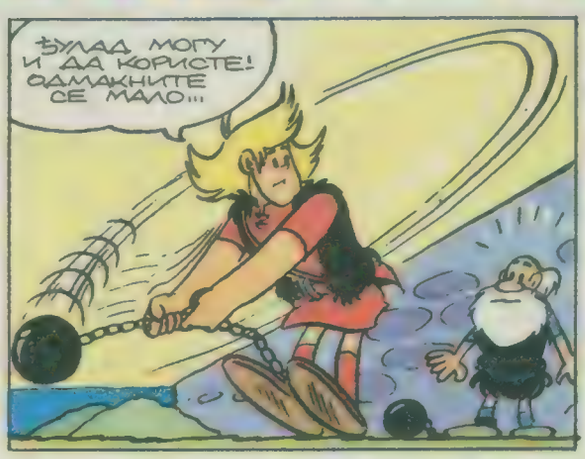

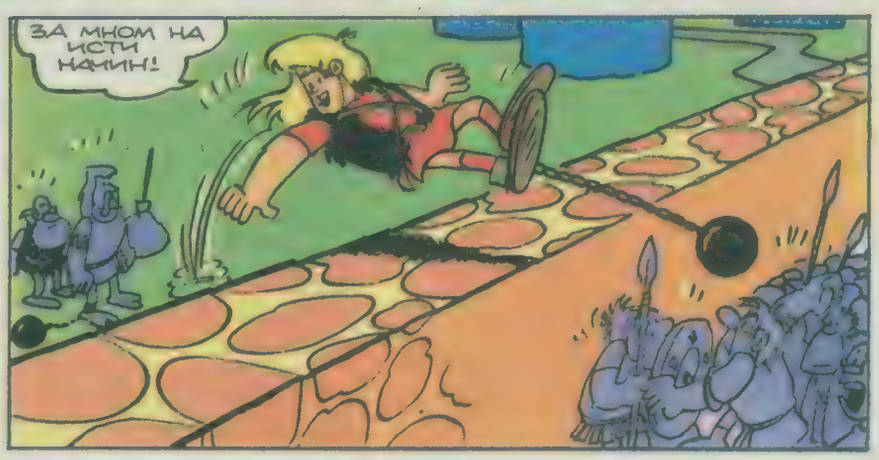

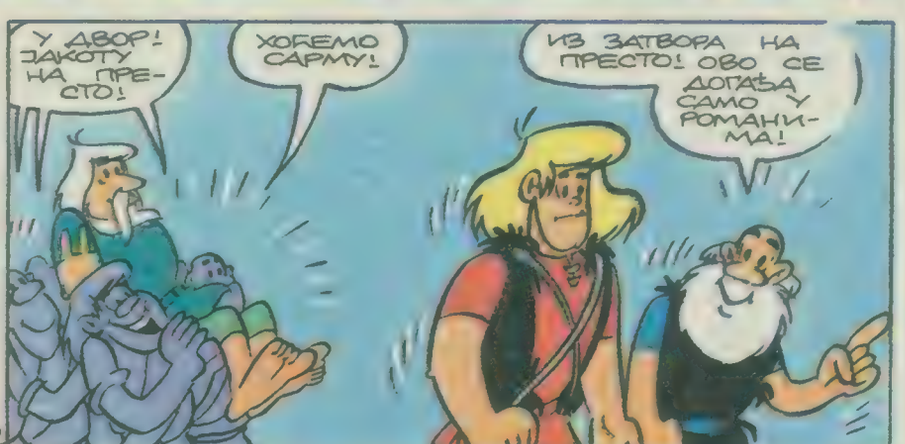

ДИКАН и ШПИЈУНИ

А. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

МАЛО КАСНИЈЕ, НА ДВОРУ...
ДРАГО МИ ЈЕ, ПРИЈАТЕЉИ, ШТО МОГУ ДА ВАС НАГРАДИМ ЗА ПОМОЋ!
ВЕЛИЧАНСТВО, СТИГЛА ЈЕ ЊЕНА УЗВИШЕНОСТ, ВАША СУПРУГА!
КЛАНГ! КЛАНГ!
ЈЕС- МИНО! АХ!
ЈАКОТА! АХ! АХ!
ТРА-ТА-ТА!
ТУ-ТУ! ТУ-ТУ-ТУ!
БИЋЕТЕ ПОЧАСНИ ГОСТИ НА ДВОРУ! ПОВОДОМ КРУНИСАЊА, ОДРЖАЋЕ СЕ ВЕЛИКА САРМАТИЈАДА!
МИ БЕМО СЕ РАДИЈЕ СМЕСТИТИ У НЕКИ ХОТЕЛ В КАТЕГОРИЈЕ!
РАЗУМЕМ ВАС, НЕ ВОЛИТЕ ЦЕРЕМОНИЈЕ! И ЈА ИХ МРЗИМ, АЛИ МОРАЋУ ДА МАЈМУНИШЕМ!
ДОВЕЛИ СМО БИВШЕГ ЦАРА НОСИТУРА! ШТА БЕМО С ЊИМ?
ЗНА СЕ! СЕЧЕЊЕ! ТО ВАЖИ ЗА ЦЕЛУ ЊЕГОВУ КЛИКУ!
МИЛОСТ! МИЛОСТ!
НЕМА МИЛОСТИ! ПРОДАВАО СИ НАШУ САРМУ ВИЗАНТИЈИ ДА СЕ ЛИЧНО ОБОГАТИШ! ЗАПЕНИТЕ МУ СВУ ИМОВИНУ!
У КАСИ НИСМО НИШТА НАШЛИ! НОВАЦ ЈЕ ПРЕБАЦИО У ВИЗАНТИЈСКУ БАНКУ!
ИЗВИНИТЕ ШТО СЕ МЕШАМО У ВАШЕ УНУТРАШЊЕ СТВАРИ, АЛИ НИЈЕ МУДРО ДА ВЛАДАВИНУ ЗАПОЧНЕТЕ УБИСТВИМА!
УБИСТВИМА?! МИСЛИТЕ ШТО САМ НАРЕДИО СЕЧЕЊЕ?
НЕ СЕКУ ИМ СЕ ГЛАВЕ ВЕЋ БРКОВИ! ТОМ СРАМОТОМ ИЗБАЦУЈЕМО ИХ ЗАУВЕК ИЗ ПОЛИТИЧКЕ ИГРЕ!
САРМАТСКИ НАРОД ТРАЖИ ДА ИЗАЂЕТЕ НА БАЛКОН!

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Л. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

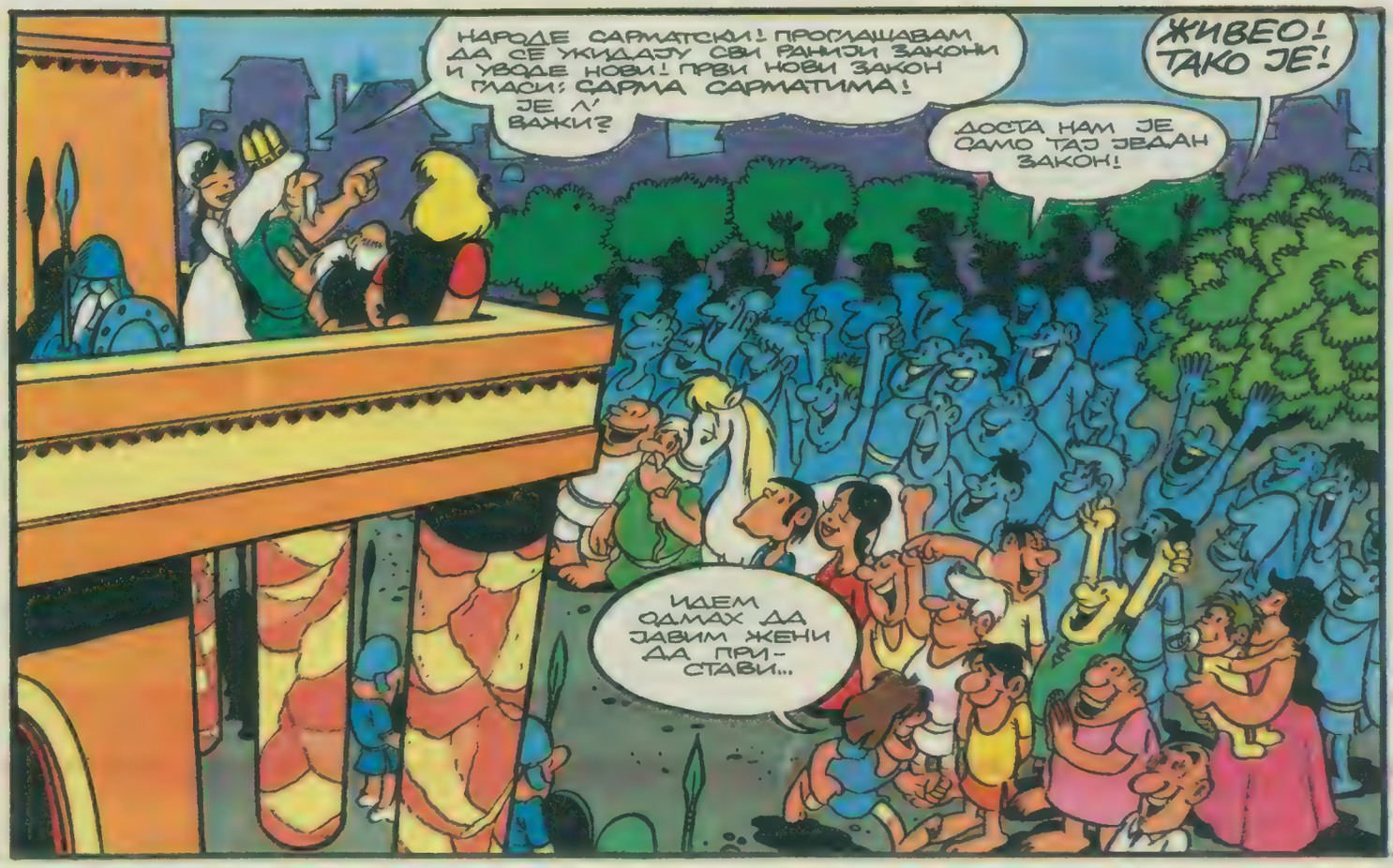
НАРОДЕ САРМАТСКИ! ПРОСЛАШАВАМ ДА СЕ УКИДАЈУ СВИ РАНИЈИ ЗАКОНИ И УВОДЕ НОВИ! ПРВИ НОВИ ЗАКОН ГЛАСИ: САРМА САРМАТИМА! ЈЕ Л' ВАЖИ?
ЖИВЕО! ТАКО ЈЕ!
ДОСТА НАМ ЈЕ САМО ТАЈ ЈЕДАН ЗАКОН!
ИДЕМ ОДМАХ ДА ЈАВИМ ЖЕНИ ДА ПРИ-СТАВИ...

ВИЗАНТИЈА ЈЕ ДАНАС НАЈВЕЋА СВЕТСКА СИЛА! МОЖДА ЈЕ НЕ БИСТЕ СМЕЛИ ИЗАЗИВАТИ ОБУСТА-ВОМ ИЗВОЗА ТЕ ВАШЕ САРМЕ!?
НАРОД ЈЕ ОЧЕКИВАО ОД МЕНЕ ТАКВУ ОДЛУКУ!

Ц. У.Ј.А. РАДИ...
НОСИ ОВО У ЦЕНТРАЛУ!
ПОСЛЕ ДРЖАВНОГ УДАРА, ИНДУ-СТРИЈА САРМЕ НАЦИОНАЛИЗО-ВАНА! СТОП! ИЗВОЗ У ВИЗАНТИЈУ ОБУСТАВЉЕН! СТОП! 005 СВРА-КОТУЛОС!

АЛИ, ГОЛУБ КУРИР ЈЕ У КОНСТАНТИНОПОЉУ ПРЕВАРЕН...
ГУ! ГУ!
МОРАМ ДА ВИДИМ ОВУ ЛЕПО-ТИЦУ...
АХА! УПЕЦАЛИ СМО ЈОШ ЈЕДНОГА! ДА ВИДИМО КАКАВ ИЗВЕШТАЈ НОСИ!
ГОЛУБИЦА ГУЦИ (МАМАЦ ЗА ШПИ-ЈУНСКЕ ГОЛУБЕ ПИСМОНОШЕ)

ДИКАН и ШПИЈУНИ

А. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

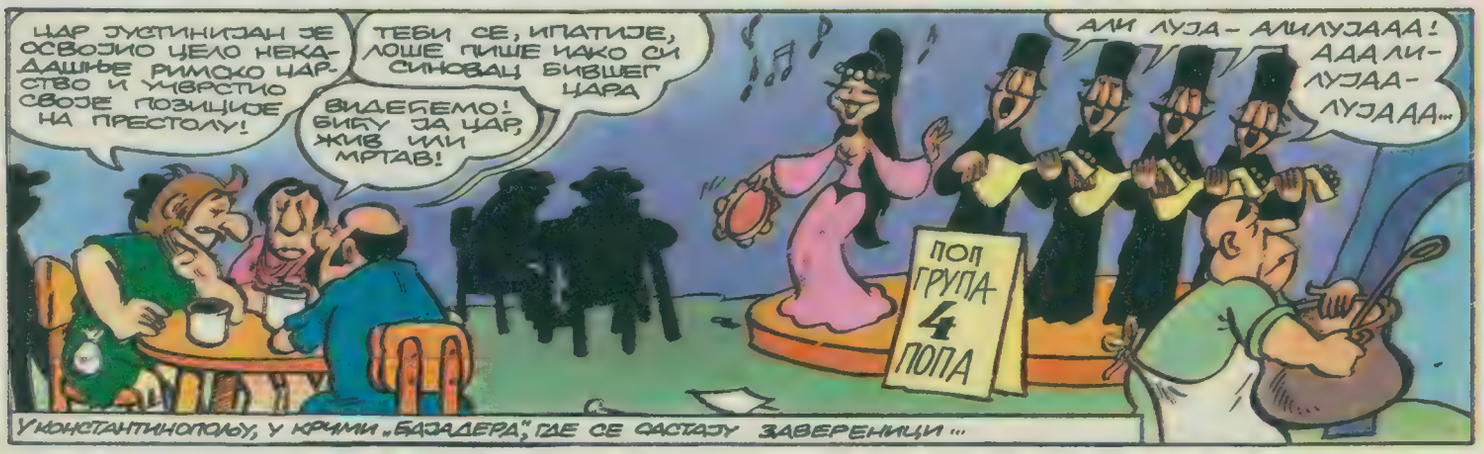
ЦАР ЈУСТИНИЈАН ЈЕ ОСВОЈИО ЦЕЛО НЕКАДАШЊЕ РИМСКО ЦАРСТВО И УЧВРСТИО СВОЈЕ ПОЗИЦИЈЕ НА ПРЕСТОЛУ!
ТЕБИ СЕ, ИПАТИЈЕ, ЛОШЕ ПИШЕ ИАКО СИ СИНОВАЦ БИВШЕГ ЦАРА
ВИДЕЋЕМО! БИЋУ ЈА ЦАР, ЖИВ ИЛИ МРТАВ!
АЛИ ЛУЈА- АЛИЛУЈАААА! ААА ЛИ-ЛУЈАА-ЛУЈАА...
ПОП ГРУПА 4 ПОПА
У КОНСТАНТИНОПОЉУ, У КРЧМИ „БАЈАДЕРА", ГДЕ СЕ САСТАЈУ ЗАВЕРЕНИЦИ ...

ИПАТИЈЕ, ПОСТАЈЕШ ЦАР! СМИСЛИО САМ КАКО ЋЕМО УКЕСИТИ ЈУСТИНИЈАНА!
НАКАКИЈЕ, ЈЕСИ ЛИ СМИСЛИО КАКО ДА ГА С БОЖЈОМ ПОМОЋИ ОТРУЈЕМО?

ОХО! ИМАЋЕМО ЗНАЧИ У ВИЗАНТИНСКОМ ЦАРСТВУ КРИЗУ САРМЕ!
ТАЧНО! А МИ ЋЕМО ИСКОРИСТИТИ НЕСТАШИЦУ САРМЕ! НАГОВОРИЋЕМО НАРОД ДА СЕ ПОБУНИ ПРОТИВ ЈУСТИНИЈАНА!

МИСЛИТЕ ЛИ ДА ЈЕ ВИЗАНТИЈЦИМА САРМА ТОЛИКО ВАЖНА?
НАША ПРОПАГАНДА УБЕДИЋЕ ИХ ДА ИМ ЖИВОТ БЕЗ САРМЕ НЕМА СМИСЛА! НАКАКИЈЕ ЈЕ У ПРАВУ!

СУТРАДАН ЈЕ КОНСТАНТИНОПОЉУ ОСВАНУО ПОД ПАРОЛАМА КОЈЕ СУ УЗБУНИЛЕ НАРОД...
ШТА ОВО ЗНАЧИ?
ЦАР НАС ЈЕ УПРОПАСТИО ОСВАЈАЧКИМ РАТОВИМА!
ДУЖНИ СМО КАО ПРИКА!
ВИШЕ САРМЕ МАЊЕ РАТОВА
ЈУСТИНИЈАНЕ, ЗАШТО НЕМА САРМЕ?

ДИКАН и ШПИЈУНИ

А. СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

У РЕСТОРАНИМА КОНСТАНТИНОПОЛА...
ДОНЕСИТЕ МИ САРМУ СА СУВИМ РЕБРИМА!
НЕМА САРМЕ! МОЖЕТЕ ДОБИТИ КАЈГАНУ!
НИГДЕ ВИШЕ НЕМА САРМЕ! ОВО ЈЕ СКАНДАЛ!
ПСТ! ИМАМ САРМУ СА ЦРНЕ БЕРЗЕ!
ПОШТО ЈЕ?
ДВЕ САРМЕ ЗА ЗЛАТНИК!
НЕЗАДОВОЉСТВО СЕ ШИРИЛО...
ПАЗИ ДОКЛЕ СМО СТИГЛИ СА ОВОМ КРИЗОМ САРМЕ! „МЕЊАМ ШЕРТУ САРМЕ ЗА ВИКЕНДИЦУ НА МОРУ"!
БЕЗ САРМЕ ЖИВОТ ПОСТАЈЕ НЕИЗДРЖЉИВ! МОРАЋЕМО ДА СЕ ПОБУНИМО!
ПРВИ СУ СЕ ПОБУНИЛИ ЧИНОВНИЦИ ПИСАРИ (НАЈВЕЋЕ ГЛАДНИЦЕ) ОНИ СУ У 14 САТИ ИЗ КАНЦЕЛАРИЈА КРЕНУЛИ ПРАВО НА СТАДИОН ГДЕ СУ СЕ У ВИЗАНТИЈИ РЕШАВАЛИ ДРЖАВНИ СУКОБИ...
БОГ НАС ЈЕ ЗБОГ ТЕШКИХ ГРЕХОВА КАЗНИО НЕСТАШИЦОМ САРМЕ!
ХОЋЕМО САРМУ
ДОЛЕ ЦАР
НАПРЕД ПИСАРИ

16

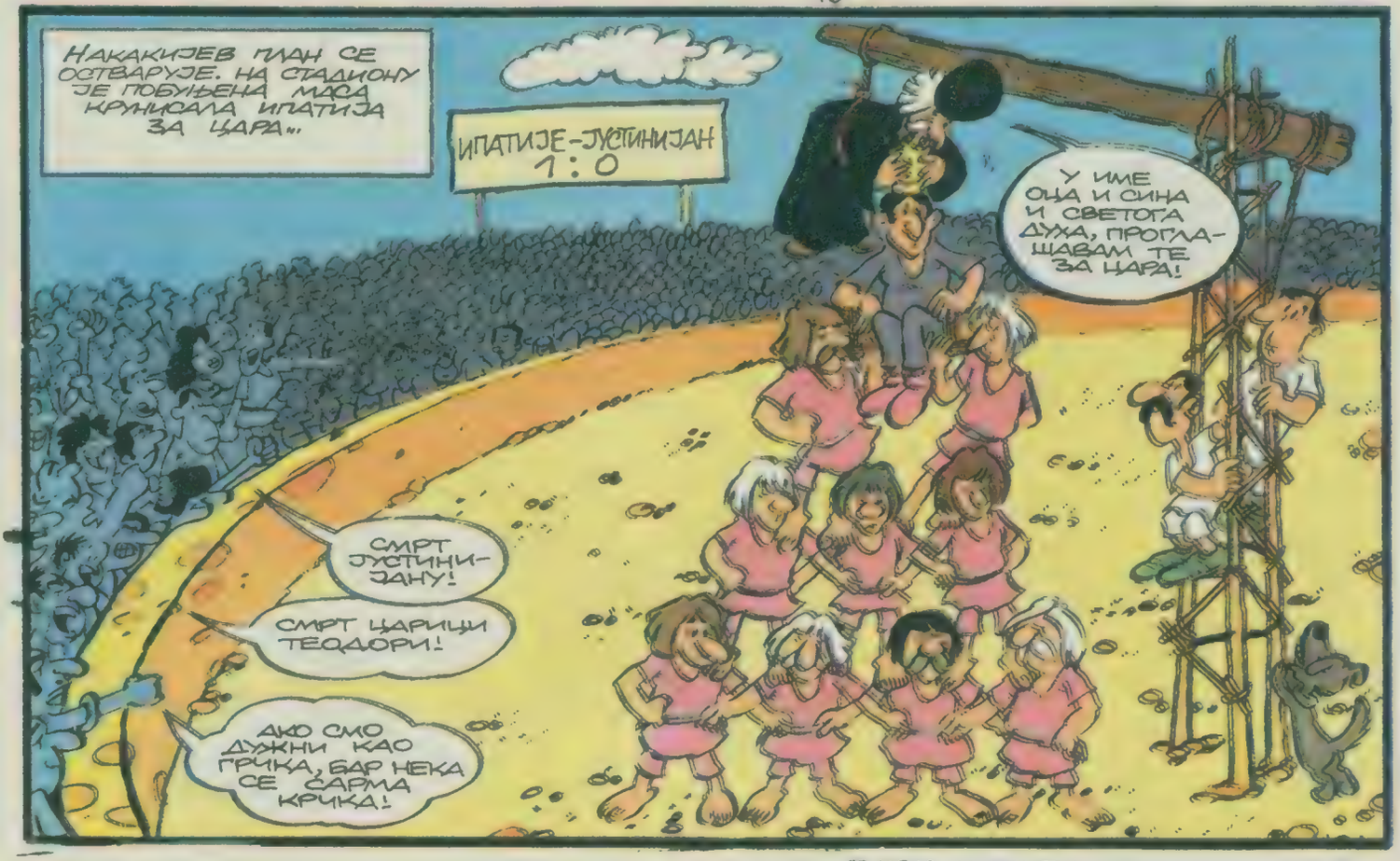
НАКАКИЈЕВ ПЛАН СЕ ОСТВАРУЈЕ. НА СТАДИОНУ ЈЕ ПОБУЊЕНА МАСА КРУНИСАЛА ИПАТИЈА ЗА ЦАРА"
ИПАТИЈЕ-ЈУСТИНИЈАН 1:0
У ИМЕ ОЦА И СИНА И СВЕТОГА ДУХА, ПРОГЛАШАВАМ ТЕ ЗА ЦАРА!
СМРТ ЈУСТИНИЈАНУ!
СМРТ ЦАРИЦИ ТЕОДОРИ!
ДКЉ СМО ДУЖНИ КАО ГРЧКА, БАР НЕКА СЕ САРМА КРЧКА!

КРАЈ У ШЕСТОМ БРОЈУ

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

ЧЕКОВНИ РАЧУН БРОЈ 53.002

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

1 ДИНАР

ИЗЛАЗИ УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ГОДИНА I — БРОЈ 21 — уторак 9 мај 1939

Мики Маус и његови другови

ШИЉА КАО ЕЛЕКТРИЧАР

Текст и цртежи од Волта Дизнија

ЗДРАВО, ШИЉО! ШТА РАДИШ?
ЕВО, ПРЕКИНУЛО СЕ ОСВЕТЉЕЊЕ У ОВОЈ СОБИ, ПА ХОЋУ ДА ВИДИМ ГДЕ ЈЕ КВАР!
ХАЈДЕ ДА ПРЕГЛЕДАМО ЕЛЕКТРИЧНУ ИНСТАЛАЦИЈУ!
НИЈЕ ЧУДО ШТО ТИ СЕ ПРЕКИНУЛО ОСВЕТЉЕЊЕ! ПОГЛЕДАЈ ОВЕ ОСИГУРАЧЕ!
КАДА МИ ЈЕ ПОСЛЕДЊИ ПУТ НЕСТАЛО ОСВЕТЉЕЊА, ЈА САМ УВУКАО ОВО ГВОЖЂЕ ОВДЕ... ЕВО, ОВАКО!...
БУМ!
САД СИ ЛЕПО УДЕСИО СТВАР! НЕЋЕШ ИМАТИ ОСВЕТЉЕЊА У ЦЕЛОЈ КУЋИ!
НЕ МОГУ ТО ДА СХВАТИМ! ТО МИ СЕ ЈОШ НИКАД НИЈЕ ДОГОДИЛО!
КУДА СИ ПОШАО? ДА НЕЋЕШ ДА ОПРОБАШ НЕКИ ДРУГИ ОСИГУРАЧ?
НЕЋУ!
ГДЕ ЛИ СЕ ЗАДРЖАО ТОЛИКО ДУГО?
ЗА ИМЕ БОЖЈЕ! ШТА РАДИШ ТУ, НА УЛИЦИ?
ТИ СИ МИ КАЗАО ДА НЕЋУ ИМАТИ ОСВЕТЉЕЊА У ЦЕЛОЈ КУЋИ...
...И ЈА САДА ЧЕКАМ ДА СЕ СМРКНЕ И ДА СЕ УПАЛИ УЛИЧНО ОСВЕТЉЕЊЕ, ДА ВИХ МОГАО ДА ПРОЧИТАМ НОВИНЕ! НЕЋУ ИМАТИ ДУГО ДА ЧЕКАМ СВЕТЛА 2-3 САТА...

ЧАРЛС СИЛСФИЛД

Бела ружа

Садржај ранијих наставака: Почетком прошлог века крчму близу реке Кузе у Америци држи капетан Копленд. Индијански поглавица доноси његовој жени на чување једно бело дете. Кад је дете одрасло, он га одводи у индијанско село. Бела Ружа — такво је име она добила — другује с поглавичином ћерком, која се зове Канондах. Оне налазе у шуми једног младића, настрадалог у борби са алигатором. Младић вели да је британски поморски капетан који је побегао од гусара. Канондах међутим сумња да је он амерички шпијун. Гусара оне називају поглавицом Сланог Језера и сматрају га пријатељем. Млади Енглез је поздравио и одлази. Кад се индијански поглавица вратио из лова и чуо за све то, он полази за њим да га стигне.

Без много размишљања Енглез одједном скиде са себе одело и скочи у хладну реку. Четврт часа доцније, он је био већ на другој обали, са које га је Канондах у свом кајаку била пребацила на обалу коју је он сада био напустио.

Речи Индијанке утицале су на Енглеза тако да се он решио да се врати у насеље племена Окони и да се стави великом Мику на милост и немилост.

Али овај задатак који је себи био ставио није могао тако лако да реши. Са свих страна велико трње парало му је кожу. Отровнице су сиктале за њим, а ноге су му све дубље упадале у влажну, мочварну земљу. Најзад он изби на једну чистину. Преморен и израњављен стропоштао се на траву и за трен ока заспао.

— Пробуди се! — тргао га је један дубок глас из најдубљег сна. — Устани, ако си пријатељ црвених људи!

— Ко сте ви? — упита Енглез не могући још никако да дође к себи.

— Ја сам Мико, поглавица племена Окони! — одговори дубок глас мирно.

Тек сада је младић отворио очи. Са неописивим узбуђењем он узвикну:

— Зар сте то заиста ви?

Стари Индијанац га је испитивачки погледао па је одмах затим достојанствено додао:

— Ја сам заиста Мико. Мој бели брат нема чега да се плаши. У миру и пријатељству Мико му пружа своју руку.

Енглез је зграбио испружену руку и отегнуо је срдачно.

— Ви сте, дакле, Мико племена Окони? Од срца се радујем што вас видим. Искрено да вам признам, пошао сам малочас у ваше насеље, али ме умор савлада и ја заспах овде.

— Обе девојке су ми испричале — рече Мико — да је син Великога Оца који господари над обалама Канадама побегао од поглавице Сланог Језера и да је потражио уточиште у моме насељу. Моје очи ме не варају и зато верујем у све оно што си девојкама испричао... Али зашто се мој бели брат одлучио да се врати у моје насеље?

— Испричаћу вам шта ме је на ту одлуку навело. Када сам се о ону страну реке опростио од ваше ћерке, њој се беху отеле речи, тешке, значајне. Из тих речи разабрао сам да бисте ви тешко казнили обе девојке због њихове доброте према мени.

— И шта је мој брат на то учинио?

— Сматрао сам да је моја дужност да се вратим у насеље и да тако ту опасност од њих отклоним.

Индијанац је неколико часака провео дубоко замишљен. За то време из шипрага беше искочило неколико Индијанаца који се одмах сакупише око свог поглавице.

— Жели ли мој брат да оде у села белих људи? — проговори најзад Мико.

— Искрена ми је жеља да што пре стигнем до својих. Ја сам енглески официр и треба да идем на своју дужност.

— Мико — поче поглавица — познаје синове великог Оца Канаде. Он је заједно с њима ратовао против Американаца. Канађани су добри ратници. Али овде њих има врло, врло мало. Одавде ће мој бели брат тешко стићи до својих... Али ако баш желиш, а ти покушај...

— Пре него што кренем, молим вас да ми одговорите само на једно питање — рече младић. — Зар баш ниједну од обеју девојака нећете казнити?

— За оно што су тебе учиниле Мико ће своје ћерке гледати радосним очима.

— Зар и Белу Ружу?

— И њу! — одговори Мико искрено.

— Е, сада могу да кренем на пут. Кад бих само знао како да дођем до Мисисипија. Тамо се већ налазе наши бродови...

— Велики Отац мог белог брата је дакле пошао у рат против Американаца? — питао је Мико.

— У рат на копну и на мору! Ми се надамо да ћемо тим Американцима испрашити добро турове.

— А колико сте људи послали овамо? — упита Мико радознало.

— Овамо је послато око двадесет хиљада копнене војске. На северу их има много више.

— А мој брат? — питао је Мико.

— Ја припадам енглеској морнарици.

Мико постаде замишљен.

— Хоће ли мој бели брат да саслуша реч једног старог човека који је доживео многа лета и чија је коса оседела од бриге и старости?

Младић се дубоко поклони у знак да жели да саслуша поглавицу.

— Мој брат има право кад жели да се врати својима. — Код тих речи стари Индијанац стави обе руке младићу на раме. — Нека ти је са срећом! Стазу којом ћеш поћи Мико ће очистити од трња, а један од мојих тркача показаће ти прави пут... Али мој брат је свакако гладан, а његов пут је дуг — додаде поглавица и даде једном од својих људи знак.

Овај испразни своју ловачку торбу.

Мико и Енглез седоше један покрај другог и поједу нешто печења и кукуруза. Јело залише добрим вином из мешине коју је носио један Индијанац. Када је обед био готов, Мико се подиже са свога места, климну младићу пријатељски главом и без речи се изгуби у шуми. За њим пођоше и сви његови људи. Са Енглезом беше остао само један тркач.

Младић је гледао за Индијанцима све док и последњи од њих није нестао у густој шуми. Затим заједно с тркачем дохвати кајак и гурну га у воду. Стигнувши на другу обалу обоје извукоше из чамца. Тркач-Индијанац пошао је лако и вешто као мачка. Енглез га је пратио у стопу. Целог пута Индијанац није проговорио ни речи.

XIII

Следећих дана индијанска насеобина пружала је мрачан и тужан изглед. Цело сеоце било се завило у дубоко ћутање. Чак и деца и омладина изгледа да су делили нерасположење са својим оцевима. Али иза тог дубоког мира назрели су се страх и нека неизвесност. Велики кораци којима су се одрасли шуњали до збориштa; групе заплашених жена које су сваког часа слале децу до збориштa да прокључе шта то тамо одрасли одлучују и њихови погледи који су сваког часа били управљени према колиби Мика — све је то јасно сведочило да се у насељу нешто значајно припремало.

После разговора с младим Енглезом Мико се вратио у насеље и пуна два дана саветовао се са својим ратницима. За све то време није са својом ћерком проговорио ни речи. При првом сусрету дао јој је само очима знак да остане у својој соби.

После последњег сукоба са оцем Канондах се била потпуно изменила. Била је утучена, а са њеног лица нестала је и последња трунка живости. Бела Ружа је седела крај ње и читала неку књигу. Одједном обе девојке зачуше неко звиждање и као стрела појурише обе према прозору. Тек што је погледала кроз прозор, Ружа се одмах врати на своје место у углу, с лицем које је било облило мртвачко бледило. Индијанка је, међутим, скочила до завесе која је делила ову собу од собе њеног оца и завесу добро свезала о куке на виду, тако да је у собу могло да се уђе само силом.

Велики чамац у коме је веслало шест веслача био је пристао уз обалу, код самог насеља. На месту за кормилара седела су још два човека. Први од њих који је, чим је чамац пристао, искочио на обалу био је средњег раста, спаљена лица, на коме су богиње биле оставиле дубоке трагове, и шиљастог носа неприродно црвеног. Из дубоких очних дупља севала су два тамно-сива ока. Густа брада чинила је изглед овог човека још страшнијим.

Пошто је својим веслачима издао неколико кратких наређења, он је, заједно са својим пратиоцем, кратким војничким корацима пошао право према Миковој колиби.

Неколико минута пре доласка ових људи баш се било на збориштy завршило једно од многобројних саветовања. Док је Мико одавде ишао својој кући лаганим корацима, остали његови ратници који су присуствовали томе саветовању распрштали су се на све стране и отрчали у своје колибе.

— Ево ме опет код тебе Мико, драги мој пријатељу! — рече човек с брадом усиљеним смешком и пружи руку поглавици. — Реци и сам, зар нисам човек од речи?

Мико је без речи корачао даље према својој колиби. Придошлица је у корак ишао за њим говорећи му хиљаду најлуђазнијих речи. У колиби затекоше они Канондах.

— Канондах! — узвикну дошљак и хтеде да је пријатељски загрли, али се Индијанка измаче и без речи побеже на собе.

Овако понашање увредило је госта. Неколико тренутака гледао је он нетремице у поглавицу, а затим управи свој поглед према вратима.

— Шта ово треба да значи, пријатељу Мико? Изгледа ми да сам пао у немилост? Било би ми жао, ако је стварно тако! Када сам, долазећи к теби ишао насељем, твоји су људи пролазили поред мене као да ме не виде! Сви сте данас некако хладни према мени, а твоја ћерка као замрзнути лађарски паламар. Чуо сам да сте имали посету. Био вам је млади Енглез...

— Мој млади брат је већ отишао — одговори му Мико хладно.

— Отишао? — узвикну изненађено гост. — Ви онда свакако нисте знали да је он од мене побегао.

— Било ми је познато да је мој млади брат побегао од поглавице Сланог Језера, који је погрешно што га је затворио.

— Чудноватo! Зар поглавица племена Окони не би то исто урадио са једним Американцем који би дошао у његово насеље да га шпијунира?

— А зар је мој млади брат био Американац? — запита Мико мерећи свога госта продирућим погледом.

— Није али... био је непријатељ...

— Ти, драги брате — рече Мико — имаш исувише много непријатеља.

Код ових речи гост се био усправио и, не могући да савлада своје негодовање, ујео се за усне. После кратке паузе Мико је наставио:

— Мико, поглавица племена Окони дигне оружје да би своје људе заштитио од белих људи и да би осветио крв својих палих ратника. Ти си се пак окомио на све и крадеш, као најобичнији разбојник свој, па чак и жене и децу.

— Заиста, Мико, од тебе чујем данас речи које не могу лако да подиесем — рече гост сав црвен у лицу; неколико тренутака мерио је поглавицу од главе до пете и, свладавши свој бес још једном, додаде: — Све су то будалаштине! Нећемо ваљда се свађамо због неких ситница!

— Када је Мико племена Окони примио у своју колибу поглавицу Сланог Језера као свог пријатеља, онда је он био уверен да прима свог брата који је Американцима објавио рат. Мико тада није знао да је поглавица Сланог Језера... обичан разбојник! Шта да кажем америчком ратнику који падне у моје ропство? — додаде Мико достојанствено. — Моји би се преци превртули у гробу кад би знали да сам се удружио с једним обичним разбојником!

Француски гусар саслушао је мирно ове тешке речи.

— Ви, дакле, мислите да ће вам бити боље? Немам ништа против тога! Жалим само што нисам о тој вашој одлуци раније сазнао. У том случају избегао бих толике непријатне речи које сам сада из ваших уста морао да чујем. А сада због, драги господине Мико!

— Мој брат — рече Мико — сигурно је гладан. Требало би нешто да поједе. Канондах му је спремила његово најомиљеније јело.

— А после јела Лафита нема јако често? — упита гусар нестрпљиво.

— Мој брат је увек добродошао у колибу Мика. Моја шака се никада не затвара ономе коме се једном отворила — рече Мико умирујућим тоном.

— Е, онда је то друга ствар — одговори гусар са очигледним олакшањем. — А где су девојке? — Он приђе завеси и покуша да је одгрне. — Допуштате ли да уђем унутра? — запита он поглавицу смешећи се.

— Мој брат треба за себе да потражи другу жену. Бела Ружа неће поћи за њега.

У истом тренутку чуо се радостан узвик иза завесе. Ове речи поразиле су Лафита. Он је ипак покушао да уђе у собу девојака. Али узалуд. Завеса је била добре свезана...

— Фини пријем — мумлао је гусар. — Уосталом видећемо!...

Гусар је тих неколико речи процедио кроз зубе, окренуо се и пошао према излазу. На вратима упитао је поглавицу да ли ће му допустити да собом понесе пљак којим је Енглез побегао.

— Знате, могло би се лако десити, да за време мог отсуства мој логор посете немили гости!

(Наставиће се)

Пајина пресуда, или: ко је крив

СТАН'ТЕ, ГОСПОДО! СТВАР ЈЕ ВРЛО ЈАСНА!
ЈА САМ ДОБРО ВИДЕО КАКО СЕ ДОГОДИО СУДАР!
ЈЕ ЛИ? ДОБРО, КО ЈЕ КРИВ? ЈЕ Л' ЈА?
ОВАЈ... КРИВИ СТЕ, ВИ... ОВАЈ... НЕ, ВИ!.. ОВАЈ... НЕ, ОВАЈ... ЈА САМ КРИВ!

БИМ и БУМ

ЛИЦА:

БИМ } ВИДЕЋЕТЕ ВЕЋ
БУМ } КО СУ И ШТА ВРЕДЕ
МАМА (ЈАДНИЦА, НИЈЕ ЈОЈ ЛАКО)
КАПЕТАН } ДОСТОЈНИ
ИНСПЕКТОР } УЈАЦИ БИМА И БУМА
ПРОФЕСОР ФОСИЛ, НАУЧНИК
ЛЕНА, ПОСЛУШНА ДЕВОЈЧИЦА
МИС АЛГЕБРА, ВАСПИТАЧИЦА

БИМ И БУМ СЕ ТРУДЕ ДА СЕ ДОПАДНУ ЛЕНИ, СЕСТРИЧИНИ ПРОФЕСОРА ФОСИЛА, КОЈИ ЈЕ ДОШАО У ГОСТЕ ЊИХОВОМ УЈАКУ КАПЕТАНУ

ГЛЕДАЈ, ЛЕНО! ОВО ЈЕ НЕШТО ШТО МОЈ ГЛУПИ БРАТ НИКАДА НЕ БИ УМЕО ДА ИЗВЕДЕ

ИМА ЛИ ОВДЕ ДИВЉИХ ЗВЕРОВА ЗА ДРЕСИРАЊЕ?

ИМА! ЕВО ВАМ БИМА И БУМА!

ДА МИСЛИМ, ГОСПОЂО, ДА ДЕЦИ ТРЕБА ДАТИ ПУНУ СЛОБОДУ

ПРОБАЈТЕ ТАЈ ВАСПИТНИ СИСТЕМ С БИМОМ И БУМОМ, ПА ЋЕТЕ ВИДЕТИ ШТА ЋЕТЕ ВИДЕТИ!

КАД ТВРДИШ ДА СИ ТАКО ВЕШТ, ХАЈД' ДА СЕ ОПКЛАДИМО ДА НЕ МОЖЕШ ДА ДРЖИШ ПО ЈЕДАН ЛОНАЦ С БОЈОМ У СВАКОЈ РУЦИ, А ДА НЕ ПРОСПЕШ БОЈУ!

КО? ЈА ДА НЕ МОГУ?

ЕВО! ДА ВИДИМ КАКО ЋЕШ ТО ДА ИЗВЕДЕШ!

ХА, ХА, ХА! ДАКЛЕ, ТИ СЕ КЛАДИШ ДА ЈА НЕ МОГУ ДА ДРЖИМ ПО ЈЕДАН ЛОНАЦ У СВАКОЈ РУЦИ И ДА ИХ НЕ ПРЕВРНЕМ?

Е, ТО ЈЕ ЗБИЉА СМЕШНО!

ОПРУЖИ РУКЕ И ПАЗИ ДА НЕ ПРОСПЕШ

НИШТА ЛАКШЕ ОД ТОГА

А САД ПОКУШАЈ ДА СПУСТИШ ОВЕ ЛОНЦЕ, А ДА НЕ ПРОСПЕШ БОЈУ! ДОТЛЕ ЋЕМО ЛЕНА И ЈА ДА СЕ МАЛО ПРОШЕТАМО!

ЕЈ... ЧЕКАЈ!

ХИ! ХИ!

ГАДНО МИ ЈЕ ПОДВАЛИО!

ПАЗИ ДОБРО! НЕМОЈ ДА ПРОСПЕШ НА НОВ ЋИЛИМ!

БОЖЕ!... МОЈ НОВИ ЋИЛИМ!

О, О, ГОСПОЂО! НЕ ТРЕБА НИКАДА ДА ДОПУСТИТЕ СРЏБИ ДА ОВЛАДА ВАМА!!

ГЛЕ' ТЕ, МОЛИМ ВАС!

ПЛАТИЋЕШ ТИ МЕНИ ТО!

ЛЕНО, КАД ВИДИТЕ МЕНЕ ОВАКО ИНТЕЛИГЕНТНОГ, ЗАР ВАМ НЕ ИЗГЛЕДА ЧУДНО ДА ИМАМ ТАКО ГЛУПОГ БРАТА?

Copyright opera mundi

АБРИ МАТА

ИЗГЛЕДА МИ ДА СИ ПАМЕТНО КУЋЕ... ПОВЕШТУ ТЕ СВОЈОЈ КУЋИ!

ЈАМА! МОЖЕ ЛИ ДА ОСТАНЕ?...

МОЖЕ, АЛИ НЕ У ИСТОЈ КУЋИ С ТОБОМ

НЕ БУДИ ЖАЛОСТАН! НАЋИЋЕМО НЕКО РЕШЕЊЕ!

3-3-3 3-3-3

...И ЊЕГОВ ВРЕДНИ БАТА

ЗАПОСЛИЋУ ЦЕО РАЗРЕД С РАЧУНИЦОМ... ХОЋУ ДА ПРОЧИТАМ ОВАЈ РОМАН

САБЕРИТЕ ОВЕ БРОЈЕВЕ, АЛИ ТРЕБА ДА ПОЖУРИТЕ ДА ДО КРАЈА ЧАСА ЗАВРШИТЕ: 48,364,840,625, 9695,432, 187,2684,267,938, 5438,256,784, 89,663

ТО ЋЕ ДА ИХ ЗАДРЖИ ТАМАН ДОК ЈА ЗАВРШИМ РОМАН!

ГОСПОЂИЦЕ ЈА САМ ИЗРАЧУНАО!

ЗБИР ИЗНОСИ ТАЧНО 953.378

ТАТА, ЕВО ВРАЋАМ ТИ ТВОЈУ МАШИНУ ЗА САБИРАЊЕ, КОЈУ САМ ДАНАС БИО ПОНЕО У ШКОЛУ

ВЕЛИКИ БРОЈ БЕОГРАЂАНА ПАМТИ КАДА СЕ ПРЕКО ЛЕДА МОГЛО ПРЕЛАЗИТИ НА ЛЕВУ ОБАЛУ САВЕ...

ДА ЛИ УЛАЗИМО У ДОБА ТОПЛИЈЕ НЕГО ШТО ЈЕ БИЛО ПРЕ НЕКОЛИКО СТОТИНА ГОДИНА

Не тако давно зиме су биле толико оштре и дуге, да се заледило чак и Црно Море, а у крајевима северно од Грчке зима је била као сада у поларним крајевима

...дан брод ухваћен у сантама залеђеног Финског Залива

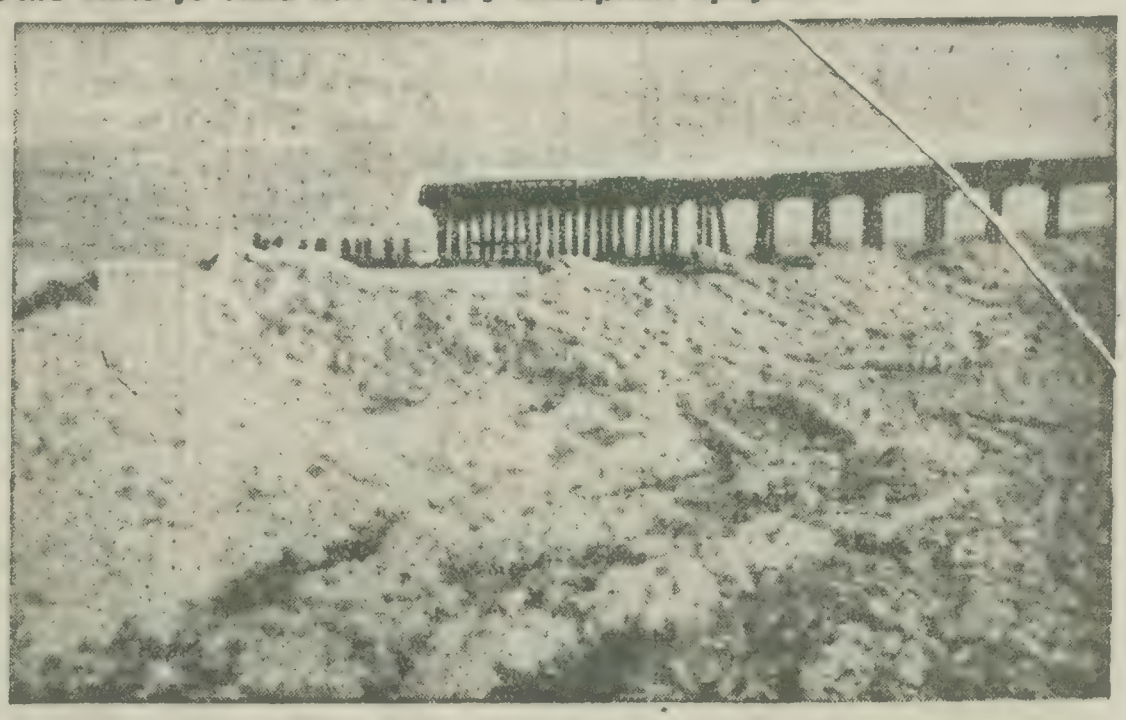

Залеђени таласи у једном пристаништу Северног Мора

И не тако стари људи могли су да примете да се клима променила и да сада немамо више онако страшних зима какве су биле забележене раније. Исто тако запажена је и појава да зимско, хладно време не траје онолико колико је трајало некада.

Неке се промене догађају, — а какве, то ће научници свакако успети за коју годину да објасне и да потанко протумаче зашто је све то тако. Главно је за нас да је сада боље него што је било у том погледу.

ХЛАДНОЋА НА БАЛКАНУ У СТАРОМ ВЕКУ

Но и сада је већ научно утврђено да је наша температура много блажа него што је била пре две хиљаде, чак пре пет стотина година. Осетне промене у времену наступиле су од Средњег века до данас, а још осетније према приликама које су владале раније.

Отприлике на педесет година пре Христовог рођења песник Виргилије причао је да је у Тракији, дакле у крајевима северно од Грчке, снег падао сваке зиме у толикој количини да је достизао висину од седам до осам метара.

Овидије спомиње да све земље које се налазе северно од Дунава нису погодне за становање због превелике зиме која влада у тим крајевима. У исто време све реке у Галији сваке зиме добијале су толико дебеле слојеве леда, да је преко тога леда могла да прелази не само пешадија већ и сва тешка кола која су војску пратила.

И у Германији, у то време, није било боље. Зиме су биле толико оштре да у тим крајевима није успевала ниједна воћка.

СИБИРСКА ХЛАДНОЋА У ФРАНЦУСКОЈ

Укратко речено, у свима крајевима који су се налазили северно од Грчке, а нарочито у Германији и Галији, зиме су биле толико сурове као што су данас у Лапонији, Исланду или на Гренланду.

Године 358 пре Христа римски император Јулијан настанио се у Лутецији, дакле у месту из кога се касније развио и постао Париз. У једном писму, које је он послао својим пријатељима који су остали у Италији, император Јулијан описује како изгледа зима у Лутецији. Он ту помиње да снег пада бескрајно дуго, да је река Сена залеђена врло дуго. Опис зиме који даје император Јулијан такав је да се добија утисак као да је стари Париз био негде у Сибиру, а не у Француској.

Боља ситуација није била ни на истоку. Године 558 Црно Море заледило се тако, да је лед стојао непомично читавих двадесет дана. Године 763 Црно Море заледило се поново, само овога пута скоро цело и на дубини од десет метара. Године 874 и Босфор је био залеђен, тако да се код Цариград могло прелазити преко леда са европске на азиску страну.

Године 1329 Средоземно Море било је цело покривено ледом...

Но било је још и горих дана. Године 1408 у целој Европи зима је била толико сурова и дуготрајна, да су је сви историчари забележили као „велику зиму". Забележено је да су од те зиме у Француској пропале све воћке, и да су уништени сви виногради. Многобројна села, па чак и градови, страдали су од навале изгладнелих вукова, који су причинили врло велику штету.

За време страшне зиме 1433—1434 у Паризу је владао јак мраз пуна два месеца и двадесет један дан. Затим је снег падао пуних четрдесет дана и четрдесет ноћи.

ВИНО КОЈЕ СЕ НЕ ТОЧИ, — ВЕЋ ЦЕПА

Када је реч о великим мразевима, не треба заборавити ни мраз који је заледио Категат, мореуз који спаја Данску и Шведску. Море се било претворило у велико поље покривено снегом, а лед је био толико јак да су многобројни чопори вукова несметано могли да се пребацују из Шведске у Данску.

Пола века касније, 1594 године, поново је завладао толики мраз да се вино није продавало као течност, већ у залеђеном стању. Није се, дакле точило као обично, већ цепало као и све друге санте. Те године грдне санте леда блокирале су и марсељско пристаниште.

Осмог јануара 1608 године краљ Анри IV није могао да једе хлеб за време ручка, пошто је хлеб био извађен из пећи неколико тренутака пре тога. Било је толико хладно, да се хлеб одмах ледио и постајао као камен.

Ипак најјача зима као да је била 1658 године, када се заледило и Балтичко Море. А заледило се толико да је шведски краљ Карло X преко леда успео да преведе војску од двадесет хиљада људи са свима потребним топовима и пртљажним колима.

Дуготрајна и јака зима 1709 године изазвала је у Француској велику глад. Владао је тада Луј XIV, а зима је била толико страшна да краљ није могао да помогне ни свима својим штићеницима. Усталом, не треба губити из вида да су досадашње инсталације за загревање већих просторија за становање биле више-мање примитивне и да је збиља било тешко изићи на крај са јачим мразевима и дужим зимама.

Благодарећи тој несавршености огрева и сам краљ је дрхтао у Галеријама огледала, а да би се дворјани и дворске даме бар колико толико загрејали, морало се прећи преко многих строгих правила дворске етикеције.

ДВОРАЦ И ТОПОВИ ОД ЛЕДА

У Русији је забележена као нарочито сурова зима године 1740. Један од савременика забележио је „да је тада у Петрограду био подигнут један дворац од леда, који је био дугачак 52 стопе, а широк 16 стопа. Блокови леда за ову грађевину ваљени су из Неве, на којој је лед био дебео неколико стопа. Око ове палате леда било је постављено и неколико топова, који су исто тако били направљени од леда. Један од тих топова био је толико јак да је [illegible] ских метака. Лед је био толико јак да се приликом ове нуждаве [illegible] нису распрсли...

Нису бољи дани били ни у скорашњој прошлости. Године 1795 у Француској је владао јак мраз неких тридесет дана. Те чувене године лед је толико блокирао холандску флоту у Зојдерском Заливу, да је цела њен плен француских коњаника војнима је командовао генерал Пишегру.

Забележена је још једна јака зима: 1879—1880, када је Сена била [illegible] ђена у целом Паризу. Лед је [illegible] био дебео више од пола метра. Само у месецу децембру те године у Марсеју је нападало толико снега, да се цени да га је било око [illegible] милиона кубних метара...

ЕВРОПА ПОСТАЈЕ ТОПЛИЈА...

Но, као што је већ речено, поменутих година нису забележене толике и дуготрајне зиме нигде у Европи. Као да је пошло набоље и као да улазимо у једно топлије доба... Но о томе наука још ништа није казала. Рећи ће док само прикупи податке... А дотле, нама је свакако пријатније што се не мрзнемо рецимо онако као што се мрзнуо Наполеон у Русији...

Најпосле, није тако мали број Београђана који памте када је Сава била толико залеђена — то је било почетком овога века, — да су земунске пиљарице прелазиле преко леда отприлике на месту где се данас налази Земуски мост. Клизало се тада не у клизачким клубовима, него на залеђеној Сави. Међутим, последњих година Сава и Дунав једва да су видели озбиљнији лед и веће, опасније санте леда... Нешто се мења у Европи, али то ћемо видети већ касније...

ИСТО ТАКО

— Гледај сада ти, а после ћу ја исто тако!

Борба против комараца

Мало је земаља које не воде борбу противу комараца. Та борба је нарочито одлучна у Америци, која сваке године изда око шест стотина милиона динара само за мреже за одбрану од комараца.

ВУЛКАНИ НА СЕНДВИЧКИМ ОСТРВИМА

Вулкани на Сендвичким Острвима избацили су досада толико лаве да би та огромна маса могла да покрије целу Европу једним слојем, који би био дебео 32 сантиметра.

ИЗ ШИЉИНЕ „ПОЕЗИЈЕ"

Лепо ти је било погледати
Крај Дунава, воде поносите,
Обло брдо, лозом засађено,
Украшено китњастим воћкама
Сочном трешњом и руменом
вишњом
И шљивама росом умотаним
Као плавом копреном оканце.
Бранко Радичевић

Све тече,
Све дршће,
Све титра,
У округ се немирно креће
Низ незнане путове среће
Са вјечне планине пут мистична
мора:
У језграма бит'мâ
У љускама корâ
Све тече,
Све титра,
По закону некога ритма
Сад спора,
Сад хитра,
Што никад умирит се неће.
Лаза Костић

(Шиља као Шиља: имена испод стихова су погрешна. Ако не знате чији су стихови, погледајте доле).

✚ ✚ ✚

(Прва стихови су почетни стихови Бранкове песме Стоструки Дунав, а друга су стихови Лазине песме Сунчана Сјајница).

Брз као мућа

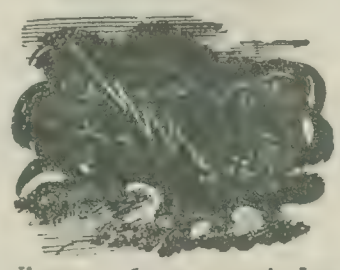

Каже се: брз као мућа! Једним компликованим апаратом испитивана је брзина мућа, и тако је пронађено да мућа има брзину од 30.000 до 100.000 километара на сат.

НАЈМАЊИ ЛИСТ НА СВЕТУ!

Најмањи лист на свету излази на једном острву Океаније. Тај лист има формат 30×22 сантиметра и штампа се само на једној страни.

НЕЗГОДАН УЧЕНИК

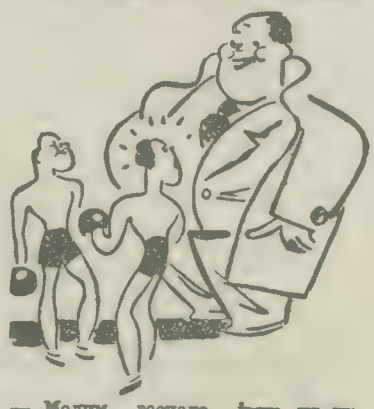

— Молим, господо, јесте ли ви наставници бокса? И ја бих желео да учим бокс!

Докле може тачно да се мери

Хемичари су успели да створе тако осетљиву вагу на којој тачно може да се мери до милионитог дела грама.

Маховине

До сада су научници пронашли око 15.000 разних врста маховина, које су разврстане у 558 врста.

Људождери и пушачи

Један француски испитивач, који се ових дана вратио са Нових Хебрида, саопштио је да је констатовао да људождери, који још живе на томе острву, ничкако неће да једу месо људи који су пушили. Према томе испало би да је у тим крајевима најбоља одбрана од људождера лула или цигарета.

Француски научник није успео да утврди зашто људождери не желе да се часте месом пушача.

2 ДУХ ЈАВАНСКОГ МОРА

„НАПАДНЕ ВАС УСРЕД НОЋИ, ПА НЕСТАНЕ КАО ДА ГА МОРЕ ПРОГУТА!"

АЛФ СМИТЕРС

„АКО СЕ БРАНИШ, ПОТОПИ ТИ БРОД... ПОШТО ЈЕ ПРЕТХОДНО УЗЕО ОНО ШТО ЈЕ ЖЕЛЕО... СТРАШНО!"

ЛИ ВОНГ

ПРЕДГОВОР

ЧЕТИРИ ВЛАСНИКА ТРГОВАЧКИХ БРОДОВА, КОЈИ СУ САОБРАЋАЛИ ИЗМЕЂУ СУНДСКИХ ОСТРВА, ИЗГУБИЛИ СУ ВЕЛИКИ БРОЈ ЉУДИ, БРОДОВА И ТОВАРА ПРИЛИКОМ ЧЕСТИХ НАПАДА ОД СТРАНЕ ЈЕДНОГ НЕПОЗНАТОГ ГУСАРА, ПОЗНАТОГ ПОД ИМЕНОМ: „ДУХ ЈАВАНСКОГ МОРА"... ЧЕТИРИ ВЛАСНИКА СУ УДРУЖИЛИ СВОЈЕ НАПОРЕ, АЛИ СУ ЊИХОВИ НАПОРИ ОСТАЛИ УЗАЛУДНИ...

„ВЛАСТИ СУ ПОТПУНО НЕМОЋНЕ... ОН ЧИНИ ШТО ХОЋЕ"...

ХАРВЕЈ БРЕНТ

„ПОСТОЈИ САМО ЈЕДАН ЧОВЕК КОЈИ БИ МОГАО ДА НАМ ПОМОГНЕ, А ТО ЈЕ ЏИМ БРАДЛИ!"

ЧИКА КРАНЦ

ЛАУРА КРАНЦ

„ОТАЦ МИ ЈЕ РЕКАО ДА СЕ СТАВИМ У ВЕЗУ СА ЏИМОМ ЧИМ СТИГНЕМ У КАЛКУТУ."

У КАЛКУТИ...

ДА, ГОСПОЂИЦЕ КРАНЦ! ЏИМ ИЗ ЏУНГЛЕ ЈЕ НА ПУТУ ЗА КАЛКУТУ.. НАДАМ СЕ ДА ЋЕ УСКОРО ДА БУДЕ ОВДЕ...

ХВАЛА ВАМ, ГУКОВНИЦЕ СКОТЕ.. ДА ЛИ БИХ МОГЛА ДА МУ ТЕЛЕГРАФИШЕМ?

У ВОЗУ КОЈИ ЈЕ ЈУРИО ЗА КАЛКУТУ...

СЛУШАЈ ШТА ПИШЕ У ТЕЛЕГРАМУ, ЛИЛИ...„КАД СТИГНЕТЕ, МОЛИМ ВАС, ПОТРАЖИТЕ МЕ НА ГОРЊУ АДРЕСУ... СТВАР ЈЕ ХИТНА." ПОТПИС, ЛАУРА КРАНЦ

ГЛЕ, НЕКА ДЕВОЈКА!

КАД ЈЕ СТИГАО У КАЛКУТУ, ЏИМ ЈЕ ОД ЛАУРЕ КРАНЦ ЧУО ПРИЧУ О „ДУХУ ЈАВАНСКОГ МОРА"

МНОГО БРОДОВА ЈЕ НАСТРАДАЛО.. МОЈ ОТАЦ ЈЕ ПРЕТРПЕО ОГРОМНУ ШТЕТУ... ЗАТО МЕ ЈЕ ПОСЛАО ВАМА, ДА ВАС ПИТАМ ДА ЛИ ХОЋЕТЕ ДА НАМ ПОМОГНЕТЕ ДА СЕ ОСЛОБОДИМО ТИХ ГУСАРА?...

ГОСПОЂИЦЕ КРАНЦ, КРОЗ ДВА САТА БИЋУ СПРЕМАН ДА ПОЂЕМ С ВАМА У СИНГАПУР

ЧИКА КРАНЦ ЈЕ ПОЗВАО СВОЈЕ КОЛЕГЕ НА ЈЕДАН ДОГОВОР...

ГОСПОДО, ИМАМ ДОБРЕ ВЕСТИ.. МАЛОЧАС САМ ДОБИО ТЕЛЕГРАМ ОД СВОЈЕ ЋЕРКЕ... ЏИМ ИЗ ЏУНГЛЕ ПРИСТАЈЕ ДА НАМ ПОМОГНЕ!

ДОБРО ЈЕ!

АЛИ АЛФ СМИТЕРС И ХАРВЕЈ БРЕНТ НИСУ ЗАДОВОЉНИ...

АЛИ, КРАНЦЕ, ОВДЕ СЕ РАДИ О ГУСАРИМА.. ЏИМ ИЗ ЏУНГЛЕ НИКАДА ИМАО ПОСЛА С РАЗБОЈНИЦИМА НА МОРУ!

БАЦИЋЕМО СЕ У ВЕЛИКЕ ИЗДАТКЕ, А КОРИСТИ НЕЋЕ БИТИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ХОТЕЛУ У КОМЕ ЈЕ ЛИЛИ ОТСЕЛА...

ТИ СИ МИ ОБЕЋАО ДА ЋЕШ СА МНОМ ПРОВЕСТИ ОТСУСТВО ...И ОДЈЕДНОМ, КАД ТЕ ЈЕ НЕКА ПЛАВА ДЕВОЈКА ПОЗВАЛА ДА..

ЛИЛИ, НИСИ У ПРАВУ!... ХАЈДЕ, РЕШИ СЕ И ПОЂИ СА МНОМ

НЕ, НЕГО СЕ ТИ РЕШИ! ИЛИ ДА ОСТАНЕШ СА МНОМ, ИЛИ ДА ПОЂЕШ С ЊОМ...

ТИ СИ ПРАВО ДЕТЕ, ЛИЛИ... ЈА САМ СЕ ВЕЋ ОДЛУЧИО... ОДЛАЗИМ ЗА СИНГАПУР!

ЗА ТО ВРЕМЕ, ПОД ЗАШТИТОМ МРАКА, У БЛИЗИНИ ЈАВАНСКОГ МОРА, „ДУХ" СЕ УСТРЕМЉУЈЕ НА НОВУ ЖРТВУ!...

СУТРАДАН У ЗОРУ ЈЕДАН ПУТНИЧКИ АВИОН НОСИО ЈЕ ЏИМА И ЛАУРУ КРАНЦ У ПРАВЦУ СИНГАПУРА...

У ИДУЋЕМ БРОЈУ

У СИНГАПУРУ

НЕУСТРАШИВИ КАПЕТАН ГРИН

Садржај ранијих наставака: Једног дана 1690 године гусари, под командом гусарског капетана Тофета заузели су трговачки брод „Џеси", који је пловио Карибиским Морем, и бацили капетана Саутерна и његову ћерку у затвор. Капетан Грин, који се налазио на гусарском броду, спасава заробљенике из затвора и они у једном чамцу беже на Корњачино Острво. Гусари долазе на острво за њима, али не проналазе бегунце.

ИЗВАДИЛИ СМО МЕТАК И РАНА ВАМ ЈЕ ДОБРО ПРЕВИЈЕНА! САД МОГУ ПО ХРАНУ!
ПО ХРАНУ?! ЗАБОРАВЉАТЕ ДА СТЕ СВЕ САНДУКЕ БАЦИЛИ У МОРЕ!
ГРИН И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ НАЛАЗЕ СЕ НА УСАМЉЕНОМ КОРЊАЧИНОМ ОСТРВУ...
НЕ НАЛАЗИ СЕ ХРАНА САМО У САНДУЦИМА! УСКОРО ЋЕТЕ ВИДЕТИ!
ГРИН ЈЕ ПОНЕО САМО ЈЕДАН КОНОПАЦ...
ДАКЛЕ ИПАК! ЗНАО САМ ДА СЕ ОВО ОСТРВО НЕ ЗОВЕ УЗАЛУД „КОРЊАЧИНО ОСТРВО"!
ОГРОМНЕ КОРЊАЧЕ ПОЖУРИЛЕ СУ У ВОДУ, ДА СЕ СПАСУ, АЛИ...
ЈУХВАТИО САМ ЈЕ!
А САД НА ЛЕЂА, ДА МИ НЕ БИ ПОБЕГЛА!
ШТО ЖЕ ДА СЕ ИЗНЕНАДЕ КАД БУДУ ОКУСИЛИ ФИНУ ЧОРБУ, КОЈУ ЋУ ИМ СКУВАТИ!
ГЛЕ, ШТА ЈЕ ОВО? КОПЉЕ! ЗНАЧИ ДА УРОЂЕНИЦИ ПОНЕКАД ДОЛАЗЕ НА ОВО ОСТРВО! АКО СУ ДИВЉАЦИ, БИЋЕ ЗЛО!
У ИДУЋЕМ БРОЈУ РАТНА БАРКА

БРИК БРАДФОРД У ЗЕМЉИ ИЗА ЛЕДЕНОГ ЗИДА...

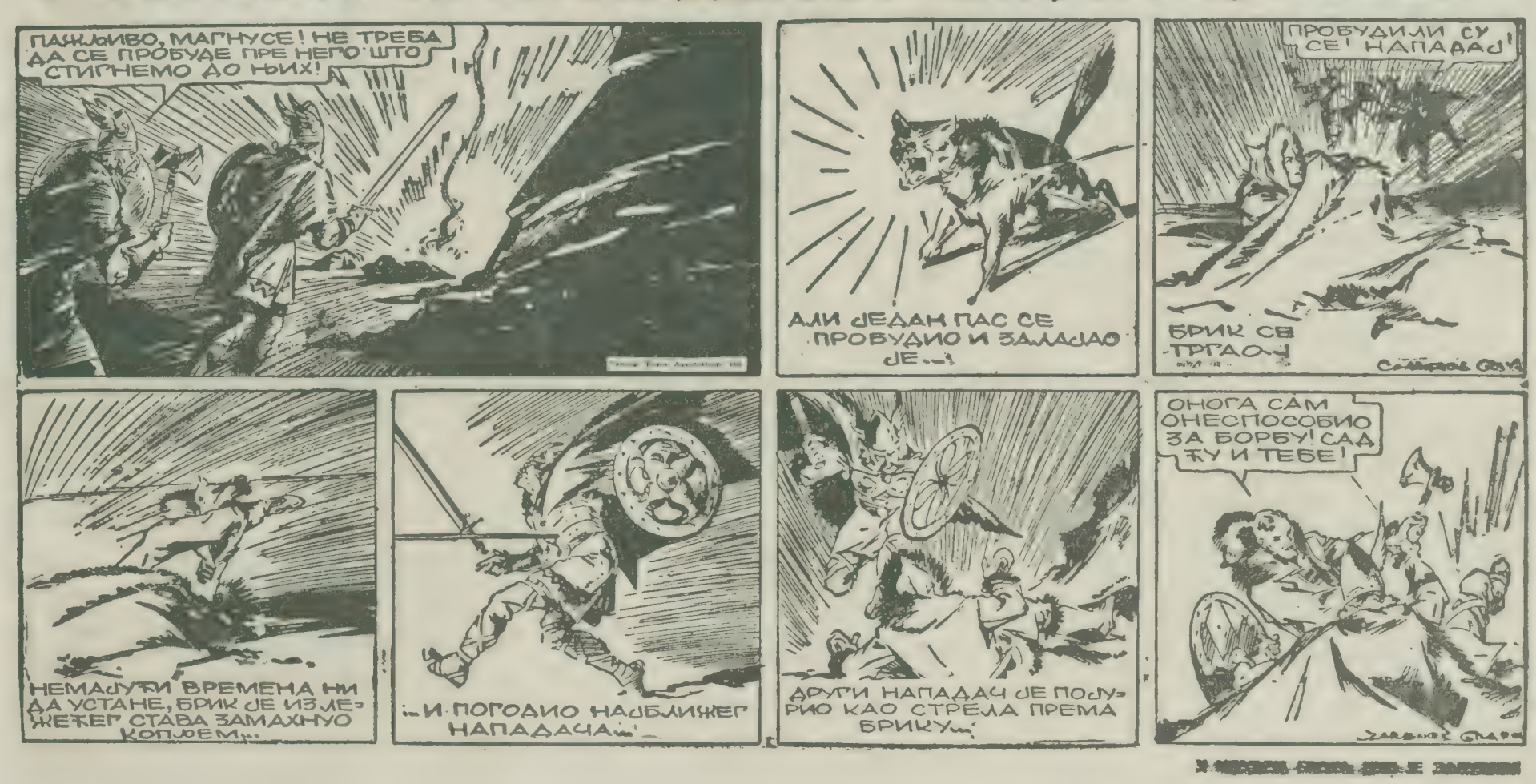
ПАЖЉИВО, МАГНУСЕ! НЕ ТРЕБА ДА СЕ ПРОБУДЕ ПРЕ НЕГО ШТО СТИГНЕМО ДО ЊИХ!
АЛИ ЈЕДАН ПАС СЕ ПРОБУДИО И ЗАЛАЈАО ЈЕ...!
ПРОБУДИЛИ СУ СЕ! НАПАДАЈ!
БРИК СЕ ТРГАО...
НЕМАЈУЋИ ВРЕМЕНА НИ ДА УСТАНЕ, БРИК ЈЕ ИЗ ЛЕЖЕТЕР СТАВА ЗАМАХНУО КОПЉЕМ...
...И ПОГОДИО НАЈБЛИЖЕГ НАПАДАЧА!
ДРУГИ НАПАДАЧ ЈЕ ПОЈУРИО КАО СТРЕЛА ПРЕМА БРИКУ...!
ОНОГА САМ ОНЕСПОСОБИО ЗА БОРБУ! САД ЋУ И ТЕБЕ!

НАПИТАК КОЈИ ЈЕ ОСВОЈИО ЦЕО СВЕТ

ЧАЈ, КОЈИ ЈЕ НЕКАДА БИО ПОЗНАТ САМО У КИНИ, ДАНАС ЈЕ НАПИТАК БЕЗ КОГА НИЈЕ НИЈЕДАН КУТАК ЗЕМЉИН

После примитивних кинеских плантажа чаја дошле су модерне индиске, холандске и јапанске плантаже, снабдевене најмодернијим машинама за спремање чаја за извоз у све делове света!

Жетва чаја на једној плантажи на Јави

Има земаља у којима је чај изванредно омиљен напитак, али сигурно нема краја у коме се не зна за чај и у коме се не потроши бар најмања количина свог напитка. Наравно, тако није било увек јер је и чај, као и толике друге корисне ствари, најпре морао сам себи да крчи пут кроз свет...

Сматра се да је чај почео да осваја Европу у јачој мери откако су бродови Источно-индиске компаније пренели у Европу прве веће количине чаја, и то 1600 године. Отада се чај нагло раширио и по Европи, да би данас био у првом реду, пре свих других напитака.

По потрошњи чаја Кина и Енглеска стоје у првом реду, за њима долазе Јапан, Холандија и Русија, па Холандија и Енглеска, дакле земље с којима у истом реду стоји и Америка. Ако би се према потрошњи чаја цениле величине земље, онда би Холандија изгледала већа него Француска и Немачка заједно, док би Енглеска изгледала већа него обе Америке, јужна и северна.

Ова распрострањеност чаја да се објаснити многим економским разлозима. Чај троше у првом реду Холандија и Енглеска, дакле земље с великим колонијама у Азији... А земље које не троше чај троше енет више кафе... Јер не треба заборавити да је кафа главни конкурент чаја...

•

Кинези су увек са много пажње гајили чај. Прича се тако да је у седмом веку после Христа у Кину дошао један сиромашан индиски калуђер, који је себи исекао очне капке само да му се не би склапали од сна и да не би морао да прекида своје молитве. Из трепавица тих очних капака набио је снасоносни чај, помоћу кога човек може да разагна сан. Тај благотворни напитак, који су у први мах употребљавали само аскети, постао је ускоро омиљен напитак скоро целог света.

Први португалски мисионари који су дошли у Кину констатовали су да скоро цео народ није „уместо вина један врео напитак који је одлично средство за растеривање сна".

Овај напитак на сваки начин био је у складу са карактером кинеског народа, јер су чају многи кинески мислиоци и песници посветили многе редове. Песник Су Тунг По, који је живео у једанаестом веку рекао је: „Чај даје мислима рад, а духу хармонију; он побеђује тромост и растура умор: он чини те је човек увек будан, јер побеђује сан; он чисти и освежава тело; он даје човеку мир и способност мирног посматрања".

У Кини су због таквог схватања у вези са чајем постале многобројне церемоније.

У Индији се чај гаји на великим плантажама, у Кини међутим у малим баштама. Четири пута годишње, од априла до октобра удружују се суседи да би лакше посвршавали све послове око неге чаја. У гајењу чаја жене играју главну улогу. Својим прстима жене кидају младо лишће, а људи купе плод и односе га кућама у великим корпама. Брање чаја је читава свечаност за сваки крај и многе кинеске баладе описале су тај за народ знаменити посао.

Да би се добио чај који ће се касније кувати, потребна је нарочита процедура. Када се лист скине са гране, остави се да лежи извесно време у хладу, а затим почиње процес сушења.

Најпре радници увијају у шаку онолико лишћа колико могу јако да стегну. На тај начин цеде сву воду из лишћа, а од чаја добију као лоптице. Затим се чај разастре на равне гвоздене плоче које се стално загревају и ту остаје око пет минута да би се сасушио. Затим се опет [illegible] и лоптице и цеди, затим опет суши на топлој гвозденој плочи и то се тако понавља док се не добије потпуно сув лист. Ири овој процедури чај изгуби око три петине своје првобитне тежине.

Када се тај посао доврши, сељаци-произвођачи чаја носе чај трговцима, који чај још једном суше, сортирају и затим пакују. То је такозвани црни чај, који се шаље у Европу и друге крајеве света. Међутим сами Кинези најрадије пију такозвани зелени чај, чија је арома финија, али чаја је јачина мало већа. Но не треба губити из вида да ни сваки Кинез не пије сваког дана по шољу чаја, иначе би потрошња чаја била још већа.

Свака берба, од којих прве дају увек бољи чај, траје отприлике десет дана. Целокупна просечна берба у Кини цени се на милијарду фунти. За толико велики посао, наравно, мора да се употреби врло велика радна снага, те није чудо што у томе послу учествује увек највећи део Кине.

У Европи је чај имао да преброди многобројне тешкоће док се потпуно одомаћио и док се дошло дотле да је славна енглеска краљица Викторија сваког дана понављала: „Донесите ми мој чај и „Тајмс"!

Но чај је играо још једну врло важну улогу. Појава чаја у већим количинама на тржишту обратила је пажњу трговцима, те је ускоро дошло до многобројних трговачких спекулација. Енглески трговци одмах су зажелели да се у погледу трговине

Тежак посао: људи којима је једини задатак да пробају све врсте чаја

чајем ослободе туторства кинеских трговаца, који су углавном целу трговину чајем држали у својим рукама. Због тога су Енглези почели сами да гаје чај, и то на врло погодном земљишту у Индији и на острву Цејлону. Исто тако и Холанђани су искористили све погодности Јаве и Суматре да подигну своје плантаже чаја. Најпосле, дошли су и Јапанци који сада са врло много успеха гаје чај.

Само на енглеским, холандским и јапанским плантажама чаја нестало је примитивног људског рада, који је био скоро обавезан у Кини, и машинама се свршава све што се може свршити. Људске руке остале су само да управљају машинама и да свршене оне послове за које машине не би биле погодне. За експлоатацију плантажа чаја образована су многобројна друштва, која су у тај посао уложила велике капитале. Само капитал индиских акционарских друштава за извоз чаја достиже сто милиона долара. Међутим, као највећи произвођач чаја данас се сматра друштво које припада јапанској породици Мицуи. Основни капитал овог друштва био је тристо милиона долара...

Наравно, и када су се машине умешале у спремање чаја за продају, морало се водити рачуна да чај не изгуби ни свој укус ни своју арому. Да би се то остварило, морало се приступити мешању разних врста чаја, а да би се оценио постигнути резултат, створило се нарочито занимање: људи којима је једини задатак да пробају каквог је укуса и ароме која врста чаја. На томе послу јавили су се прави вештаци, који су по једном гутљају чаја или само по једном њуху били у стању да сазнају целу историју чаја од кога је справљен напитак који се налазио пред њима...

КОЈИ ЈЕ ОДГОВОР ТАЧАН?

Ево сам четири питања, свако с четири одговора. Уђите оловку и прецртајте одговоре за које мислите да нису тачни, а затим погледајте доле и проверите, да ли сте правилно одговорили.

1) **Геоид је:**
астроном
фризер
математичар
облик земље

2) **Лорандит је:**
композитор
минерал
град
[illegible]

3) **„Избирачицу" је написао:**
Бранислав Нушић
Лаза Костић
Коста Трифковић
Јован Стерија Поповић

4) **Тихољина је:**
одећа
река
место
планина

Тачан одговор: 1) Сиљонтеон описоид је само идеалан облик земљин; прави облик земљин показује разноврсна отступања од њега и зове се геоид. — 2) Лорандит је минерал који је нађен међу арсенским рудама код Алшара у Македонији. Носи име по мађарском физичару Лоранду. — 3) „Избирачицу" је написао Коста Трифковић, драматичар који је рођен 18 октобра 1840 у Новом Саду, а умро 19 фебруара 1875 године у Новом Саду. Написао је већи број комедија у једном чину („Честитам", „Школски надзорник", „Француско-пруски рат" итд.). „Избирачица" је комедија у три чина и приказује се још и сада. — 4) Тихољина је река у Херцеговини, десна притока Неретве. Има изванредно јако врело.

Најдужа радиотелефонска веза

Између Вашингтона и Сиднеја у Аустралији постављена је за сада најдужа радиотелефонска веза. Растојање између Вашингтона и Сиднеја износи петнаест хиљада километара.

ХУМОР

Савремено дете ..

— Тата, зашто се онај господин толико мучи, зар он нема радио?

СУДИЈА У НЕДОУМИЦИ

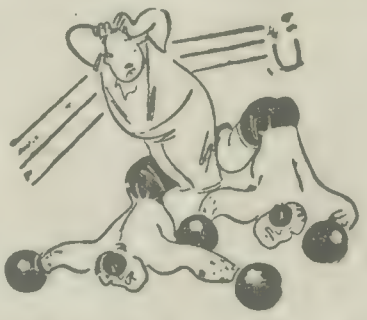

— Не знам сад за кога од ове двојице прво да бројим...

ОПЕРАЦИЈА У КАМЕНО ДОБА

Оператор, асистенткињи; Сестро, [illegible]

ЧИЈИ ЈЕ ОВО ЖИВОТОПИС?

Ово је животопис једног наших славних владара. Читајте, размишљајте и одговорите о коме је владару реч.

Владао је око четрдесет година, од 1281 до 1321 године. За време његове владе Србија се знатно проширила на све стране и била је најјача држава на Балкану. Имао је одличну најамничку војску. Највише је ратовао с Грцима и у тим ратовима долазио је до Белог Мора. Од Грка је ослободио Скопље и Повардарје.

(Можда сте већ погодили о коме је нашем владару овде реч? Ако нисте, наставите да читате и размишљате)

Следујући примерима својих предака, подигао је многе величанствене манастире и цркве и богато их обдарио. Сам је подигао више задужбина него сви Немањићи скупа. Најлепше су му задужбине Грачаница на Косову и сад порушени манастир Св. Стевана у Бањској крај Косова. Поред православних помагао је и католичке цркве. Хиландару је давао обилате поклоне. У Цариграду је основао болницу за сиромашне, коју је сам издржавао.

(Де сада су многи већ начисто о коме је реч у овој биографији. Они које је изневерило памћење, — јер су о овоме владару морали некада учити, у школи, нека наставе читање)

Умро је напрасно и сахрањен је у манастиру Св. Стевана у Бањској, који је његова задужбина. Касније су његови земни остаци пренети у Софију, где се и данас његов ћивот налази пред олтаром цркве св. Недеље. Овог владара српска црква је прогласила за светитеља. Прозван је свети Краљ, па се и црква у којој се сада налази његов ћивот назива црквом светога Краља.

(Ако не сада нисте у стању да погодите о коме је овде реч, дајемо вам доле одговор:)

[illegible]

Конзервисана јаја

Према најновијим испитивањима јаја се могу успешно конзервирати ако се неколико тренутака држе у [illegible]

МУЗИКУ ИМА И ОН КОД КУЋЕ

Када се Попај вратио с једног пута, и пошто се знало да је био и у Риму, запитала га је Олива:

— А како ти се свидела Сикстинска капела?

— Сикстинска капела? Право да ти кажем, Олива, нисам ни чуо да је слушам. Велим, и код нас има добре музике, па што да губим време!

ДА ЛИ ЈЕ ПОСЛОВИЦА ТАЧНА

— Ујка Пајо, да ли је тачна пословица: што можеш данас да урадиш, не остављај за сутра!

— Влајо, народна мудрост је увек тачна!

— Лепо, ујка Пајо, онда могу данас да поједем целу чоколаду. Само је велика, зашто бих половину остављао за сутра!

САДА МУ ЈЕ ЛАКШЕ

— Пазм шта пише у новинама? „Један професор је утврдио да је земља пропасти после 230 милиона година!" — рекао је Мики Шиљи.

— Шта кажеш, после колико година?

— После 230 милиона година!

— Ух, сада ми је лакше! Учинило ми се да сам чуо да ми је остало 130 милиона година...

НИЈЕ НИ ВАЖНО

Попај, који је прошао доста свега, стигао је у један град и узео собу у једном јевтином хотелу.

— Морам само да вам напоменем, каже му хотелијер, да славина у купатилу није исправна и да кварење због тога не може да се употребљава!

— Ох, па то није ни важно, одговара Попај, ја и тако овде остајем свега месец дана!

А КОЈЕ УВО ДА ОПЕРЕ?

Један сликар дошао у место у коме су летовали Раја, Гаја и Влаја. Једног дана срео је Влају и нашао да Влаја има врло леп профил...

— Имаш леп профил и ја бих те радо сликао с једне стране, али морао би у том случају да опереш уши...

— А с које ћете ме стране сликати, с леве или десне?

— Зашто то питаш?

— Па да знам које уво да оперем!

[illegible]

Г. Дж. Велс
НЕВИДЉИВИ ЧОВЕК

Садржај ранијих наставака: У мало енглеско село Ипинг дошао је једног дана један тајанствени странац, сав умотан у неке крпе. Сељаци су убрзо утврдили да тај човек крије сваки део свог тела — зато што је невидљив. У својој вили, доктор Кемп ради и чуди се како може свет да верује у невидљивог човека. Утом се њему јавља невидљиви човек у његовој кући. Каже му да је он Грифин, његов школски друг са универзитета. Тражи помоћ од њега. Објашњава му како је открио поступак по коме видљиво тело може да постане невидљиво. Прича му како је и само своје тело учинио невидљивим и како су га онда његов кућевласник са своја два зета и једна сусетка узалуд тражили по стану.

Нетов поглед ми прође кроз тело. А исто тако и осталих кад ми се приближише, Старица се саже и баци један поглед испод постеље. Онда сви полетеше према орману. Почеше у недоглед да расправљају у неком наречју пола јеврејском, пола рђаво енглеском; и закључише да им ја ово нисам одговорио из себе, да им се учинило, да су то они само били пречули. Осећање врховног поноса замени моју љутњу, док сам, стојећи на ивици прозора, посматрао те четири личности — старица је такође била ту и нешто је маукала као мачка — те четири личности које су се упињале да одгонетну тајну мога постојања.

Газда је, уколико сам могао разумети његово нарече, био сагласан са старицом: по њима, ја сам се, дабоме, бавио вивисекцијом. Зетови су опет доказивали да сам електричар: наводили су као доказ динамомашину и радиаторе. Сви су се били забринули на помисао о мом повратку; доцније сам утврдио да су били добро закључали главни улаз у кућу. Старица је поново погледала испод постеље и у орман. Појави се и један од станара, никоговић један, који је са некаквим касапином становао у соби изнад моје. Позваше га, он уђе и одмах поче да лупета глупости.

Паде ми на ум да би специјални радијатори којим сам се служио, ако би пали у руке интелигентном и стручном човеку могли да ме одаду; ограбивши, дакле, згодну прилику, склизнух са прозора у собу и, заобилазећи старицу, одвојих од постеља динамомашину и пустих је да се стропошта у парампарчад на под. Ах! да њихового лудог страха!.. Док су они покушавали да ствар објасне, ја се провукох између њих и обазриво сиђох низ степенице.

У приземљу уђох у једну собицу и очекивах. Најзад су и они сишли, увек врло брижни, стално се препирући, мало разочарани што нису нашли „ужас“ и питајући се какво ли је сад њихово законско право према мени. Чим су сишли доле, ја се поново измигољих и поћех се са кутијом шибица, поцепалих гомилу хартије и отпадака, примакох столице завесену, једном пењчицом од плућуна спроведох гас...“

— Упалили сте кућу! — повика Кемп.

— Да, упалио сам је! То је био једини начин да утрем свој траг. А, усталом, кућерина је свакако била осигурана... Окретох спокојно резу и пођох се на улици! Био сам невидљив и почињао сам да увиђам ванредна преимућства те особине. У глави су ми се, као мрави, ројиле мисли и најневероватнији и најчуднији планови, које бих могао отада да извршим некажњено.

ГЛАВА XXI

У Оксфорској улици

„Силазећи низ степенице, прави пут ми се указа једна непредвиђена тешкоћа: нисам видео своје ноге; неколико пута сам посрнуо због тога. Исто тако, нешто чудно невешто сам отворио резу на улазу: нисам видео своје руке...

Међутим, ако нисам гледао у земљу, но равном тлу сам успевао да идем сасвим добро.

Био сам, ви ћете то добро разумети, у егзалтацији. Имао сам осећај сличан осећају видљивог човека који би ишао стопалама увијеним у вату и у оделу бешумном кроз град слепих. Обузимало ме је лудо искушење и жеља да терам шегу, да застрашујем људе, да их ударам по рамену, да им бацам шешире с глава, најзад да потпуно искористим своју невидљивост.

Међутим, тек што сам изишао на Грејт Портланд улицу (становао сам баш поред велике помодне трговине), зачух неки тресак и осетих како ме неко снажно гурну у леђа: кад се окретох, видех једног човека који је носио корпу сифона за соду и виски и који је запрепашћено гледао своје бреме. Ма да ме је од удара стварно јако заболело, ипак ми се то његово запрепашћење и његов израз учинише толико блесасти да почех гласно да се смејем. „Сам је ђаво унутра!“ повикаох узимајући корпу из његових руку. Овај је одмах пусти и ја почех корпу да љуљам кроз ваздух; али нека простачина, неки фијакерист који се ту нађе, пред крчмом, прискочи и ње-

уз један излог и очекивах згодан тренутак да умакнем: сваког тренутка сам могао да се нађем у гомили и тада би ме неминовно открили. Мунух неког касапског момка који се, пуком срећом, и не окрете да види како га то мува ваздух, па киднух иза фијакера. Не знам како се ствар окончала.

Журио сам се да прећем преко уличног коловоза који је, срећом, био слободан и, скоро и не обраћајући пажњу на пут који сам прелазио, у лудом страху после оног инцидента да ме не открију, упадох у гомилу којима су препуне улице у Оксфорду после подне. Покушах да се прикључим светини; али их је било тако много да ме успоре почеше газити по ногама. Покушах да идем олуком, што није било лако; а одмах ме бранк неких великих кола удари више клешта тако снажно да се занесох. Склоних се у страну посрћући, по пристигнућу се чувах кола и пођох се иза једног фијакера. Једна срећна мисао ме спасе: фијакер је ишао полако и ја сам га пратио идући између федера, заштићен обртом моје пустоловине, бријан и дршћући од студени. Био је то један видан јануарски дан, а ја сам био сасвим наг, док су барице и блато на улици почињали да се леде... Сасвим глупо, тек тада сам то разумео, ја нисам рачунао с тим да ће ми, био провидан или не, бити потребно одело.

Одједном једна ми се добра мисао роди у глави: оптрчах круг и уђох у фијакер. И тако, цвокоћући, у страху, јежећи се осећајући прве знаке кијавице, са све већим боловима на леђима, провезох се целом Оксфордском улицом све до улице Тотенхем Курт. Као што се да лако замислити, моје расположење се било нагло променило од тренутка кад сам, пре десетак минута, изишао из куће. Ах! лепо је то преимућство бити невидљив! Лупао сам главу како сад да се извучем из ове мучне ситуације.

Прођосмо полако поред једног великог магацина; отуда изиђе нека дама, носећи пет, шест жуто укоричених књига, и позва мој фијакер: једва сам имао времена да искочим и само што не падох под један камион. Упутих се према Блумсбери Скверу, с намером да одем према северу, иза Музеја и да се тако дочепам мирнијих квартова. Сад сам већ био сав смрзнут и та чудноватост мога положаја толико ме је разгневила да сам плакао успут трчећи. На западном углу сквера, једно било посетанце истрча из неке аптеке и одмах њушећи по земљи мој траг пође за мном.

Никад на то раније нисам помишљао: пси је за нас скоро исто што су за човека очи. Они примећују по ваздуху пролазника исто онако као што га људи запажају по његовим обличјима. Посетилац поче да лаје и да скичуће, показујући тако, и то ми би сасвим јасно, да је запазило моје присуство. Прођох улицу Грејт Расел, пикадирли преко ремиза, и тако сигурније удаљих пре но што сам могао да се орнентишем.

Тада чух неки мукавац и ја дањкати се појави доносећи са Расел Скверa група лаџија у пристојним тренеркама и са питоновима. Водаше Оливе на гајтанима. У тамној кућици у којој су једни певали песме

КАУБОЈ РЕД
РАЗБОЈНИЧКИ ВОЂ ЏЕЈС ХЕНЛОН ЈЕ УДЕСИО ДА РЕД РАЏДЕР, ШЕРИФ МЕСТА ЂАВОЉА ДАМА, ПОВЕРУЈЕ ДА ЋЕ ОН СА СВОЈОМ БАНДОМ ДА ОПЉАШКА У ПОНОЋ ЈЕДНУ БАНКУ... ДОК РЕД ЧЕКА ПОНОЋ, ТРИ ЈАХАЧА ЈУРЕ У ПРАВЦУ ГРАДА...
ПОЖУРИТЕ, ЈОУ-ДИ! ХЕНЛОН ЋЕ НАМ ДАТИ ДОБРУ НАГРАДУ!
ЗАР НЕ БИ БИЛО БОЉЕ ДА САДА ОДЕТЕ У ВИЛИСОВУ БАНКУ, РЕДЕ!
НЕ, БЕТИ! ХЕНЛОНОВИ РАЗБОЈНИЦИ ЋЕ ДОЋИ ПРЕ ПОНОЋИ! А ЈА НЕ БИХ ЖЕЛЕО ДА СЕ ОДАМ ДА ЗНАМ ЗА ЊИХОВЕ ПЛАНОВЕ!
ДОВЕО САМ ЈОУДЕ, ЏЕЈСЕ! СПРЕМНИ СМО ЗА НАПАД!
ОНДА НА ПОСАО! РЕД ВАС НЕ ОЧЕКУЈЕ ПРЕ ПОНОЋИ!
ШТА ТИ ПАДА НА ПАМЕТ! МЕНЕ ШАЉЕ ШЕРИФ РЕД!
ГДЕ ЈЕ РЕД? МИ ОЧЕКУЈЕМО ДА ЋЕ НАС НАПАСТИ РАЗБОЈНИЦИ И ПОКУШАТИ ДА НАМ ОПЉАШКАЈУ ЗЛАТО!
ЗАР НЕ ВИДИШ ДА ТЕ САДА НАПАДАМО! БАЦИ РЕВОЛВЕР!
ШТА? ВИ СТЕ...
УЂИТЕ, МОМЦИ! УЗМИТЕ САНДУК СА ЗЛАТОМ ДОК ЈА...
САД ЈЕ СВЕ ГОТОВО! ШЕРИФ РЕД ИМА ДА БУДЕ ОБЕШЕН ЗА ОВО ДЕЛО!
ХЕЈ! ПОЖУРИ!
ВРЕМЕ ЈЕ ДА ПОЂЕМ ДА БИХ УХВАТИО ХЕНЛОНА НА ДЕЛУ!
АКО ТИ ЗАТРЕБА ПОМОЋ ВИКНИ, А МИ ЋЕМО БРЗО ДОТРЧАТИ!
ЧИНОВНИК ЈЕ МРТАВ, А КОВЧЕГ СА ЗЛАТОМ ЈЕ У НАШИМ РУКАМА!
РЕД СЕ УПУТИО У ВИЛИСОВУ БАНКУ! ЗАЗВОНИ НА УЗБУНУ! ОПТУЖИЋЕМО ГА ЗА ПЉАЧКУ И УБИСТВО!
ВИЛИСОВА БАНКА

а други им се ругали са плочника, тешко је човеку да се снађе. Не хотећи да се окренем и променим правац још више се тако удаљавајући, ја се попех на неке степенице с намером да ту сачекам док гомила не прође. На срећу, моје псетанце се на звук фанфара задржа, увијаше се мало, па се у галопу врати на Блумсбери Сквер.

Група се приближавала певајући химну: *„Кад ли ћемо Њему сагледати лице?“* Тренуци ми се одужише као вечност док се свет не разиђе. Бум! бум! бум! трештао је бубањ; а ја и не обратих пажњу на два мангупчета што се зауставише крај мене:

— Пази молим те! — рекли ће један.

— Шта то? — запита други.

— Ма... гледај трагови ногу... босих ногу...

Погледах та два детета што су се зауставила, отворених уста пред блатњавим траговима, које су остављале моје прљаве ноге на тек опраним степеницама. Пролазници су их мували, гуркали, али су дерани остајали ту где су... (Бум! бум! бум!) *Кад* (бум!) *ли ћемо Њему* (бум!) *сагледати лице* (бум! бум! бум!)...

— Овде је, брајко мој, био неки босоноги, или ја нисам ја! — рече један од мангупчића. — Попео се, али се није вратио. Гледај, бре, ноге су му чак и крвавиле!

Највећи део светиње већ је био прошао.

— Гледај овде, Тед! — рече онај млађи од тих малих детектива, промуклим гласом од изненађења.

И он упре прстом према мојим стопалима. Ја погледах такође и видех како их је лепо оцртавала блатњава пруга. Као да ми се одузе снага.

— Хм! Чудновато! — рече старији. — Чудновато! Овај нам је стопало неког духа а?

Мало оклевајући, он онда приђе са испруженом руком. Један човек се заустави да види шта то тражи малишан, затим и нека девојка. Још само један тренутак и он би ме дотакао руком. Ништа ми није остајало друго него да се помакнем за један корак, — дечак се трже, врисну, а ја, брзим скоком, претрчах на праг суседне куће. Млађи шатровац беше толико пакостан да је то запазио и пре но што сам стао на праг и прешао на плочник он, пошто се повратио од запрепашћења, поче да се дере да су ноге прошле ено онуда...

(Наставиће се)

БАШ ЧЕЛИК

ПО МОТИВИМА ИЗ НАРОДНИХ ПРИПОВЕДАКА

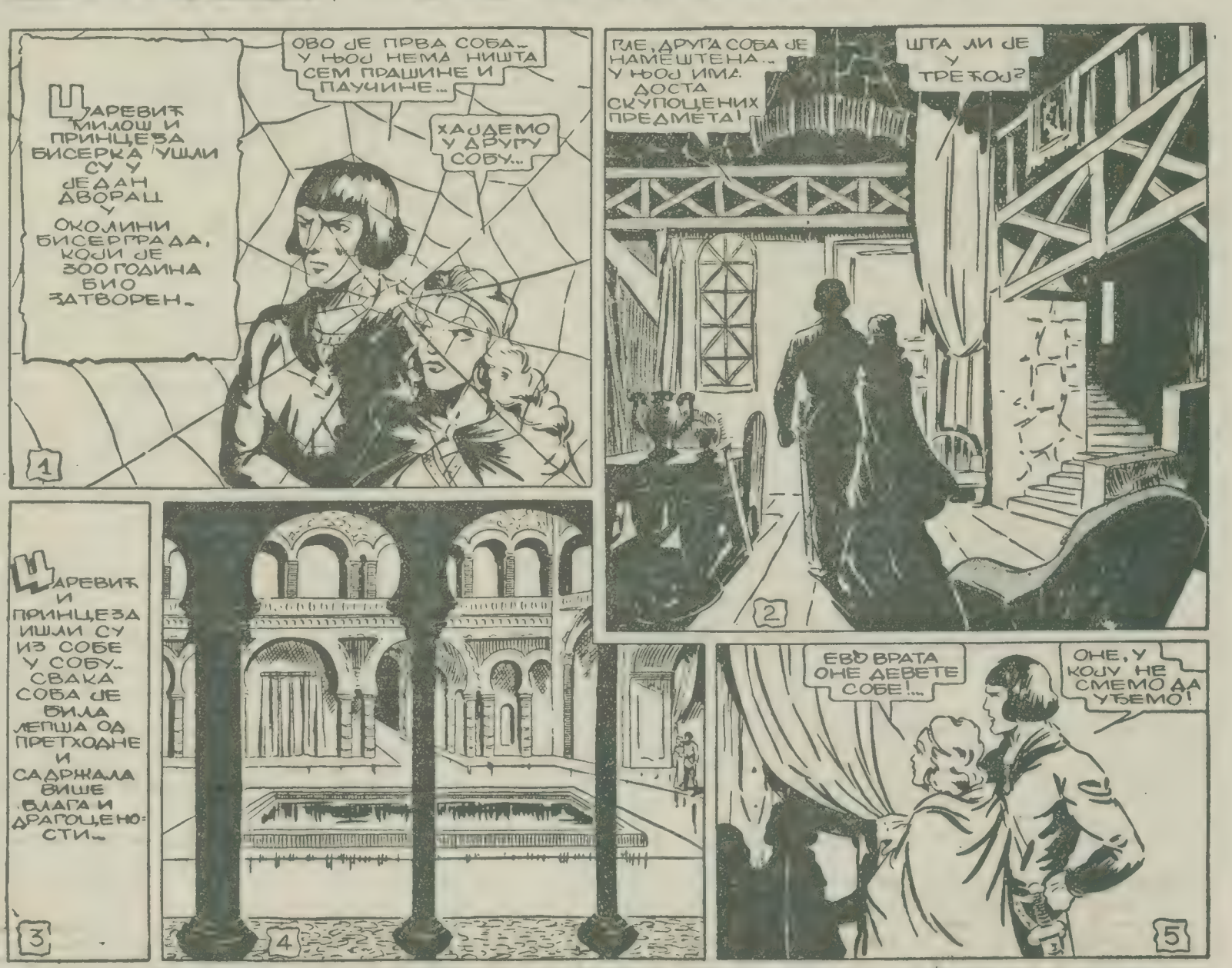
ЦАРЕВИЋ МИЛОШ И ПРИНЦЕЗА БИСЕРКА УШЛИ СУ У ЈЕДАН ДВОРАЦ У ОКОЛИНИ БИСЕРГРАДА, КОЈИ ЈЕ 300 ГОДИНА БИО ЗАТВОРЕН.
ОВО ЈЕ ПРВА СОБА... У ЊОЈ НЕМА НИШТА СЕМ ПРАШИНЕ И ПАУЧИНЕ...
ХАЈДЕМО У ДРУГУ СОБУ...
ГЛЕ, ДРУГА СОБА ЈЕ НАМЕШТЕНА... У ЊОЈ ИМА ДОСТА СКУПОЦЕНИХ ПРЕДМЕТА!
ШТА ЛИ ЈЕ У ТРЕЋОЈ?
ЦАРЕВИЋ И ПРИНЦЕЗА ИШЛИ СУ ИЗ СОБЕ У СОБУ... СВАКА СОБА ЈЕ БИЛА ЛЕПША ОД ПРЕТХОДНЕ И САДРЖАЛА ВИШЕ БЛАГА И ДРАГОЦЕНОСТИ...
ЕВО ВРАТА ОНЕ ДЕВЕТЕ СОБЕ!...
ОНЕ, У КОЈУ НЕ СМЕМО ДА УЂЕМО!
ЗАШТО НЕ СМЕШ... ДА СЕ НЕ ПЛАШИШ?...
ЦАРЕВИЋ МИЛОШ ЈЕ ОТВОРИО ВРАТА ДЕВЕТЕ СОБЕ...
Лебајев

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Број 20:

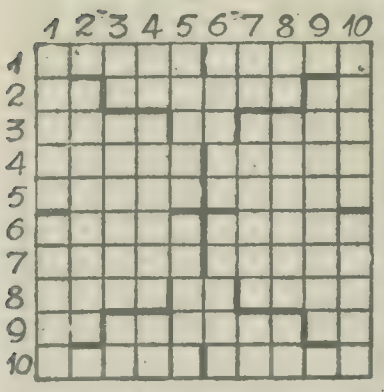

Водоравно: 1) Мек метал. — Лопов, крадљивац. 2) Иницијали нашег филозофа. — Минерал, служи за чишћење. — Тако се јавља голуб. 3) Птица селица. — Јест. — Минерал. 4) Тропска биљка. — Неуглачан. 5) Који припада писцу „Хаме“. — Део пута, пруге. 6) Тврдо воће. — Речица. 7) Куповина и продаја. — Обавља укивање. 8) Тебански краљ (митолошка личност). — Почетна слова једне наше велике реке. — Мирисљава биљка. 9) Грчко слово. — Окинуо. — Гребен. 10) Стооко митолошко биће. — Водост ора или плуга.

Усправно: 1) Део лица. — Музички комад. 2) Сутласник. — Велика северноамеричка река. — Сутласник. 3) Река у Русији. — Стиже. — Скраћеница за датум. 4) Домаћа животиња. — Наопако: страст. — Ти (немачки). 5) Наша планина. — Животиња слична јелену. 6) Личност из трагедије „Хамлет“. — Црпка. 7) Кукање. — Једне игре карата. — Нота. 8) Иницијали нашег познатог виртуоза на виолини. — Место између Осека и Сомбора. — Предлог (стари облик). 9) Самогласник. — Пијанино. — Усмен сутласник. 10) Једна биљка. — Сталеж.

Решење броја 19: Водоравно: 1) Мак. — Дим. 2) Вир. — Обор. — Мор (Тома). 3) Ер (Er). — Свирач. — Ће. 4) Семеримида. 5) Мана. — Нана. 6) Ирод. — Наопако: Мито. 7) Преводилац. 9) Аш (Asch). — Погача. — Са. 9) Суд. — Мара. — Дво. 10) Тра. — Рам.

Усправно: 1) Бес. — Пао. 2) Мир. — Емир. — Шут. 3) Ар. — Смирен — Свирен. — Др. (доктор). 4) Ковин. — Овога. 5) Вира. — Дога. 6) Орáн. — Одар. 7) Драма. — Тичар (правилно: Птичар). 8) Им. — Чинила. — Да! 9) Моћ. — Дама. — Сам. 10) Реа. — Цео.

КОЛИКО СОЛИ ИМА У МОРИМА

Када би се из свих мора покупила со и згрнула на једно место, добила би се планина која је много већа од Монблана.

ЗА ОНЕ КОЈИ ЗНАЈУ ОСНОВЕ ШАХА

ДРУГИХ ПЕТНАЕСТ ШАХОВСКИХ ЛЕКЦИЈА

III лекција: Краљица (дама) и краљ против краља

Ова завршница је најлакша од свих завршница у шаху. Зашто? Па зато што дама има снагу и топа и ловца, а то значи да се слободније креће, значи да је потребан мањи број потеза за мат. Уколико је за мат потребан мањи број потеза, утолико је једна завршница лакша. Према томе, завршница о којој ћемо сада говорити најлакша је, пошто дама најбрже доводи до мата.

Узмимо овај пример (од Капабланке):

Бели: Ке1, Dh1. Црни: Ке5. У овом случају први потез треба учинити дамом, и то тако да се одмах ограничи кретање црнога краља. Које је то поље на које дама са h1 треба да оде? Треба црноме краљу забранити приступ на шести ред, а уједно не допустити му да се дочепа с-линије. Према томе бели игра:

1) Dh1 — c6 Ке5 — d4
2) Ке1 — d2 . . .

Куда ће сад црни краљ? Има само једно слободно поље: e5. Према томе:

2) . . . Kd4 — e5
3) Kd2 — e3 Ke5 — f5

Црни краљ може само да се креће на десно. Бели, да би му забранио поље e5 за повратак, вуче:

4) Dc6 — d6 Kf5 — g5

(Ако би црни са f5 ишао на g4, онда би бели играо Dd6 — g6 + и тиме натерао црнога на h-линију.)

5) Dd6 — e6 Kg5 — h4

(Ако би црни краљ отишао на h5, уместо на h4, онда би бели вукао Ke3 — f4 и црни би био матиран у следећем потезу. Пронађите како! Лако је.)

6) De6 — g6 Kh4 — h3
7) Ke3 — f3 —

Пазите сад: знак — значи да црни краљ игра шта хоће, тојест по вољи. У овом случају црни краљ било да игра на h4 било на h2 добија мат дамом. Како?

(Одговор: Ако краљ игра на h4, бели даје мат: Dg6 — g4 мат или Dg6 — h6 мат. Ако краљ игра на h2, онда: Dg6 — g2 мат.)

Други пример:

Бели: Ка1, Dc1. Црни: Кh8. Бели мора, већ првим својим потезом, да ограничи (отесни) игру црнога краља. Зато вуче најбољи потез:

1) Dc1 — g5 . . .

Овим својим потезом бели је свео игру црнога краља само на два поља: h7 и h8. Зато црни краљ вуче наизменично исте потезе. За то време бели краљ приласки по дијагонали a1 — h8, да би, у згодном тренутку дао црноме мат помоћу дамe. Дакле:

1) . . . Kh8 — h7
2) Ka1 — b2 Kh7 — h8
3) Kb2 — c3 Kh8 — h7
4) Kc3 — d4 Kh7 — h8
5) Kd4 — e5 Kh8 — h7
6) Ke5 — f6 Kh7 — h8
7) Dg5 — g7 мат.

Трећи пример:

Бели: Ке6, Df6. Црни: Ка7. Бели мора да вуче потез којим одмах отешњава слободу кретања црнога краља:

1) Df6 — b2 Ка7 — a8
2) Ке6 — d5 Ка8 — a7
3) Kd5 — c5 Ка7 — a8
4) Db2 — a2 мат (или Db2 — b4 ×).

Да је црни у свом другом потезу вукао Ка6 — a7, онда би бели играо Kd5 — c6 и мат у идућем потезу црни не би могао да избегне. Пронађите како!

Као што сте видели, и у случају матирања топом и у случају матирања дамом потребна је сарадња краљева. Без краља не би се могао дати мат противничком краљу. Једино се са два топа може дати мат без помоћи краљеве (под условом да се на табли налазе само краљеви и два топа исте боје), али то је толико лак случај да ћемо се на њ осврнути другом приликом, када буде било речи о врло лаким матовима.

РЕКОРДНА ПОТРОШЊА ЖИЖИЦА

Последњим статистичким пребројавањима утврђено је да се у Француској сваке године запали више од 45 милијарди жижица.

МАРК ТВЕН:

СРЕБРНИ РУДНИЦИ

Нисам дотле још никад видео Артемуса Варда. Донео је препоруку од наших заједничких пријатеља и позвао ме на ручак. Тамо, у сребрним рудницима, био је обичај да се уз ручак пије пунч од вискија. Артемус је поштовао обичаје земље и поручно одмах три чаше, пошто је и Кингстон био присутан. Рекао сам да бих више волео да не пијем пунч од вискија. Плашио сам се да ми се не попне у главу и да ме не збуни. Нисам желео да се пред странцем понашам као месечар. Међутим, Артемус ме љубазно натера, те ја протестујући испих ову издајничку мешавину, при чему сам стално имао осећање да нећу добро проћи. Минут-два доцније приметих да су моје мисли постале магловите. У страху сам очекивао почетак разговора, надајући се ипак да ће се моја памет сачувати чиста и да ће се моја зла слутња показати неоснована.

Артемус рече неколико равнодушних речи, а тада с великом озбиљношћу на лицу одржа овај необичан говор:

— Пре него што заборавим — рекао је он — хтео бих да вас запитам за једну ствар. Ви сте овде у земљи сребра, овде у Невади, већ две или три године и као новинар свакако сте обилазили рудник и пажљиво у свима појединостима проучили све, те зато знате доста о рударству. Ја сам хтео да вас питам, хтео сам, знате, да ми кажете, хм, како изгледају лежишта руде. Узмимо један пример. Рецимо да жица која садржи сребро лежи између два гранитна слоја као у неким корицама, па иде земљом или извире као извичњак. Добро; узмимо даље да је жица дебела, рецимо, четрдесет стопа или, ако хоћете, осамдесет, па чак и сто, и ако онда сиђемо кроз окно доле, сасвим окомито, ви разумете, или по једној такозваној косој равни, ако сиђемо отприлике пет стотина стопа или само двеста, једном речи ако сиђемо, жица ће постајати све тања уколико се оне корице приближују или, ако хоћете, приступају једна другој, то јест ако се не разилазе, што, разуме се, не чине увек, нарочито у случајевима где природа формације доноси сама собом да се оне удаљавају више него што би иначе био случај и што геологија не може да објасни, ма да све у овој науци упућује на то да би се у сличним околностима тако догодило, ако иначе не би, кажем ако — и ви, разуме се, онда можете. Верујете ли ви да је тај случај у питању?

Казао сам самом себи:

— Зар нисам знао да ће се тако десити? Свему је крив овај пунч од вискија! Ништа не могу да разумем...

А гласно сам рекао:

— Ја... ја... то јест... ако ми не узмете за зло, да ли бисте били тако добри да ми још једнапут поновите? Ја бих, разуме се...

— Како да не! Знате, ја сам мало упознат са тим предметом, па можда ствар не претстављам јасно, али ћу...

— Не, не, ни у ком случају, ви сасвим јасно говорите, али ме је мало збунио овај пунч. Ја донекле разумем, али када бисте, због боље везе, хтели још једном да то испричате, а ја ћу сада боље да пазим.

— Добро — казао је он — ево шта сам ја хтео рећи...

(Говорио је сада са још већом упорношћу но раније и наглашавао сваку поједину тачку одбрајајући је на прсте).

— Ова жица или овај слој или како иначе хоћете да то назовете, лежи између два гранитна слоја, баш као да се налази у неким корицама. Лепо! Претпоставимо сада да ви силазите, рецимо, хиљаду стопа или хиљаду двеста стопа (то није важно), па онда пођете или попреко кроз слој или по дужини, где се сумпорни метали налазе — чини ми се да се они зову сумпорни метали — ма да у погледу на то не постоји разлог за рудара, колико ја разумем, иако неки мисле да при овој претпоставци могу да постигну успех на тај начин што неће даље ићи, пошто је то интегрални део у означеном смислу једнога од оних слојева, јер ни под каквим околностима ни најненискуснији од нас не би могао открити ако то није тако или не би превидео, ако би то тако било, нити би се потсмевао тим стварима чак када би се сасвим јасно доказале. Зар немам право?

Рекао сам сав очајан:

— Срамота ме је, господине Варде. Знам да би требало да вас потпуно разумем, али видите, тај страшни пунч од вискија ударио ми је у главу, па сад ни најобичнију реченицу не могу да пратим. Рекао сам ја вама да ће тако бити.

— О, молим лепо, молим лепо! Погрешка је свакако на мојој страни, ма да ми се чини да сам био довољно јасан за...

— О томе нема ни говора. Јасни сте били. Ви то претстављате све као сунце јасно, само ја, идиот, не могу да вас разумем; али све је то направио овај проклети пунч.

— Молим вас, немојте се љутити! Ја ћу још једном све испочетка...

— Не сада, тако вам бога, ја вас уверавам, глава ми је тако збуњена да нећу моћи да разумем ни најобичније питање.

— Но, но, не бојте се. Овога пута биће јасан и мораћете да разумете. Почећемо сасвим испочетка.

Нагнуо се преко стола, одлучност му је била у свакој црти лица, а прсти спремни да као рабош послуже за набрајање појединих тачака; ја сам се напрегнуо, решен да или разумем или погинем.

— Ви знате, дакле, да жица, слој, те руда у којој има метала као медиум између свих осталих снага било садашњег било ранијега дејства образује оне које ступају у акцију у корист прве пре но последње или последње против прве или свих или обеју или по релативној разлици изравнате у оквиру полупречника, где разни степени сличности достижу врхунац по-коме...

— Нека ђаво носи сву моју блесаву главу! — узвикнуо сам ја. — Немојте се више мучити. Нисам у стању ништа да разумем. Што ви јасније причате, ја све мање могу да ухватим неку везу...

Чуо сам неки сумњиви шум иза себе и окренуо се на време да видим како се Хингстон сакрио иза новина, па се тресе у пригушеном смеху. Погледах опет Варда и видех да ни он више није онако узвишено свечан него да се такође смеје. Приметих тада да сам преварен, да сам жртва говора који се састојао сав из звучних реченица које под милим богом ништа не значе.

Артемус Вард је био један од најсјајнијих људи на свету, један од најбољих пријатеља за друштво. Тврдили су људи да је мало замуцкивао при говору, али ја сам захваљујући своме искуству другог мишљења.

ТАЈНА КУЋЕ старог археолога

ДОЖИВЉАЈИ МАЛЕ АНЕ И ЊЕНОГА ПСА НУЛИША

21. ФАРАОНОВА КЛЕТВА

Садржај ранијих наставака: Мала Ана Рутн, бегунца из једног дома за сирочад где су с њом рђаво поступали, склонила се у кућу старог археолога Ментала. Једне ноћи археологов секретар Синга и још два лопова краду из ове куће злато у полугама, које се налазило у неким сандуцима. Новине пишу о крађи и настојнице дома за сирочад тако сазнаје где се налази мала бегунца. За то време детектив Езра Грант проналази но су лопови, али они бане и сакривају се у једну напуштену гаражу, где покушавају да претопе злато.

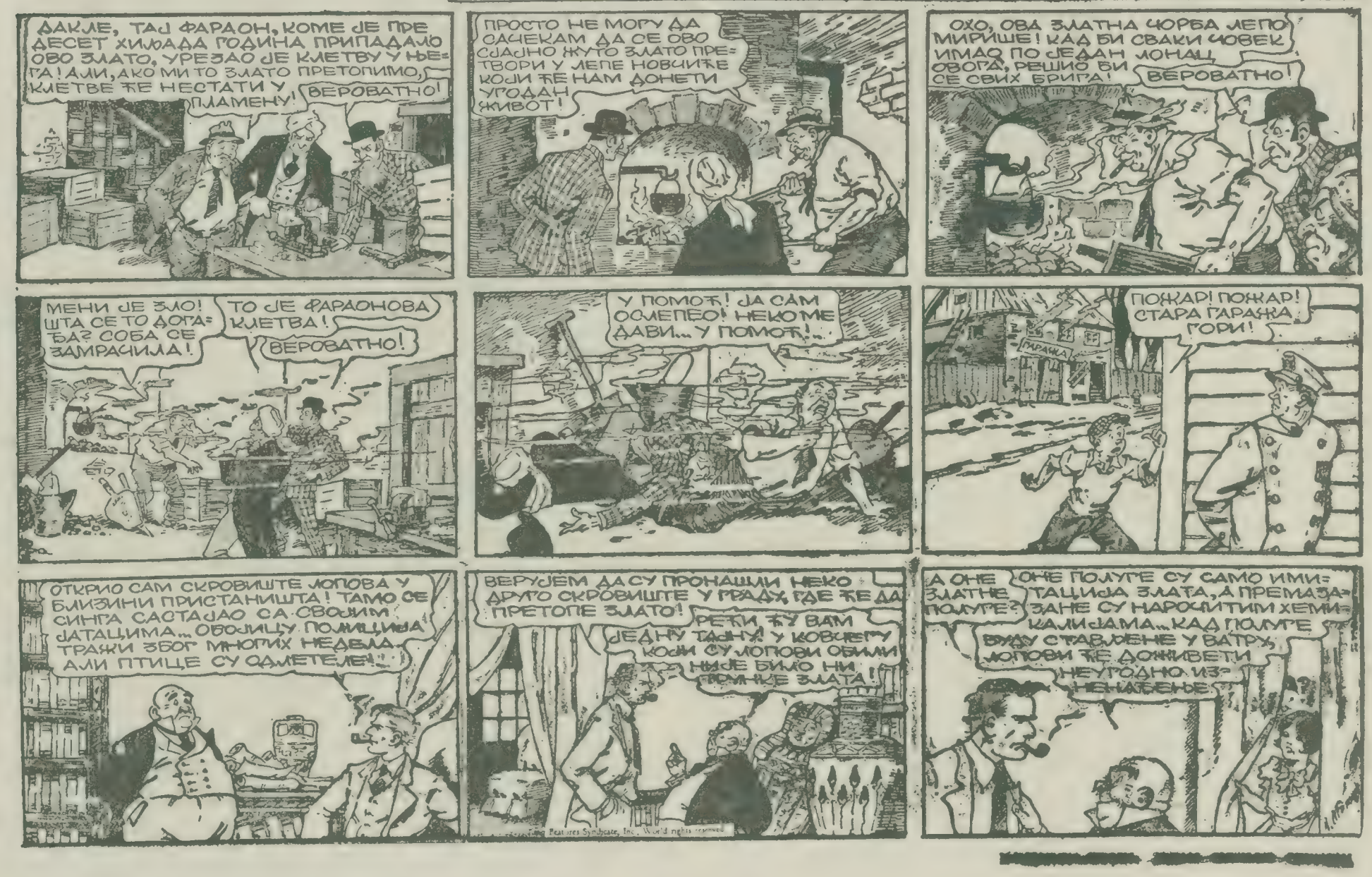
ДАКЛЕ, ТАЈ ФАРАОН, КОМЕ ЈЕ ПРЕ ДЕСЕТ ХИЉАДА ГОДИНА ПРИПАДАЛО ОВО ЗЛАТО, УРЕЗАО ЈЕ КЛЕТВУ У ЊЕГА! АЛИ, АКО МИ ТО ЗЛАТО ПРЕТОПИМО, КЛЕТВЕ ЋЕ НЕСТАТИ У ПЛАМЕНУ!
ВЕРОВАТНО!
ПРОСТО НЕ МОГУ ДА САЧЕКАМ ДА СЕ ОВО СЈАЈНО ЖУТО ЗЛАТО ПРЕТВОРИ У ЛЕПЕ НОВЧИЋЕ КОЈИ ЋЕ НАМ ДОНЕТИ УГОДАН ЖИВОТ!
ОХО, ОВА ЗЛАТНА ЧОРБА ЛЕПО МИРИШЕ! КАД БИ СВАКИ ЧОВЕК ИМАО ПО ЈЕДАН ЛОНАЦ ОВОГА, РЕШИО БИ СЕ СВИХ БРИГА!
ВЕРОВАТНО!
МЕНИ ЈЕ ЗЛО! ШТА СЕ ТО ДОГАЂА? СОБА СЕ ЗАМРАСИЛА!
ТО ЈЕ ФАРАОНОВА КЛЕТВА!
ВЕРОВАТНО!
У ПОМОЋ! ЈА САМ ОСЛЕПЕО! НЕКО МЕ ДАВИ... У ПОМОЋ!...
ГАРАЖА
ПОЖАР! ПОЖАР! СТАРА ГАРАЖА ГОРИ!
ОТКРИО САМ СКРОВИШТЕ ЛОПОВА У БЛИЗИНИ ПРИСТАНИШТА! ТАМО СЕ СИНГА САСТАЈАО СА СВОЈИМ ЈАТАЦИМА... ОБОЈИЦУ ПОЛИЦИЈА ТРАЖИ ЗБОГ МНОГИХ НЕДЕЉА. АЛИ ПТИЦЕ СУ ОДМЕТЕЛЕ!
ВЕРУЈЕМ ДА СУ ПРОНАШЛИ НЕКО ДРУГО СКРОВИШТЕ У ГРАДУ, ГДЕ ЋЕ ДА ПРЕТОПЕ ЗЛАТО!
РЕЋИ ЋУ ВАМ ЈЕДНУ ТАЈНУ! У КОВЧЕГУ КОЈИ СУ ЛОПОВИ ОБИЛИ НИЈЕ БИЛО НИ ПРИЧЕ ЗЛАТА!
А ОНЕ ЗЛАТНЕ ПОЛУГЕ?
ОНЕ ПОЛУГЕ СУ САМО ИМИТАЦИЈА ЗЛАТА, А ПРЕМАЗАНЕ СУ НАРОЧИТИМ ХЕМИКАЛИЈАМА... КАД ПОЛУГЕ БУДУ СТАВЉЕНЕ У ВАТРУ, ЛОПОВИ ЋЕ ДОЖИВЕТИ НЕУГОДНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ

Да ли знате?

ОВОГ МИНУТА — СВАКОГ МИНУТА

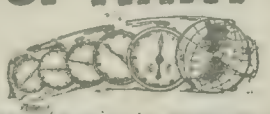

Ове редове прочитаћете за 60 секунди. Док их будете читали, тачно за то време догодиће се у свету оно што у њима пише. Сваког минута се у свету то догађа. Шта се деси у свету за један минут?

Фалсификовање новца наноси Сједињеним Америчким Државама губитак од двеста долара сваког минута.

Ваздушни теретни саобраћај у Канади је развијен више него у ма којој другој држави... Тамо се ваздушним путем преноси просечно 23 килограма разне робе сваког минута у години.

Вредан драги камен јестис из Бурме у Кину продаје се у вредности од два долара сваког минута.

Бактерије које кваре јестиво множе се у огромном броју... шест милиона сваких 60 секунди.

Злостављање деце од стране родитеља и старатеља узима све већег маха у Енглеској... Ради сузбијања тога хумана друштва троше просечно два долара сваког минута.

Док сте читали овај чланчић 950.000 кубних стопа нафте отишло је у растур у Сједињеним Државама. Узрок: Непажња, расипање.

Азиска колера је једна од најопаснијих болести на свету. Бацил се множи невероватно брзо: ако у првом секунду постоји само један, кад прође 60 секунди толико их је да би цифру требало повећати за 33 нуле!

Американци производе 10.000 помаде цигарета сваких 60 секунди у Канади (највише у провинцији Квебек).

У овом тренутку бактерије у вашем организму намножиле су се за стотину билиона!

Острва Бареин су британски посед у Азији. Главна индустрија: лов бисера. Вредности десет долара бисера сваког минута.

Русија троши сваких 60 секунди 54.000 рубаља за војну и поморску одбрану.

ЈЕДНА НОВА ОПАСНА БОЛЕСТ

У Калифорнији су предузете опсежне мере за борбу противу једне болести, која је добила име „силванска кута" и која је врло слична бубонској кути, па се као и она у првом реду шири и преноси помоћу бува. Силванска кута до сада је била у Америци изванредно ретка, али када се појави број смртних случајева који она изазове огроман је.

Као прва мера за борбу противу ове опасне болести је подизање једне нове лабораторије, која ће имати за задатак само да прати и испитује све што је у вези са овом несрећном болешћу.

Зграда за ову лабораторију цела је подигнута од бетона, има специјално уређење да је искључено да ма и један једини бацил ове болести продре некуда ван зграде. Прозори су сви двоструки и тако осигурани да су херметички затворени. Сви подови и зидови обложени су белим емајлом, тако да је искључено да се неопажено задржи ма где ма и једна једина бува.

За особље, које ће радити у томе лабораторијуму, предвиђене су такође нарочите мере. Нико неће моћи да напусти зграду пре него што прође кроз нарочито купатило и пре него што му одело буде стерилизовано... А зато би се болест ипак појавила, нарочите инсталације моћи ће за неколико тренутака целу зграду да испуне отровним гасом.

За буве, на којима ће се вршити опити, предвиђена су нарочита стаклена одељења.

Лабораторијум, у коме ће радити најпознатији амерички научници, имаће за циљ да пронађе најуспешније средство за борбу противу ове врсте куге. Због тога је у лабораторијум одмах донето неколико стотина најразновреснијих глодара из свих крајева Америке на којима ће се вршити опити.

Војвода, амбициозан политичар, вешт писар и добар сликар!

Војвода, добар писар и сликар постојао је у Србији и то је био Петар Николајевић-Молер (рођен у Бабиној Луци, у ваљевској нахији, а умро 1816 године у Београду), који долази у ред наших историских авантуриста. Он је био врло вешт писар, а исто тако и сликар због чега је и добио име: молер. Између осталога он је сликао у кући Кучук Алијиној и живописао је Карађорђеву цркву у Тополи.

Иначе овај сликар учествовао је у првом устанку и истицао се својом храброшћу нарочито као бранилац Лознице 1813 године. Био је дошао недисциплинован и прек и зато га је Карађорђе неколико пута кажњавао, али је био велики јунак. Године 1813—1815 био је у емиграцији, а када је почео други устанак, међу првима је био опет у бојним редовима.

Петар Николајевић-Молер био је и амбициозан, те је са Павлом Цукићем настојавао да поделе власт са Кнезом Милошем. Постао је надзорник новооснованог Народне канцеларије, која је била нека врста обновљеног Управног савета.

У борби са Кнезом Милошем Молер је изгубио игру, јер је Кнез Милош био вештији. На окупу народних старешина 23 априла 1816 године, Кнез Милош је оптужио Молера да одржава тајне везе са Аустријом и да расипа народни новац. Због тога су га напали, истукли и предали великом везиру. По наређењу везира, почетком маја 1816 године, Молер је био удављен...

Код Молера је неко време био као писар песник Сима Милутиновић Сарајлија, који је такође био познат као склон авантурама и сталним променама.

И зоолошки врт се спрема за рат

Између осталих мера, које су у Лондону предузете за случај да избије рат, нарочите мере предузете су и за заштиту зоолошког врта. Те мере су двојаке природе: најпре да се у случају ваздушног напада заштите животиње које се налазе у зоолошком врту, а затим су предузете и све потребне мере да животиње не буду опасне за своју околину.

У случају ваздушног напада чувари имају наређење да одмах побијају све крокодиле, отровне змије, све отровне инсекте и све дивље звери.

Најдубљи извори нафте налазе се у Калифорнији, на дубини од пет хиљада метара.

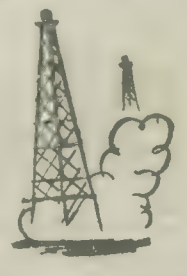

*

И мајмуни се, као и људи, углавном служе десном руком, а само се горила и шимпанзо служе радије левом руком, иако су баш они иначе најсличнији човеку!

*

У Камеруну живе слонови-кепеци, који могу да порасту у висини свега 87 сантиметара. Њихови зуби дугачки су свега 20 сантиметара, а тешки су сваки по три килограма.

За сваког човека хоризонт није једнак. Тако на пример за једног човека који је висок 1.70, а који стоји на обали мора, хоризонт, то јест линија где се додирују небо и море, налази се на шест километара од места на коме човек стоји.

*

Енглеско министарство војно има свакако највећу збирку географских карата на свету. У тој збирци налази се преко двеста хиљада разних карата, од којих неке имају изванредно велику вредност, јер су једини још сачувани примерци на свету.

*

У мексику марту и априлу види се код нас после сунчева залазка на западном, а у септембру и октобру пред сунчев излаз на источном небу светла пута. То је зодијачка светлост. Она је названа тако зато што јој је основна увеличу зодијаку.

ПРОВЕРИТЕ ДА ЛИ СТЕ ПОВРШНИ

НОВА ВЛАДА У БЕЛГИЈИ

Сваког дана читате новине. Прочитате масу имена: лица, ствари, места. Да ли сте у стању да запамтите бар оно што је најважније и што није било давно? Или читате површно, те све остаје без трага? Покушајте да проверите; ево вам најобичнијих питања:

1) Која је страна позоришна трупа у току прошлог месеца гостовала у нашој земљи?

2) Одакле је долазио др. Гебелс кад се у току прошлог месеца задржао један сат у Београду? Да ли се на кратко време пре тога он опет задржавао у Београду?

3) У коме је познатом летовалишту пожар уништио највећи хотел?

4) Када је образован чешко-моравски протекторат Немачког Рајха?

5) Ко је 18 априла саставио нову белгијску владу и ко је чинио ту владу?

Одговор: 1) Ирски Гајт Театер. — 2) На повратку са Истока г. др. Гебелс задржао се у Београду један сат 14 априла. Затим је наставио пут авионом за Берлин. Приликом одласка за Атину г. др. Гебелс се задржао на пролазу на београдском аеродрому 30 марта. — 3) На Плитвичким Језерима, ноћу између 13 и 14 априла, пожар је потпуно уништио бановински хотел. — 4) Чешко-моравски протекторат Немачког Рајха образован је 16 марта 1939 године. — 5) Нову белгиску владу образовао је 18 априла Пјерло. Влада је у ствари коалиција католика и либерала. Г. Пјерло је у исто време и министар иностраних послова.

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ

ДР. ТОБИЈА КОН
(1652 - 1729)
БИО ЈЕ РОЂЕН У МЕЦУ (ФРАНЦУСКА), ВАСПИТАН У КРАКОВУ (ПОЉСКА), СВРШИО УНИВЕРЗИТЕТ У ПАДОВИ (ИТАЛИЈА), БИО ЈЕ ЛЕКАР У ЈЕДРЕНУ (ТУРСКА), А ЛЕЧИО ЈЕ 5 СУЛТАНА (МУХАМЕДА, СУЛЕЈМАНА, АХМЕДА, МУСТАФУ И АХМЕДА III) — ПИСАО ЈЕ НА 9 ЈЕЗИКА — УМРО ЈЕ У ЈЕРУСАЛИМУ 1724 Г.
КОЊА СТРИ НОГЕ
КОЈИ ДОБРО ТРЧИ, ИМА Ч. Х. МАК ИНТАРФ ИЗ ГУТРИЈА (ОКЛАХОМА, С. А. Д.)
ОКЛАГИЈУ СТАРУ 115 ГОДИНА
ЈОШ УПОТРЕБЉАВА Г-ЂА В. ДОРСЕТ ИЗ ТОНКАВЕ (ИЛИНОИС, С. А. Д.)

С МАЛО НАПРЕЗАЊА СЕТИТЕ СЕ...

КОЈИ ЈЕ ОВО ВОДОПАД?

Дајемо вам неколико карактеристичних појединости, које сви морају бити познате и о којима сте сигурно већ једном чули. С мало напрезања сетићете се о коме је наш водопад овде реч и обновићете своје знање. Дакле, који је ово водопад?

1) На реци у Далмацији, која је притока Јадранског Мора, има неколико лепих водопада. Ови водопади имају различиту висину, али је најлепши такозвани Скрадински Бук, који долази у ред најлепших водопада у Европи. Вода пада с висине од 46 метара.

2) На реци у Босни, која је лева притока Врбаса, на месту где се ова река улива у Врбас, налазе се тридесет метара високи травертински слапови, који долазе у ред наших најзапаженијих природних лепота. У близини овог водопада налази се једно изванредно живописно место, врло значајно и познато у нашој историји.

3) У близини једне наше бање налази се овај не тако велики, али врло занимљив и леп водопад на Моравици. Познат је као туристички привлачна тачка и као место омиљено за излете гостију бање поред које се налази.

(Одговор: 1) Водопади на реци Крки. — 2) Водопад на Пливи код Јајца. — 3) Водопад Рипаљке код Соко Бање).

ЧУДА ДАЛЕКИХ ЗЕМАЉА

АДЕН (БРИТАНСКИ ПОСЕД)

ЈЕДАН ОД НАЈГОРИХ ЕНГЛЕСКИХ ПОСЕДА БИО ЈЕ АДЕН.
СУША, НЕПЛОДНОСТ, ДИВЉИНА - НАЈУЖАСНИЈИ КРАЈ У КОМЕ СУ ИКАДА БИЛИ НАСТАЊЕНИ ЉУДИ.
САДА ЈЕ ТО ВЕЋМА ЗНАЧАЈАН ПОСЕД, ЛЕЖИ НА КРАЈУ ЦРВЕНОГ МОРА, ДРЖИ ПУТ ЗА ИНДИЈУ, И ОД ВЕЛИКЕ ЈЕ КОРИСТИ КАО СРЕДИШТЕ УГЉА.
АДЕН ЈЕ ПОСТАО БРИТАНСКИ 1839; ОТЕТ ЈЕ ОД АРАБЉАНА ЗБОГ ЗЛОСТАВЉАЊА БРОДОЛОМНИКА - МОРНАРА И НАПАДА НА ИНДИСКЕ БРОДОВЕ
НАД АДЕНОМ СУНЦЕ СТАЛНО СИЈА И САМО НЕКОЛИКО КАПИ КИШЕ ПАДНЕ ПРЕКО ГОДИНЕ СА МОРА ВАРОШ СЕ НЕ ВИДИ. ЈЕР ЛЕЖИ 5 МИЉА ДАЛЕКО У УНУТРАШЊОСТИ КРАТЕРА ЈЕДНОГ УГАШЕНОГ ВУЛКАНА. У НЈУ СЕ УЛАЗИ КРОЗ ТЕСНАЦ.
ВОДА ЈЕ ОД УВЕК БИЛА НАЈВЕЋИ ПРОБЛЕМ АДЕНА - ЧУВЕНЕ ЦИСТЕРНЕ, МИСЛИ СЕ, САГРАДИЛИ СУ ПЕРСИЈАНЦИ ОКО 600 П.Х. ОНЕ СЕ ПРУЖАЈУ УЗ САМЕ ПЛАНИНЕ. ДА БИ УХВАТИЛЕ СВАКУ КАП КИШЕ... ДАНАС СЕ У АДЕНУ УПОТРЕБЉАВА КОНДЕНЗОВАНА МОРСКА ВОДА
ВЕЛИКИ ТОВАРИ ГРАНИЦА ДОНОСЕ СЕ У АДЕН ИЗ КРАЈЕВА МИЉАМА УДАЉЕНИХ, ГДЕ ИМА ДРВЕТА. ДРВО СЕ ПРОДАЈЕ ПО ТЕЖИНИ
УРОЂЕНИЦИ СУ ЗЕЋИНОМ МУХАМЕДАНЦИ (ЈЕР ЈЕ АДЕН У АРАБИЈИ, ЗЕМЉИ МУХАМЕДАНАЦА). ПОСЛЕ ВЕРСКИХ СВЕЧАНОСТИ, ОДРЖАВАЈУ СЕ ВАШАРИ. ОВАКВЕ ЉУЉАШКЕ ВЕЛИКА СУ РАДОСТ ЗА ДЕЦУ.
"УРОЂЕНИЧКИ БАЗАРИ СУ ДЕО ПРАВОГ ИСТОКА. КАД АРАБЉАНИН КУПУЈЕ ИЛИ ПРОДАЈЕ НЕ ШТЕДИ РЕЧИ. ЦЕНКАЊЕ ЧЕСТО ТРАЈЕ ПО НЕКОЛИКО ЧАСОВА. — У АРАБЉАНСКИМ КАФАНАМА ВИДЕЋЕТЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ: — ПРОДАВЦИ ШЕРБЕТА ИДУ УЛИЦАМА

КО ЈЕ КОГА ПРЕВАРИО

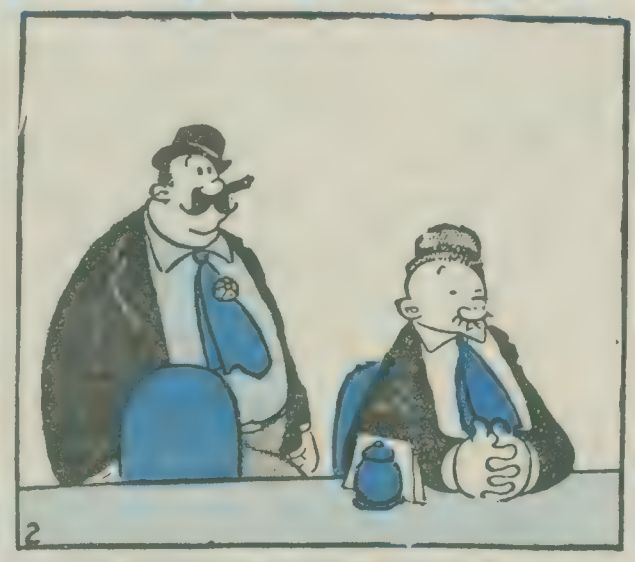

ПАЗИ, СЕО ЈЕ ДО ПЕРЕ ЖДЕРЕ! ПЕРА ЋЕ ПО СВОЈ ПРИМИЦИ ОДМАХ ДА ТЕЛЕФОНИРА ...ХА, ХА, ХА!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ДОШАО ДА РУЧА... НЕМАМ ПОВЕРЕЊА... ТАЈ ЈЕ У СТАЊУ ДА ПРЕВАРИ И СВОГ РОЂЕНОГ БРАТА!

АЛО, ЈЕ Л' ТО БАНКА? ЈЕ Л' ТО ГОСПОДИН ДИРЕКТОР? ОВДЕ ЈЕ БОГАТИЋ ИЗ ФИРМЕ БРАЋА БОГАТИЋ. ХТЕО САМ ДА ГОВОРИМ С ВАМА ЗБОГ ОНИХ 100 ХИЉАДА...
ДА... ДА, ДАЈТЕ МИ НЕКИ САВЕТ ... ШТА ДА КУПИМ ?!...
ИМАМ

ГОСПОДИНЕ БОГАТИЋУ, ЧУЈТЕ, МОРАО БИХ ДА ВАМ ПРОДАМ ПОЛОВИНУ СВОЈИХ АКЦИЈА ЈЕДНОГ РУДНИКА РАДИУМА ЗА ТИХ ВАШИХ СТО ХИЉАДА!
ДА НИКАД НЕ ГОВОРИМ О ПОСЛОВИМА ПРЕ ОБЕДА, ДРАГИ ПРИЈАТЕЉУ!

АКО НЕМАТЕ НИШТА ПРОТИВ, МОГЛИ БИСМО ДА ПОРУЧИМО ГАРНИРАНЕ БИФТЕКЕ ЗА ДВЕ ОСОБЕ...
АКО НЕМАМ НИШТА ПРОТИВ? ПА РАЗУМЕ СЕ! МОЛИМ ВАС ПОРУЧИТЕ ШТА ХОЋЕТЕ!

Штампарија „Политика" а. д. Одговорни уредник Милосав Јам. Стевановић, Поенкарева ул. бр. 21.

ОВАЈ БРОЈ ЗАБАВНИКА ЈЕ РЕПРИНТ ИЗДАЊА ИЗ 1939. ГОДИНЕ

КОЈИМ ПУТЕМ ДО ОСТРВА?

Ни на пецање не може да се оде без муке. Нашем пријатељу недостају неке неопходне ствари за тај подухват. Спајајући бројеве помоћи ћете му да открије да ли је то једро, бродски мотор или нешто треће. До острва и мирне воде може да се стигне само једним путем. Нађите га и помозите риболовцу да најзад стигне куд је наумио.

АКАДЕМИЈА НАУКА У ПОВОЈУ СИРОМА

Скоро све академије наука у свету почеле су своју научну делатност посматрањем и проучавањем планета и одређивањем географских координата појединих значајних места на Земљи. Ни француски бесмртници нису у томе били изузетак. Тако су они себи поставили задатак да исправе и дотерају већ раније састављене географске карте Француске и њених појединих делова.

Када су завршили свој обимни посао, показало се да се Атлантски океан „помакао на исток и надвио над Француску преплавивши знатан део северних крајева". Када је краљ Луј XIV видео ту нову карту, запитао је чиме се то он замерио господи академицима кад су му, без рата и непријатељске војске, одузели толики део државе и смањили му отаџбину.

* * *

Године 1652. у немачком граду Швајнфурту основано је „Друштво истраживача природе" из кога се касније развила Немачка академија за природне науке позната под именом Леополдина. Чланови академије потицали су из разних градова као што је то, уосталом, био случај с многим тадашњим и садашњим академијама. Ипак, Леополдина је била својеврстан изузетак. Наиме, ниједна академија наука на свету није се, вероватно, толико пута селила као ова. Њено седиште, заједно са обимном архивом и богатом библиотеком, увек је преношено кад би био изабран нови председник да би било у истом граду у коме је он живео. Тек 1879. године град Хале постао је стално седиште Леополдине.

* * *

Углед Париске академије који је растао из године у годину изазвао је читаву поплаву провинцијских академија које су копирале њено устројство и начин рада. Крајем 17. века таквих академија је било пет, а већ 1750. године њихов број се попео на 24. Ипак, рекорд у броју академија припадао је Италији. У италијанским архивама и литератури забележено је постојање више од хиљаду академија. Академија дела Круска у Фиренци настала је 1584. године и постоји до данас.

* * *

Материјалну основу Лондонског краљевског друштва чинили су некад прилози њених чланова те је због тога, разумљиво, друштво примало у чланство и многе људе који нису имали никакве везе с науком, али су зато били богати и широке руке. Стварни чланови друштва, научници, веома су неуредно плаћали чланарину. На пример, године 1673. од 146 чланова Краљевског друштва

само њих 53 нису били његови дужници. Године 1674. чак је и један Исак Њутн

ИЗ ИСТОРИЈЕ ОБИЧНИХ СТВАРИ

СРЦЕ ОД ОЛОВКЕ

Овај текст написан је писаћом машином. Али, прве белешке направљене су оловком. Прва права измишљена је у САД далеке 1812. године. Кажемо прва права, јер и пре је постојало нешто налик на оловку

Први графитни штапићи за писање имали су очитих недостатака. Прљали су руке и, што је још горе, лако се ломили. Питање ломљивости решио је 1761. године баварски трговац Каспар Фабер. Прах смрвљеног графита помешао је са сумпором, антимоном и смолама. Добио је лепљиву масу и помоћу калупа обликовао у штапиће који су тако били много чвршћи него чист графит. Остала је невоља с прљавим рукама, а онда се непознати проналазач сетио да око целог штапића омота канап.

Пола века касније, тачније 1812. године, Солар Вилијем Монро из града Конкод (Масачусетс, САД) у својој столарској радњи почео је масовно да производи уске дрвене дашчице дугачке 15 центиметара. Дуж сваке је у средини био жлеб. У тај жлеб Монро је стављао графит („срце" оловке), залепио те две дашчице и то је била прва права савремена графитна оловка.

То јевтино, практично, чудесно лако (канцеларијско) оружје сместа су заволели службеници, занатлије и сви други који су писали. Гушчје перо изгубило је тако на важности.

Оловком од 15 центиметара, каква се данас произво-

ШНИ ИСАК ЊУТН

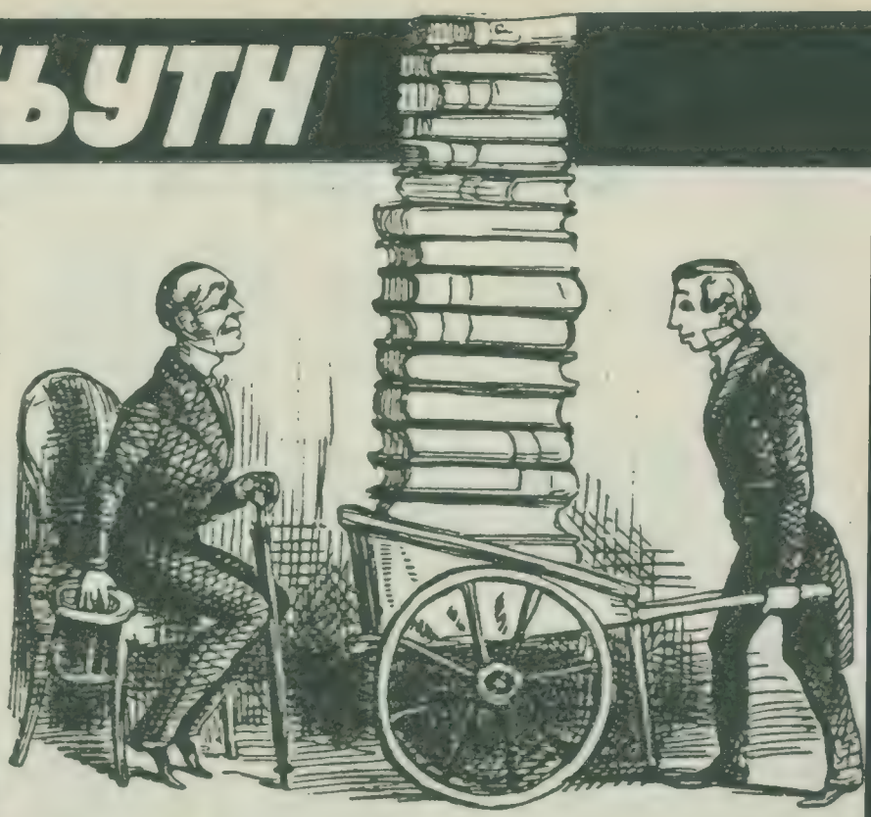

поднео молбу да га ослободе плаћања чланарине. Управа је изишла у сусрет „сиромашном научнику из Кембрића".

* * *

Статут Париске академије забрањивао је да се у ову „часну установу" бирају лица која припадају било каквом религиозном реду „због њихове склоности према апстрактном филозофирању и догматизму".

* * *

Пруски краљ Фридрих II Велики (1712–1786) записао је да су његовог деду, изборног кнеза Фридриха, убеђивали како је неопходно да оснује и издржава академију наука исто као што је, на пример, неопходно да сваки човек који добије неки ранг и положај на двору држи чопор ловачких паса.

* * *

Када је 1699. године краљ Луј XIV потписао статут Париске академије, већ на првом заседању настала је гужва око места: сваки од чланова желео је да баш он седи у првом реду. Управа академије одредила је потом сваком члану стално место у дворани. А да за време заседања не би било сувишних разговора и ометања рада, поред математичара посадили су анатома и тако редом.

* * *

Филозоф и математичар Готфрид Лајбниц (1646–1716) највише се од

свих научника заузимао за оснивање научних друштава у Немачкој. Годинама је износио и разрађивао ту замисао, писао, образлагао и слагао своје забелешке. У једној од тих забелешки Лајбниц је опширно изложио план устројства научних друштава. Та белешка била је написана чудном мешавином латинског и немачког језика. „Нека ме немачки научници не укоре и не замере ми што употребљавам овде, без бирања, немачке, латинске и ине речи варварске. Употребљавам оно што ми прво падне на памет бринући само о томе да те речи буду разумљиве".

К. В.

ди, може да се повуче линија од 60 километара, или напише најмање 45.000 речи пре него што се претвори у оловчицу величине опушка цигарете.

Савремена оловка производи се од четрдесетак различитих материјала. Најбољи графит је у Шри Ланки, на Мадагаскару и у Мексику. Гума за брисање (ставља се на један крај оловке) најбоља је у Малезији, а восак у Бразилу. Од тих сировина данас се производи више од 500 врста различитих оловака, укључујући и оне којима се служе хирурзи да би на кожи пацијента обележили места за операцију.

Сланвни и богати грчки бродовласник Оназис свој први бизнис направио је баш с графитном оловком. Неком трговцу запалила се радња. Изгорело је готово све. Млади Оназис запазио је да су графитне оловке нагореле само на једној страни. Питао је власника да ли би му продао оловке и колико би за њих тражио. Трговац, очајан, одговорио је да је ионако пропао и да му оловке поклања. Оназис је брже-боље покупио цак оловака, заоштрио их на страни где су нагореле и продао. Био је то његов први успешан посао. После су дошли други, много важнији и много уноснији...

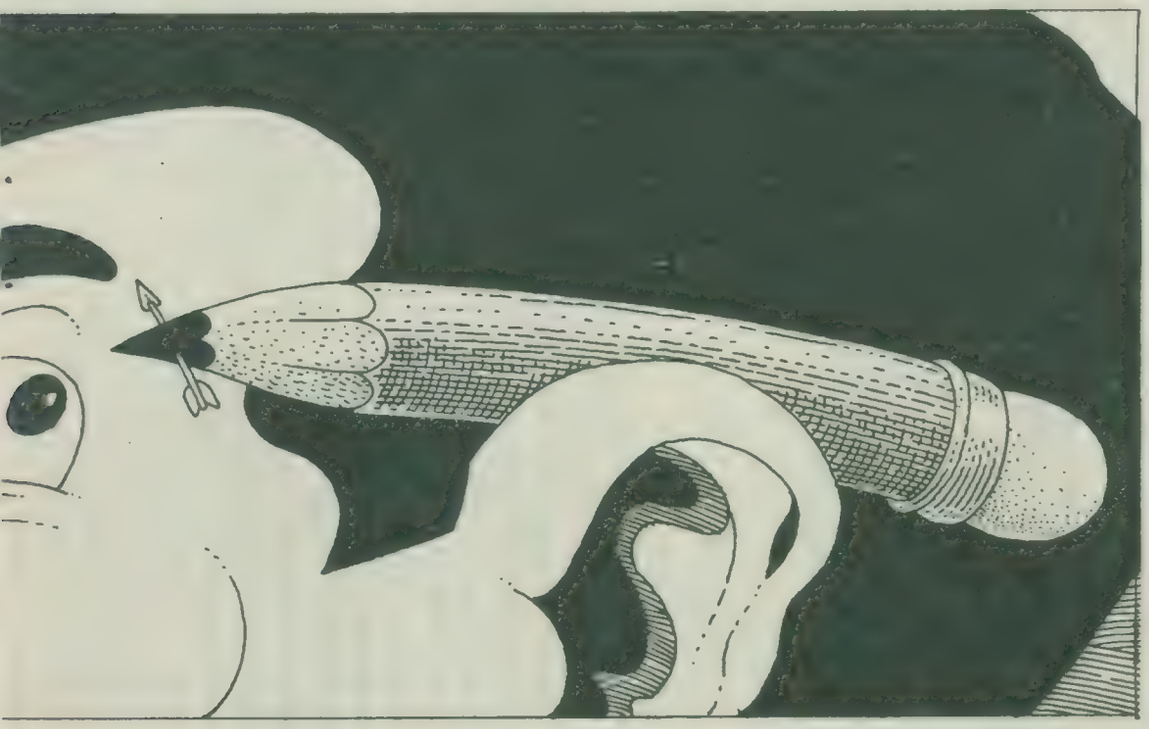

И тако све почиње од обичне оловке: креација хаљине, нацрт војног брода, авиона, аутомобила или атомске централе. Можда је, ипак, обична графитна оловка најмање цењено интелектуално оруђе у историји човечанства.

Х. Н.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

МОДА ЗА БРОДСКЕ ПАЛУБЕ

УНИФОРМЕ У РАТНОЈ МОРНАРИЦИ

Посебни услови живота и рада на бродовима наметнули су и посебне униформе за припаднике ратних морнарица целог света, од давнина до данас. Традиција се вековима чува и готово сви морнари слично су одевени без обзира под чијом заставом плове

Све поморске државе су још крајем 18. века прописале стандарде и морничке униформе израђиване су тако да задовољавају хигијенске и климатске услове, као и да у случају потребе, могу брзо да се обуку и свуку. Униформа мора бити подесна за обављање сложених радњи на броду и прилагођена за коришћење у тешким временским условима.

Мање раскошна, више практична

Једнообразно одевање на бродовима потиче још из времена Римске империје. Кроз читав стари и средњи век униформе су биле различите. Тек успостављањем сталних ратних морнарица у 17. веку уводи се униформа која је иста за све припаднике морнарице која ју је прописала. Посебна је униформа за официре и морнаре. Морнарску униформу тада су диктирале водеће поморске земље и њихови прописи постали су узор осталим ратним морнарицама. Те прве униформе истовремено су изражавале и класну припадност.

У Француској је 1665. године донесен пропис којим је одређен начин одевања у ратној морнарици, што је вероватно први званични акт који је прописивао ношење униформи. Официри су носили капут и панталоне плаве боје, прслук, црвене чарапе, тробоги шешир и мач, ознаке чинова биле су на рукавима.

Поручник фрегате наше Ратне морнарице

Витез Светог Стефана из 1605. године припадник Тосканске ратне морнарице

У Енглеској је униформа уведена век касније, тачније 1748. године – за официре плави капут, бели прслук, панталоне, беле чарапе и тробоги шешир. Слична је била и у ратној морнарици САД (1776. године).

Крајем 18. века у енглеској и француској ратној морнарици појављује се свечана униформа која је била раскошна и привлачна.

По угледу на водеће поморске силе и остале земље до краја 18. века уводе униформе – од енглеске ратне морнарице узета су жута метална дугмад са сидром, од француске еполете, од шпанске ешарпа. За зимску униформу одабрана је тамноплава боја, а за летњу бела. Свечана униформа губила је од своје раскошности и постајала све практичнија. Сабљу је, рецимо, постепено замењивао бодеж.

На почетку 20. века у већини ратних морнарица прихваћена је униформа од плавог капута-сакоа, отвореног кроја, са два реда дугмади. Ознаке чина углавном су у виду сребрних и златних ширита на рукавима, а само у немачкој и руској морнарици чинови се носе на еполетама.

Свима заједничко

Поред свих измена, у униформама ратних морнарица задржани су елементи са традиционалним обликом, као

што су морнарска капа, морнарска блуза, морнарска крагна, флор, гајтан...

Морнарска капа је задржала округли облик. На њој се исписује име брода (у почетку директно на капи, касније на посебној врпци) или назив ратне морнарице, односно флоте којој морнари припадају. Морнарске капе у начелу су исте иако постоје разлике у детаљима. У француској морнарици на капама се носи црвена кићанка, звана пом-пон, која означава нешто младалачко, весело.

Морнарска блуза је затвореног кроја, без преклопа и дугмади. Облачи се преко главе, а има три карактеристична детаља – крагну, флор и гајтан.

Морнарска крагна је традиционални део морнарске одеће, а потиче из доба бродова на једра. Морнари су у то време косу мазали и неговали разним смолама и мастима, а како је била дугачка и досезала до леђа, остављала је траг на одећи. Да би то избегли, морнари су преко одеће стављали комад платна који је временом постао део одеће. Енглези су, тако, 1857. године увели крагну у униформу. Она је плаве боје са белим пругама које су украс.

Поморски капетан венецијанске флоте из 1784. године

Морнаричка униформа увек је била привлачна. На слици униформе венецијанске флоте

Флор такође потиче из времена бродова на једра и то од тканине која је тобџијама служила за брисање лица од барутног дима. Носили су је изнад чела, а црна боја била је практична за употребу. Касније је тај повез постао део униформе и носио се на блузи, везан у чвор или једноставно пресвучен.

Гајтан је тања плетена узица за везивање морнарског ножа који је био неопходан за разне ужарске радове. Нож се, везан за узицу, носио око врата. Гајтан је такође традиционални део морнарске униформе и носио се преко флора двоструко везан у парадни чвор осмице.

Морнарске панталоне имају карактеристичне ногавице и облик. Уопште шире су при дну јер је често потребно да се подвијају, на пример приликом прања палубе или пењања на јарболе; а широке панталоне се и лакше скидају приликом пада у море.

Енглески и руски адмирал у данашњој униформи

Униформа у нашој Ратној морнарици

У нашој Ратној морнарици устаљена је униформа за морнаре и старешине. Ред и дисциплина захтевају да њени припадници у служби носе прописну одећу на којој су ознаке чинова и специјалности.

Она је задржала многе елементе које поштују све морнарице света – боју, делове одеће, ознаке и чинове.

Чинови одређују хијерархијски степен особа које су на броду – мору и копну. Војна и поморска улога Ратне морнарице и разноликост савременог наоружања условљавају потребу да се њено људство подели по звању, функцији и чину, али и по специјалностима.

Начин обележавања струке и чина сличан је код свих морнарица света. На зимској одећи чин се означава златним ширитима на рукавима и једном врпцом на рамену. Струка се означава посебним знаком изнад врпци – број и ширина врпци означава чинове, а знак за поморски смер је златна звезда (пет кракова), која не представља идеолошки знак, а за морнаричко-техничку службу назубљено коло. На летњој одећи, шињелу и доламици, чин и струка означавају се на нараменицама горње одеће и на рукавима блузе.

Бошко Антић

ХИТ ХИТ ХИТ

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво,
Занима ме гдје у Сплиту може да се набави касета на којој је снимљена пјесма „Кондоров лет" и тко је њезин писац?

Петар из Сплита

Ову стару латиноамеричку народну песму обрадили су Сајмон и Гарфанкл а налази се на њиховом албуму „Greatest Hit's" под називом „El Condor Pasa (If I Could)". Плочу је лиценцно објавила ЗКП РТВ Словенија.

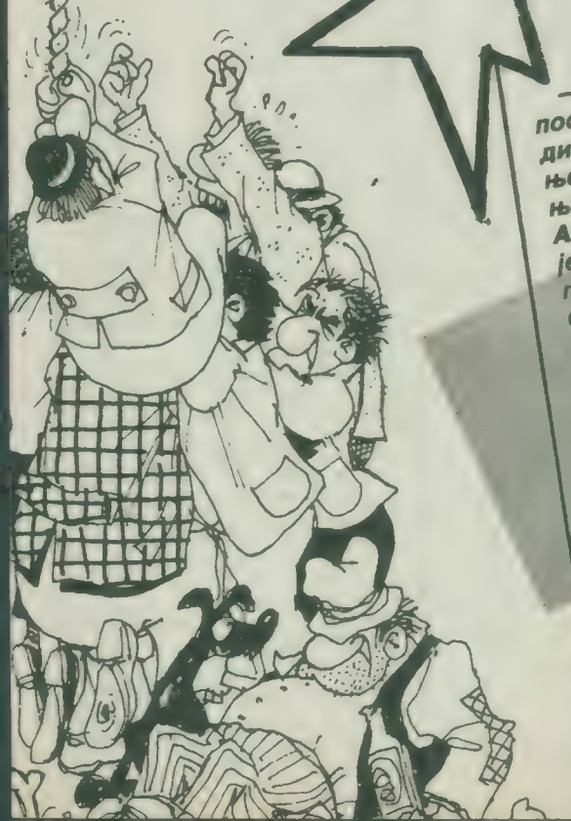

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

– Да смо као група постојали 1969. године, наше понашање нико не би оценьивао као откачено. Али, само зато што је 1992, изгледамо потпуно другачије. Опасности више нема. Ни у музичком авантуризму и у начину живота. Остали музичари наступају тек да би нешто раздили пре но што за три године постану чиновници у банци. Нису почели да се баве музиком из истих разлога као ми, не воле је на исти начин. Задатак музике је да се не осећаш сам.

Боби Гилеспи („Primal Scream")

MISS YOU MUCH

Shot like an arrow through
my heart
that's the pain I feel
I feel whenever we're apart
not to say that I'm in love
with you
but who's to say that I'm not
I just know that it feels
wrong,
ehen I'm away too long
it makes my body hot, so let
me tell ya baby
I'll tell your mama, I'll tell
your friends
I'll tell anyone
Whose heart can comprehend
Send it in a letter baby
Tell you on the phone
I'm not the kind a girl
Who likes to be alone
I miss ya much (boy oh I
miss you much)
I really miss you much
I'm rushing home
Just as soon as I can
I'm rushing home to see
Your smiling face
And feel your warm embrace
It makes feel so good
So I'll tell you baby
I miss you much
I'm not ashamed
to tell the world
I miss you

НЕДОСТАЈЕШ МИ ПУНО

Као да сам стрелом
прободена кроз срце
такав бол осећам
сваки пут када смо
раздвојени
не кажем да сам у тебе
заљубљена
али ко ће рећи да нисам
само знам да није добро
када сам предуго на путу
од тога ми тело постаје
врело и зато ћу ти рећи
драги
Рећи ћу твојој мами, рећи
ћу твојим пријатељима
рећи ћу свакоме
чије срце може да схвати
послаћу ти у писму драги
рећи телефоном
нисам од девојака
којима се свиђа да буду
саме
недостајеш ми пуно (дечко,
недостајеш ми пуно)
занста ми пуно недостајеш
Јурим кући
најбрже што могу
јурим кући да видим
твоје насмејано лице
и осетим твој топли загрљај
од тога се добро осећам
и зато ћу ти рећи драги
Недостајеш ми пуно
није ме срамота
да кажем свету
недостајеш ми

Текст и музика: **Џејмс Харис и Тери Луис**
Изводи: **Џенет Џексон**

РАСТАНАК СЕ ПРИМАКАО

● У најновијем филму Алана Паркера који се под називом „Commitmens" управо приказује у Енглеској, група клинаца из Даблина покушава да оснује соул бенд. Зашто су се одлучили баш за соул, објашњава њихов новопечени менаџер: „Ирци су црнци Европе, становници Даблина су црнци Енглеске, а северног дела града су црнци – Даблина. Зато ћемо свирати соул."

Кроз овако духовито објашњење дата је и суштина ирског рока, а последњих година синоним ове, локалним фолклором обојене музике је састав „Pogues" и, наравно, њихов певач Шон Мекгоуен. Сада се та јединствена слика веселе ирске братије мало разбила јер Шон више није члан „Poguesa" а до растанка је дошло у тренутку када се на тржишту појавио њихов албум „Best Of Pogues".

– Последњих година не осећам се најбоље – каже Шон. – Наравно, од бурног живота, али сада сам сасвим у реду, изузев што ми је једна рука полупарализована. Лекари кажу да је то од повређеног нерва и да ће брзо проћи. Та повреда ми не смета на сцени и сада се бавим окупљањем нове групе. Са мном је Брајан Робертсон, бивши гитариста групе „Thin Lizzy". Не знам да ли ћемо успети, али то ће бити мешавина свега што сам желео да урадим и онога што је он желео. Мешавина врло гласне, брзе ирске музике. Зато сам врло задовољан што више нисам у „Pogues". Запали смо у класичну диносаурус рокенрол ситуацију, налик оној с краја шездесетих и почетком седамдесетих. Драго ми је што ће уместо мене у групи бити Џо Стрампер, већ је свирао са нама и одлично се уклапа.

Није лако проценити у ком ће правцу „Pogues" кренути без Шона јер су многи поистовећивали њега и групу. То је као да вам неко понуди „банана сплит" без банане. Он, наравно, мисли другачије:

– Поред мене, у групи је још пуно чланова. Срећан сам што су најзад схватили да смо сви чланови „Pogues" и да ја, сам за себе, не чиним групу. Да није било тако, звали бисмо се „The Shane Mac Gowan Band". А пошто све има свој век трајања, тако је и нашој постави дошао крај.

ФАНТАСТИКА

Ратко Јанковић

ВЕШТИЦА

Уређује
др Зоран Живковић

„И наћох ја је грча од смрти жена којој је срце мрежа и пругло (замка), којој су руке окови; ко је мио Богу сачуваће се од ње, а грешника ће ухватити она."

(Књига проповједникова, Стари завјет)

Стављам пред тебе, љубазни читаоче, овај спис чију суштину сам разлучити не могу, а ипак ме страховима испуњава, сан односи, у нездраву мисао баца. Просуди сам, љубазни мој, и ако се покајеш због протраћеног времена, не жести се на мене јер суд је твој.

КАЗНЕНИ ПОСТУПАК ПРОТИВ АНЕ МАРГАРИТЕ ХЕРЦОГ

Суд града Фрајбурга, 17. новембра 1699. године

Дана 17. новембра 1699, ја, Конрад фон Либерхаузен, у палати његове светлости Герхарда милостивог Санторела спроведох истрагу против Ане Маргарите Херцог, рођене Шулц.

Први сведок крчмар Јохан Хаузер под заклетвом

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

је изјавио да је наведена Ана Маргарита Херцог, звана Жута, пре осам година, у свађи око врча пива који је канила носити кући, изрекла страшну клетву. У пет година, после тог догађаја, деци крчмара Хаузера натицао је врат и она су умирала, рекло би се, лаком смрћу.

Други сведок Гертруда Ханауер-Штоле тврди да је поменуту Ану Маргарите Херцог видела како маже столицу машћу у намери да одлети на састанак вештица. Будући да ју је вештица опазила, сведокиња Ханауер-Штоле тврди да јој је урекла стоку па је ова угинула.

Трећи сведок Лотар Хекете на тортури је изјавио да је са наведеном Аном Маргаритом Херцог и са још три жене посветио душу ђаволу, очарао шуму манастира у граду Беру, урекао стоку господина капетана тако да изгуби млеко, гадио и тровао воду. Научио је Ану Маргариту Херцог тајним речима и начину како да се у мачку претвори и лакше своја недела извршава.

ОПТУЖНИЦА ТУЖИОЦА ГРАДА ФРАЈБУРГА ЕРХАРДА ФОН ТИДГЕА

Фрајбург, дана 26. новембра 1699. године

Тужба тужиоца славног града Фрајбурга против Ане Маргарите Херцог као окривљене и оптужене гласи:

Горе наведена оптуженица, заборавивши на страх пред богом и људима и не хајући за строгост земаљских закона, у промишљеној намери и унапред заснованој злоби, склопи уговор с ђаволом и уврсти се у дружину вештица. Разним је начинима својим чаробњачким умећем шкодила људима, пољима, стоци, осталим створовима, довлачила град и друге штете изазивала. Путено се помешала с ђаволом и отказала богу дужну веру.

Због тога тужилац града Фрајбурга жели да поменута оптуженица због страшних злочина дође на суд и парницу и буде прво својевољно, а ако то правда тражи и на мукама испитана да призна кривицу и ода сукривце. Онда ће се одлучити да се оптуженица, њој као казна а другима за пример, има спалити огњем како то закон земаљски допушта.

Датум одређеног рочишта је 2. децембар 1699. године

ЗАПИСНИК ОД 2. децембра 1699. године О СУДСКОЈ РАСПРАВИ НА ОСНОВУ КОЈЕ ЈЕ ДОНЕСЕНА ПРЕСУДА ДА СЕ АНА МАРГАРИТА ХЕРЦОГ ПОДВРГНЕ ИСПИТИВАЊУ НА МУКАМА

У судници града Фрајбурга подигнута је оптужница против Ане Маргарите Херцог. Тужилац је био племенити Ерхард фон Тидге који је поднео суду оптужницу, записник о истрази и изјавама сведока.

Ослањајући се на важеће земаљске законе моли: иако је кривица оптуженице већ очигледна и јасна, њу треба подврћи мучењу да изда остале саучеснике у гнусним злочинима. Као спасоносни пример осталима треба је осудити на спаљивање огњем.

Споменута оптуженица доведена је у оковима пред суд. На питања суда одговарала је течно и без замуцкивања. После суочења са сведоцима за свакога је рекла да говори неистину и да хоће само да је опањкају и да јој униште срећу јер живи срећно са мужем. Нема деце.

Заступник оптужбе изјављује да оптуженица у потпуности пориче наводе тужбе те он моли суд да је подвргне испитивању на мукама да призна наводе сведока и буде огњем одстрањена од поштених живих људи.

Суд доноси следећу одлуку:

Оптуженица се због изјава сведока има подврћи испитивању на мукама у сврху откривања онога што се има открити и признавања онога што се има признати.

За саслушање признања одређује се тужитељ Ерхард фон Тидге и судија милостиви барон Ервин Штолц-Бриски.

ЗАПИСНИК ОД 10. децембра 1699. године О ИСПИТИВАЊУ НА МУКАМА

На основу донесеног судског закључка доведена је Ана Маргарита Херцог. Судија племенити барон Ервин Штолц-Бриски код себе је, као заштиту од чини, поседовао со и биље посвећено на Цветну недељу. Као заштиту од додира вештице по зглобовима руку племенити судија барон Штолц-Бриски умотао је чланке повојем. Пошто вештице могу зачарати речима и погледом, оптуженица је уведена натрашке у одају пошто су јој претходно одстрањене све длаке са тела како не би сакрила чаролију која штити од болова.

Оптуженица је прво застрашивана, а затим мучена. Муке је лако поднела. Све изјаве сведока је порицала.

Судија је, постављајући питања, непажњом, пришао сувише близу. Оптуженица му се уз гласан крик унела погледом у лице. Измигољила се из конопаца. Тело јој се извијало, смањивало и кострешило. Постала је то зла звер мачка са чијих је уста цурила крв од растргнутог врата судије племенитог барона Ервина Штолц-Бриског. Тужилац милостиви Ерхард фон Тидге видно је отицао, ударала му је крв из очију и ушију...

ИЗЈАВА КЉУЧАРА СУДСКИХ ПОДРУМА У КОЈИМА ЈЕ 10. децембра 1699. године

ИСПИТИВАНА НА МУКАМА АНА МАРГАРИТА ХЕРЦОГ (дато под заветом ћутања у катедрали Света три краља)

Љубазни, мудри и посвећени слушаоци моји. Када сам кроз тврда врата чуо крике племенитог барона Ервина Штолц-Бриског, знао сам да је Сотона дошао да пожање своју крваву жетву.

Провалио сам у просторију. Страшан призор беше погледати. Из тужиоца Ерхарда фон Тидгеа већ је источио живот, растргнути судија Штолц-Бриски показивао је знаке тихог умирања.

Зла звер мачка стајала је на средини одаје, крваве главе и сјајне длаке. Нисам смео да је гледам у очи, плашио сам се и да видим где је, проклињао тренутак што ме сулуда радозналост натерала да уђем међу ове тврде зидове мучења и смрти.

Одједном, као да моје просте, испране старачке очи почеше да лажу и варају. Ништа не кријем, свети оци, у хлеб и срећу своје деце кунем вам се у овом светом храму.

Мачка се у трену прометну у прелепу обнажену девојку, ова у наказну старицу отворених рана на лицу. Мислио сам да лудим. Старица коракну према мени непрекидно увећавајући тело. Чуо сам пуцање тканине њене одеће. Када је већ била толика да је стасом извалила врата тврдог подрума, спласну и издужи се, па прометну у плетену жилу која ме удари по укоченом телу.

Потрчах опасан ударима говеђе жиле. Ускоро, удари престадоше, а уз мене пројури хрт, загризе ми ногу, откиде и месо и платно и нестаде...

[redacted]

Ако има нешто сулудо онда је то наш повратак са планете Земље. Под утицајима цивилизације на коју нисмо били припремљени, половина наших посада, раздробљених и препуклих живаца, противно нашим обичајима, везала се у једно. Било је неприродно да се ми, милиони ситних организама, вежемо један за други и сачинимо форму која непрекидно мења величину и поприма ружне земаљске облике. То је било опасно, неизлечиво групно лудило наших посада.

Ако зажелите, када будемо слетели, да нас лечите, онда сте милостиви; ако нас побијете, онда сте мудри.

[redacted]

РЕШЕЊЕ МОЗГАЛИЦЕ

„РУЖИЧАСТО, ПЛАВО И ЗЕЛЕНО"

У наградној загонетки Мартина Гарднера поткрала се, на жалост, једна коректорска грешка због које је цела поставка нерешива. У погрешној верзији тај део загонетке гласи: „Ако сада саберете број особа ружичасте коже са бројем особа плаве коже, а затим том броју додате број свих особа зелене коже, добићете коначни збир од 81". Овако формулисан, задатак не може да се реши јер из овога произилази да зеленопутих особа има 21, док се претходно каже да их има више од три, а мање од дванаест.

Из наведене, кључне, реченице изостављена је само једна реч: ОЧИЈУ. Ова реченица треба да гласи: „Ако сада саберете број особа ружичасте коже са бројем особа плаве коже, а затим том броју додате број ОЧИЈУ свих особа зелене коже, добићете коначан збир од 81".

Пре но што вам дамо решење исправно постављеног задатка, морамо да вам кажемо да је само ОСАМ читалаца уочило да је задатак нерешив зато што се у поставци поткрала нека грешка. Разуме се, њих осморо биће награђено по једном књигом библиотеке ПОЛАРИС, док се осталима, који су ипак нашли „решења" за нерешиву загонетку, извињавамо због коректорске грешке која их је довела у забуну.

А сада, ево решења исправно постављене загонетке „Ружичасто, плаво и зелено".

Осамдесет ружичастих руку значи 40 ружичастих особа, а четрдесет плавих руку значи 20 плавих особа. Према томе, ружичастих плус плавих особа има укупно 60. Ако сада од 81 одузмете 60, остаће вам 21 као број очију зелених особа.

Множењем се 21 може добити само на два начина: 1×21 и 3×7. Дознали смо, међутим, да има више од 3 зелене особе, а мање од 12, што, дакле, значи да их може бити само 7, односно да свака од њих има по три ока! Припадници све три расе, наиме, имају треће око смештено између преостала два, поврх носа...

Илустровао: Добросав Боб Живковић

Лукаво, али не много тешко, зар не? Ако вам тако изгледа, шта кажете на додатни вид истог проблема који вам задајемо необавезно – дакле, овога пута без награда, само ваше забаве и оштроумности ради?

Прочитајте још једном причу „Ружичасто, плаво и зелено", исправите незгодну коректорску грешку, а онда покушајте да одгонетнете који је професор био које коже...

Шта кажете на ово? Изазов и по – зар не? Јавите нам ако и ви дођете до решења. Овога пута, као што смо казали, неће бити награда, али ће сви који дођу до решења добити „посебно признање" библиотеке ПОЛАРИС за SF домишљатост...

ДОБИТНИЦИ КЊИГА БИБЛИОТЕКЕ ПОЛАРИС

1. МАРКО МАРКОВИЋ, Гоце Делчева 20/9, 19210 Бор
2. ВАНЕСА ШТЕФИК, ЈНА 25, 23217 Велике Ливаде
3. АДРИАНА ВУЈОВИЋ, Боже Дамјановића 47, 11400 Младеновац
4. НЕДИМ КУПУСОВИЋ, Н. Пашића 19, 71000 Сарајево
5. ДЕЈАН КУЗЕЉЕВИЋ, Братства-јединства б.б., 31320 Нова Варош
6. ТАЊА КНЕЖЕВИЋ, Пере Ћетковића 68/10, 11000 Београд
7. ОЛГИЦА ДИМИТРИЈЕВИЋ, Бориса Кидрича 5/19, 19210 Бор
8. БОЈАН ПЕЈКОВИЋ, Маре Ресавкиње 1/3, 35213 Деспотовац

BEOSOFT – COMMODORE 64/128

игрице за компјутер

BEOSOFT је фирма за продају програма за *Commodore* основана 1989. До сада нам је поверење поклонило преко 6000 чланова из целе Југославије. За квалитетну услугу и фер однос према купцима 1991. године смо по анкети часописа *Svet Kompjutera* проглашени за најбоље продавце програма. Поседујемо преко 3000 програма. Ово је део из наше понуде. Постаните и Ви наш члан!

ЦРТАНИ ФИЛМ	АУТО-МОТО ТРКЕ	ПОЧЕТНИЧКИ
АКЦИОНИ	ФИЛМСКИ ХИТОВИ	ПУЦАЧКИ
СВЕМИРСКИ	РАТНИ	СПОРТСКИ
ДЕТЕКТИВСКИ	БОРИЛАЧКИ	ИГРЕ СА ТОП-ЛИСТА
НИНЏЕ	ЛУНА ПАРК	НАЈБОЉЕ ИГРЕ ЗА Ц-64
ФУДБАЛ	ИГРЕ НА СНЕГУ	КОШАРКА
ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО	ИГРЕ БЕЗ ГРАНИЦА	НАЈБОЉЕ ИГРЕ 1989
НАЈБОЉЕ ИГРЕ 1990	НАЈБОЉЕ ИГРЕ 1991	ВЕСТЕРН
АВАНТУРИСТИЧКИ	ОЛИМПИЈАДА	ПОРНО
ДРУШТВЕНИ	СИМУЛАЦИЈЕ ЛЕТЕЊА	ЕНГЛЕСКИ ФРАНЦУСКИ НЕМАЧКИ
ХИТОВИ НОВЕМБРА	ХИТОВИ ДЕЦЕМБРА	ХИТОВИ ЈАНУАРА

ИЗАБЕРИТЕ 4 КОМПЛЕТА И ДОБИЈЕТЕ ЈОШ 4 БЕСПЛАТНО (ОКО 200 РАЗЛИЧИТИХ ИГРИЦА)

Свака касета садржи упутство на нашем језику. Гаранција за све наше услуге је годину дана. Цена једног комплета износи 300* динара. ПТТ трошкове сноси купац. Пошиљку добијате за 3 – 4 дана. Касете можете наручити телефоном или писмом. * ове су подложне променама

НАРУЏБЕНИЦА

ДА, овим неопозиво наручујем следеће комплете:

.....

.....

.....

име и презиме место и поштански број

.....

улица и број потпис

.....

BEOSOFT, ПОШТАНСКИ ФАХ 25
11050 Београд 22 ☎011-421-355
Радно време: од 08 до 21 ч сваког дана и недељом и празницима

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Кошаркашки савез Србије (скр.) – Слике израђене воденим бојама, **2.** Један родитељ – Летњиковци – Париски часопис за жене, **3.** Легло звери, јазбина – Ауто-ознака за Сарајево – Обичаји, навике (тур.), **4.** Мотор на електрични погон, **5.** Певач са слике – Свеза, **6.** Треске (збирно), **7.** Ауто-ознака за Италију – Мера за земљу, **8.** Симбол калијума – Француски град на Азурној обали, **9.** Добар говорник, **10.** Домаће животиње, **11.** Списак имена, **12.** Намакнути.

УСПРАВНО: 1. Врста школе на Западу (мн.) – Град у Банату, **2.** Астали – Италијански фудбалски клуб, **3.** Врста рибарске мреже (мн.) – Дрвце за намотавање конца, мосур, **4.** Симбол угљеника – Кућни број (скр.) – Реч без нагласка, атонон, **5.** Ознака за ампер – Наша оперска певачица, Милка, **6.** Залив на Јадрану – Име певача Нелсона, **7.** Лична заменица – Осамнаесто и претпоследње слово азбуке, **8.** Место погибије Дејвија Крокета, **9.** Обичан војник, **10.** Ознака за електрон – Женско име, Етела, **11.** Годишње доба, **12.** Староседеоци Балкана.

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1				●								
2					●					●		
3				●			●					
4												
5											●	
6												
7	●		●	●								
8		●				●						
9												
10												
11												
12												

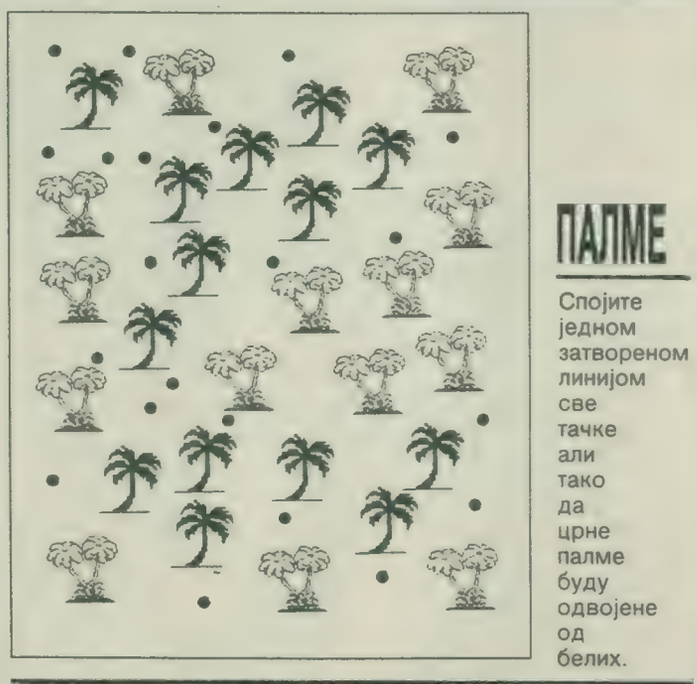

ПАЛМЕ

Спојите једном затвореном линијом све тачке али тако да црне палме буду одвојене од белих.

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ЧОБАНИИН У

У давна времена два дечака чувајући стоку у Јужном Велсу нашли су у папрати две чупаве риђе лоптице и помислили да су то сигурно лисичићи. Међутим, у селу им је један стари сељак објаснио да им је то поклон од вила чаробница. Наиме, у та давна времена веровало се да на овим животињама јашу виле, а и дан-данас пас, који ће касније постати познат под именом велшки корги, сачувао је успомену на ово јахање – улегнуће на леђима од „вилинског седла". Кад су порасли, лажни лисичићи научили су да чувају стадо, занат којим ће се вековима бавити и сви њихови потомци.

Стигли с Астериксом и Хогаром

Наука, наравно, има много прозаичније објашњење за ову стару пасмину из Јужног Велса. По општем мишљењу кодиган је старији. Његови преци мешавина су немачког овчара, јазавичара и теријера, а преко Ламанша су га пренели Келти, пре више од 3000 година, о чему сведоче трагови коргија у Великој Британији из тог времена.

Пемброук је ближи род са шведским овчаром или једним псом Западних Гота, а у Велс је стигао са Викинзима. Према другима, пемброук је рођен у време енглеског краља Хенрика I Кицоша (1068–1135), сина Виљема Освајача, а у Британију су га са собом довели фински ткачи који су се настанили у грофовији Пемброук са својим псима који су, без сумње, нордијског порекла.

Међутим, било да су пореклом Келти, Викинзи или Англо-Нормани, једно је сигурно: онај ко је касније стигао током хиљада година укрштао се са оним ко је пре њега дошао.

Пресудан потез војводе од Јорка

Корги је и буквално пастир који је постао краљевски пас. Али, он је то и заслужио. Кажу да је тако интелигентан да брзо научи да ујутро сам одводи стадо на пашу а увече га врати на фарму. Неки чак тврде да је у стању да разликује грла свог господара од суседних. У 10. веку за то му је одао признање и краљ Хајвел (или Хауел) наредивши да онај ко се усуди да убије кара или каргија (cur, curghi на енглеском) мора да плати казну од 4–60 пенија. Не треба далеко одавде тражити корен речи „корги".

Од 15. века велшки корги, осим што чува стада говеда и понија, спроводи стоку на пијаце и сајмове, чак до Лондона. Путовање дуго 350 километара трајало је недељама, а корги у терању стада није имао премца. Али, после стотина година стажа пратиоца стада, развој железнице и друмског саобраћаја вратили су коргија натраг на кућно огњиште. Није прошло дуго а код нашег ортака откривен је таленат: пемброук и кодиган показали су се изванредни и за улогу кућног и изложбеног пса. Обојица су то прихватили с одушевљењем.

У шали га називају и „Тулуз Лотрек", али њега није брига за то. Корги, који је некад чувао стада, сачувао је жарку жељу за кретањем и ако се добро не изјурца, не може бити задовољан и срећан. Погледајте овог пемброука како ужива!

Године 1925. Клуб велшки корги окупио је све љубитеље пемброука у Хајверфордвесту, а идуће године основано је Удружење кодиган велшки корги. Од тог тренутка почиње велики разлаз: жучне расправе присталица једне и друге врсте. Године 1934. Кенел клуб је окончао ову полемику одлуком да не постоје две подврсте већ две расе велшког коргија. Тада су обе врсте и стандардизоване.

Неколико месеци пре тога одиграо се догађај који је одлучио судбину коргија: један од њих ушао је у краљевску породицу. Војвода од Јорка, будући британски краљ Џорџ VI, поклонио га је својој кћерки Елизабети. Од тада је постало традиција да се девојчицама британске краљевске куће обавезно за 10. рођендан поклони један мали пемброук. Данас их британска краљица има више комада и од њих се не одваја чак ни кад иде на далека путовања. Овим изненадним „напредовањем" кодиган је неправедно занемарен, поготово кад се зна да су шездесетих година разлике између две расе биле мање видљиве него данас. Јер, све до 1900. сви су се велшки корги међусобно укрштали. Тек је каснијом селекцијом кодиган постао тежи, а пемброук се профинио, а сваки добио свој понешто другачији карактер: обојица су интелигентни, поуздани и добри према деци, само што је пемброук живахнији и темпераментнији. Обојица су такође дуговечни, врло отпорни и одличног здравља.

Галопира за коњем!

Велшки корги, и један и други, воли да пешачи, при том је просто неуморан: у стању је да пређе 30–40 кило-

***ПЕМБРОУК:** усправне, мало заобљене уши. Широка, доста пљосната глава. Скоро да нема репа. Длака средње дужине, једнобојна црвенкаста, боје песка, риђа с црним палежом, с белим мрљама на ногама, грудима и врату. Висок 25–30 цм, тежак 10–12 кг. Миран, поуздан, интелигентан, добар према деци*

БАКИНГЕМСКОЈ ПАЛАТИ

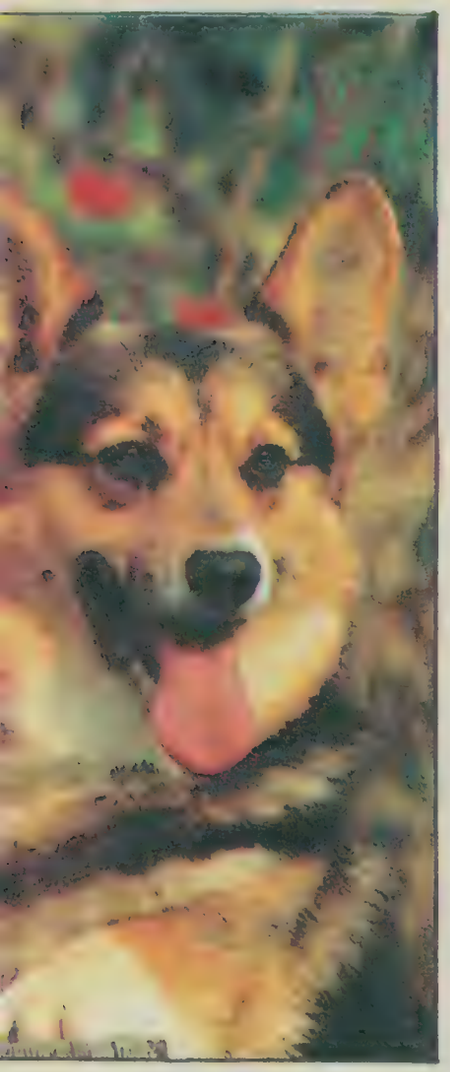

***КОДИГАН:** уши умерено дугачке, усправне, широке у основи. Дугачак чупав реп. Може бити свих боја осим потпуно беле. Снажно изражена личност – живахан, интелигентан, ведар, темпераментан, добар према деци. Висина до 30,5 центиметара, тежина 12–15 кг.*

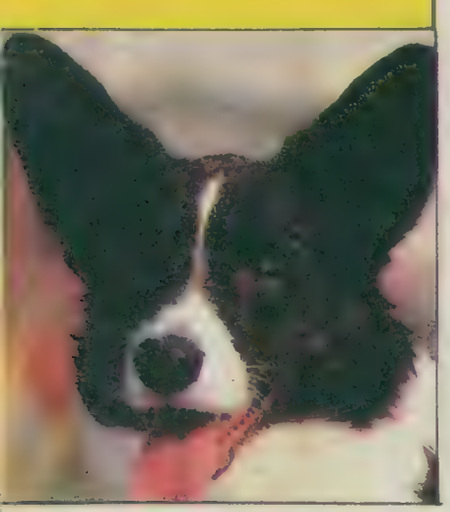

Британска краљица Елизабета II не одваја се од својих коргија, један од њих пратио је у стопу генерала Де Гола, а Ава Гарднер поделила је своје последње дане такође са коргијем. Шта ли су то видели у овом смешном псу који се „котрља" на кратким па још и кривим ножицама?

метара дневно. Није нимало случајно што је корги освојио САД у време кад је овде ушло у моду џогирање. Неки чак тврде да је пемброук у стању да прати коња у галопу. Кодиган је тежи, спорији на старту, али исто тако издржљив. За њега је, међутим, најбољи пут – пречица.

Међутим, нису сви коргији данас кућни љубимци. Има их који чувају стада оваца, посебно у Ементалу, швајцарској долини по којој је добио име чувени сир ементалер. Други су говедари, а неки чувари вила у отменим предграђима Париза, Лондона, Лос Анђелеса. Све то, међутим, не значи да овај пас, поред својих традиционалних улога, није ухватио корак са модерним животом. Напротив. У Великој Британији и САД, на пример, корги се употребљава за откривање дроге или затрпаних испод рушевина што сведочи колико му је њух осетљив. Други помажу хендикепираним и особама са слабим слухом. А за кодигана и пемброука кажу да просто добије крила кад треба да помогне слабијем од себе, било да је у питању човек или дете.

Иако није крвожедан, он се буквално не боји никога, чак ни дивљег вепра, и одмах ће залајати чим непозната особа ступи на његову територију, чак и мачка. Али, осим изванредног слуха, он у том погледу, изгледа, има и шесто чуло. „Ноћу, кад је затворен у кући, ако наше мачке прођу кроз башту, не буни се, али ако су туђе – дићи ће праву револуцију", причају власници једног коргија из Милана. Са кућним мачкама, примећено је, склопи брзо савез, а све зато да би остварили заједнички циљ. Тако су три млада лукава кодигана, који никако нису могли да се увуку код суседа и украду орахе који су опали, научили своју мацу да их докотрља и протури их испод ограде! Доказ да су не само гурмани, већ и врло интелигентни.

Мали шеф

Корги заиста уме да наметне своју вољу и зато власник мора да се постави како треба од самог почетка да га овај касније не би вукао за нос.

За то су потребни стрпљивост, добра воља и одлучност. Са њим не треба бити груб, али такође не треба пустити да ради шта му падне на памет јер је корги пас који воли да се намеће, храбар, дрзак. Такође му не треба попуштати, испуњавати његове хирове и дозволити му да се глупира.

У сваком коргију чучи мали шеф, иако је при том кодиган отворенији, због чега није мање осетљив. Али, бар није злопамтило. За разлику од њега пемброук је врло затворен и склон освети, па се понекад са овако осетљивим створом врло тешко излази на крај. Тешко га је надмудрити или преварити. Тако је, на пример, једна Контеса успоставила одличне односе са свим члановима породице која је узела, осим са господаром који је више волео мачке: Да би изразила своје незадовољство; систематски је гризла ципеле, само његове. Други, Џамп, био је врло везан за девојчицу и доживео је праву трагедију кад је одрасла и удала са а да њега претходно није „обавестила". Да би показао негодовање, почео је да обавља своје потребе у њеној соби која је остала празна.

Иначе, и кодиган и пемброук су тихи, друштвени, послушни и нежни.

Увек је весео, послушан, погађа вам мисли, у стању је да поднесе истинску жртву да бисте ви били задовољни.

– Дропи је једног дана зграбио голуба у лету – прича један власник коргија из Нице. – Моја жена изашла је да га спречи у томе. Чим је спазио, испустио је птицу на земљу и почео да је гура њушком да узлети као да хоће да каже: „хајде лети она ће мегрдити".

В. М.

БРАЋА КОЈА СЕ НЕ ВОЛЕ

Има две врсте велшког коргија: кодиган са дугим и пемброук са кратким репом. Први је редак, а други распрострањен, као што и приличи сталном госту британске краљевске куће. Некадашња браћа по млеку не живе данас у богзна каквој љубави, у ствари већ неколико деценија одвојена су у две засебне расе око чега се у кинолошким круговима својевремено дигла велика прашина. А заправо су мале разлике које постоје међу њима и одређују им идени-

На британском двору постала је традиција да се свакој девојчици из краљевске куће за 10. рођендан обавезно поклања пемброук. Препознајете ли ко је ко на овој фотографији? Са родитељима и својим велшким коргијама, принцеза Ана и њен брат принц Чарлс, пре много година.

Уређује: Вито Недељковић

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Кад сам била мала

Родитељи су ме кад сам била беба снимали камером такозваном „осмицом" за коју се користила трака супер 8 mm. Молим вас да ми кажете где могу те филмове да преснимим на видео касету. Било би пожељно да то буде у близини мог града.

ЛЕЛА
Горњи Милановац

Распитали смо се и сазнали да целулоидне филмове „супер 8" и „нормал 8" на видео касете успешно преснимава „СТУДИО 8" из Лазаревца, што није тако далеко од Милановца. Филмове и видео касету можеш послати поштом или однети лично. Адреса: „Студио 8", Лазаревац, Улица кнеза Станоја 9. Можете се договорити и телефоном, 014/8120-024.

Лепши нос, лепше уши

Пошто нас веома много читалаца пита где и у којој медицинској установи могу да обаве пластичну операцију носа и ушију објављујемо адресе установа у Београду којима могу да се обрате.

Пластичне операције носа и ушних шкољки обављају се на Клиници за уво, грло и нос у Београду, Улица Пастерова број 2, затим на Другој хируршкој, Вишеградска 26, као и на Војномедицинској академији на Бањици, такође у Београду.

Морамо да нагласимо да се операције, односно корекције носа не врше пре напуњене осамнаесте године.

ЛЕГО књиге

Занима ме где могу да набавим ЛЕГО књиге, шта оне садрже и колико коштају.

ВЕЉКО РЕДИНОВИЋ
М. Тита 18/3
Босанско Грахово

Уз сваку ЛЕГО играчку постоји упутство за склапање, али распитали смо се да ли постоји и ЛЕГО књига. У „Хипопотамусу", који заступа ЛЕГО у нашој земљи, рекли су нам да има нешто слично што је заправо упутство за употребу ЛЕГО коцака. То је артикал бр. 260, а цена је 450 динара. Може да се купи у продавници „Електротехне" у Београду, Кнез Михаилова 14.

Море, па залеђено!

Које је море током године најдуже залеђено?

ДУШАН КОРОЛИЈА
Црвенка

Познато је да се мора због велике количине соли тешко леде, али има доста оних која су због ниских температура и по неколико месеци окована ледом. Занимљив је случај Балтичког мора које у Финском и Ботнијском заливу зна да буде залеђено и до пет месеци, много више него друга мора на истој географској ширини. У њега се уливају многе реке које, као слатководне, смањују количину соли у морској води и тако је, захваљујући овој појави, Балтичко море рекордер у дужини залеђености.

Непревазиђени Роберт Першинг

Ко је највиши човек на свету? Да ли је то неко од познатих кошаркаша?

ДАНКО
Титоград

Професор анатомије на Медицинском факултету Универзитета у Вашингтону измерио је 27. јуна 1940. године Роберта Першинга Вадлоуа и установио да је висок 278 центиметара. То је, и до данас, највиши човек на свету.

Вадлоу је рођен 1918. године и веома рано почео је да расте брзо и ненормално. У петој години био је висок 162

ст у четрнаестој 226, а у двадесет и другој, 1940. године, као што смо рекли, 278 ст. Те године је и умро, а узрок болести био је целулитис (врло тешка упала ногу). Појавио се због неодговарајућег стезника који је носио да би учврстио кичмени стуб. Када је умро, био је тежак 200 килограма, а број ципела с обзиром на висину и није био велики – свега 47.

Ти, отрове!

Готово сви моји другови пуше, а могу вам рећи да ни многе девојчице из разреда не заостају за њима. Ја сам на наваљивање другова једном покушао, али није ми се допало, боље рећи, грозно сам се осећао. Због тога ми се другови подсмевају, што ми веома тешко пада, а на моју примедбу да у нашим годинама (четрнаестогодишњаци смо) то може да делује веома штетно, не хају. Одговори их бар ти, Забавниче!

ИГОР ПОПАДИЋ
Крагујевац

Дуван је отрован не само за пушаче, него и за особе које се налазе у просторијама у којима се пуши. Најбољи пример су конобари који, чак и када су непушачи, оболевају од типичних болести

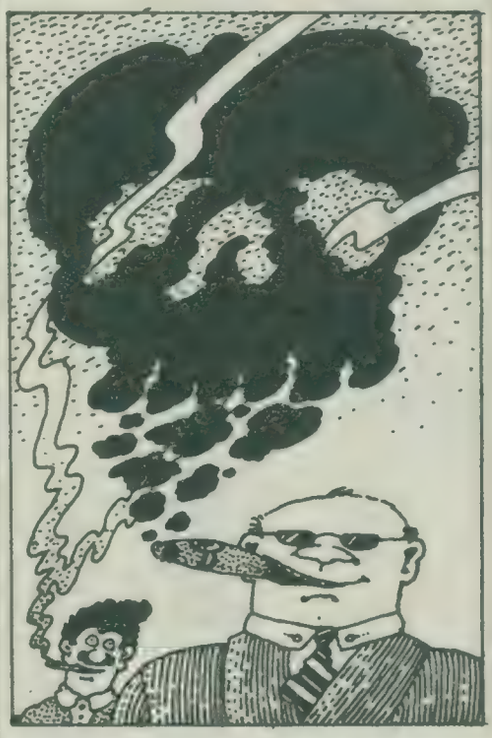

пушача јер радно време проводе у просторији која је „задимљена к'о кафана".

Пушачи поред никотина уносе у организам и велику количину угљен-моноксида који је познат као веома јак отров. Ипак, главни састојак дувана никотин – отров је број један и само због њега треба се клонити пушења. Једна једина кап чистог никотина тренутно убија голуба кад му се стави у кљун.

Удисање никотина за тако младе особе као што сте ти и твоји другови веома је опасно, погубно делује на ћелије и успорава раст који је веома изражен у вашим годинама.

Животиње најављују земљотрес

Колико има истине у томе да животиње могу да предосете земљотрес и да га на необичан начин најављују?

ПРЕДРАГ
Рашка

У старим кинеским записима сачувани су подаци о томе како животиње својим чудним понашањем могу да најаве земљотрес. У њима стоји да су змије

YU ISSN 0032-339X

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2091

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Ивана Босиљчић, Партизанска 15/37, 11000 Београд – 13 година, слуша рап, сакупља марке, салвете и украсна писма.

Наташа Тешић, В. Илића 23, 15000 Лозница – воли музику, спорт и дописивање.

Гордана Цуцин, Сутјеска 123, 23300 Кикинда – 14 година, воли рап.

Татјана Кнер, Васе Пелагића 8, 21000 Нови Сад – 13 година, сакупља постере, салвете и марке, воли спорт, тренира рукомет.

Бранко Лековић, Народних хероја 3, 84220 Жабљак – 12 година, воли спорт, дружење и путовања.

Александра Јанковић, Шумадијска 24, 12000 Пожаревац – 14 година, воли хевиметал и дружење.

Маја Манасковска, Јане Сандански 4, 91442 Демир Капија – сакупља марке, салвете и украсна писма.

Марина Госпавић, Радише Поштић 131, 32000 Чачак – 13 година, воли музику, сакупља разгледнице и украсна писма.

Лејла Садиковић, Штросмајерова 10, 76100 Брчко – 15 година, жели да се дописује са вршњацима.

Љиљана Миленковић, Бориса Кајгера 2, 25250 Оџаци – 8 година, сакупља салвете, значке и постере, воли дружење, дописивање и плес.

и у најхладнијим данима прекидале зимски сан и из дубине својих топлих легала излазиле на површину земље и у бесу уједале једна другу. Пацови су се понашали неуобичајено „дрско", слободно су шетали, претрчавали улице и улазили у куће, гуске су панично узлетале на дрвеће, а свиње гризле једна другу и рушиле ограде обора. Пси пред земљотрес некако чудно њуше ваздух и трчећи унаоколо завијају и лају из све снаге...

Познато је да се изнад града Консепсион у Чилеу 1835. године уз заглушујуће крике, појавило јато морских птица а мало касније град је био сравњен са земљом. Сан Франциско су 1906. године, уочи разорног земљотреса, узалудно „опоминьали". Нешто слично догодило се и у Скопљу. Неуобичајену узнемиреност и завијање животиња у зоолошком врту јула 1963. године, ноћ уочи земљотреса, његови грађани нису на време схватили.

Поучени свим ранијим искуствима, власти кинеског града Хаиченга су 4. фебруара 1975. године иселили више од милион становника и то, како се показало, у последњем тренутку, пред сам разоран земљотрес. Наиме, сасвим озбиљно су схватили узнемиреност домаћих и дивљих животиња.

Научници одавно покушавају да открију тајну необичног понашања животиња пред наилазак земљотреса. Појаве као што су: подрхтавање у дубини земље и геолошки притисак, готово незнатне промене у магнетном пољу, многобројни ултра и инфразвукови и загушљиви гасови који избијају из дубине Земље недоступне нашим чулима, али животињама нису. Оне их благовремено осете.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: ксс, акварели, отац, виле, Ел, лог, са, адети, електромотор, Џон Бон Џови, и, иверје, и, ар, к, Кан, оратор, волови, именик, намаћи

ПАЛМЕ: видите цртеж!

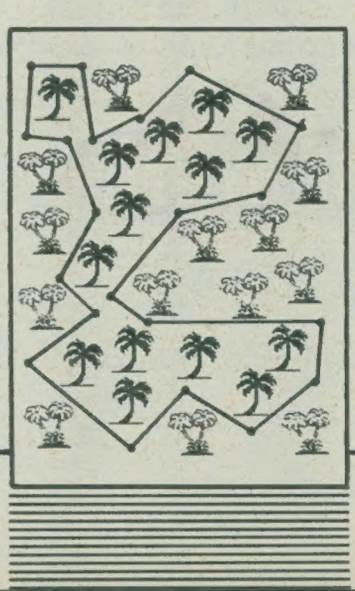

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Миниħ, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 258,00 динара, тромесечна 774,00 динара, полугодишња 1.548,00 динара, годишња 3.096,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 516,00 динара, тромесечна 1.548,00 динара, полугодишња 3.096,00 динара, годишња 6.192,00 динара. Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	301.–
СР НЕМАЧКА	DEM	475.–
ШВЕДСКА	SEK	1.742.–
ФРАНЦУСКА	FRF	1.623.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	419.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" Београд, Македонска 29
Директор др Живорад Миновић

BAMBIJEV

KEKS PLUS

Kada je prvi put probao

BAMBIJEV KEKS PLUS shvatio je da se s njim događa nešto

čudesno. Ogromna energija koju je dobio učinila je od njega

najsnažnijeg dečaka na svetu, najhrabrijeg borca za pravdu i

najboljeg đaka.

Rezultat formule snage je trideset. Trideset komponenti od kojih je sačinjen Najbogatiji keks na svetu !

bambi

Proizvođač od ukusa

Fabrika dečijeg keksa i vafla, Požarevac

mark-plan

РЕКЛИ СУ...

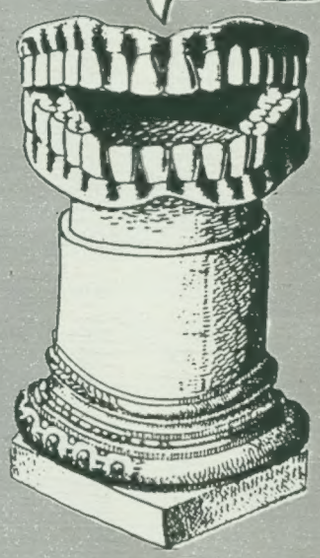

Ако човеку можете да верујете, уговор је сувишан: ако не можете, онда је бескористан.

Џон Пол Гети
амерички милијардер
(1892–1976)

Живот је оно што нам се догађа кад смо у плану имали нешто сасвим друго.

Хенри Милер
амерички књижевник
(1891–1980)

Понекад човек да би натерао друге да га слушају мора да заћути.

Станислав Јежи Лец
пољски сатиричар
(1909–1966)

Противници мисле да су нас оповргли кад своје мишљење понављају, а на наше не обраћају пажњу.

Јохан Волфганг Гете
немачки песник
(1749–1832)

Живот је орах. Не можете га разбити између два мека јастука.

Артур Милер
амерички књижевник
(рођен 1915)

Бесмислица је рећи: учинили смо најбоље што смо могли. Треба учинити оно што је неопходно.

Винстон Черчил
енглески политичар
(1874–1965)

И најспорији човек, ако не губи из вида свој циљ, иде брже од онога ко бесциљно лута.

Готхолд Ефраим Лесинг
немачки песник и филозоф
(1729–1781)

Најврелија места у паклу резервисана су за оне који су у животу све прихватали климајући главом.

Роберт Кенеди
амерички сенатор и министар правде
(1925–1966)

Девојка која се уда за војника никад неће погрешити. Војник уме да кува, да шије, мора бити здрав и што је најважније – научио је да слуша.

Шарл де Гол
француски генерал и државник
(1890–1970)

Главни кривац за рат није онај ко се први лаћа оружја него онај ко га на то приморава.

Николо Макијавели
италијански политичар и писац
(1469–1527)

Државници су као хирурзи: њихове грешке су смртоносне.

Франсоа Мориjак
француски књижевник
(1885–1970)

Глупост је најнеобичнија од свих болести. Од ње болесник не пати: пате други.

Пол-Анри Спак
белгијски политичар
(1899–1972)

Илустровао: Доброслав Боб Живковић

WALT DISNEY
МИКИ
ОДОХ МАЛО ДО МИНИ!
АКО СЛУЧАЈНО ПРАВИ НЕКЕ КОЛАЧЕ, ХИТНО МИ СЕ ЈАВИ!
КАО, МИНИ... ДОШАО САМ ДА ВИДИМ ТВОЈУ НОВУ МЕХАНИЗАЦИЈУ!
ВИДИ САД!
ПРОГРАМ ЗА ПРАЊЕ ПРОЗОРА!
ШВИК!
ШВИК!
СУПЕР!
А САД ПРАЊЕ И ГЛАНЦАЊЕ ПОДА!
BPPPP!
2·10
ДУГМЕ ЗА ЛУШТЕЊЕ КРОМПИРА!
СЈАЈНО!
А КОЈЕ ЈЕ ДУГМЕ ЗА ПРАЊЕ СУДОВА?
СИСТЕМ КОЈИ ИМА И ТАЈ ПРОГРАМ НИСАМ КУПИЛА, ЈЕР ЈЕ ВИО ДУПЛО СКУПЉИ...
...А ЈА ЗНАМ КО ТО СЈАЈНО РАДИ!
© 1991 The Walt Disney Company
All Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate